هەرێمی کوردستان/عێراق
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
زانکۆی سلێمانی
کۆلێجی زانستە مرۆڤایەتییەکان
بەشی ڕاگەیاندن – تەلەڤزیۆن

بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لە کەناڵە ئاسمانییەکانی هەرێمی کوردستاندا

توێژینەوەیەکی شیکارییە بۆ هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN)

نامەیەکە لەلایەن خوێندکار
نەبەز ئەحمەد حەسەن

پێشکەش بە ئەنجومەنی کۆلێجی زانستە مرۆڤایەتییەکانی زانکۆی سلێمانی کراوەو بەشێکە لە داواکارییەکانی بەدەستهێنانی بڕوانامەی ماجستێر لە ڕاگەیاندن – تەلەڤزیۆن دا

بەسەرپەرشتی
پ.ی.د. ئیبراهیم سعید فتح الله

2717 کوردی　　1437 هجری　　2017 زاینی

ڕەزامەندی سەرپەرشتیار

ئـەم نامەیـەی خوێنـدکار (نەبـەز ئەحمـەد حەسـەن) بـە ناونیشـانی (بـەکارهێنانی شـێوازەکانی مۆنتـاژ لەبەرهـەمهێنانی ڕاپـۆرتی تەلـەڤزیۆنی لەکەناڵەئاسمانیـەکانی هـەرێمی کوردسـتاندا ، کـەناڵی ئاسمـانی (Gk)و(Knn)، وەك نمونـە) بەچـاودێری ئێمـە لـە کـۆلێجی زانسـتە مرۆڤایەتییـەکان/ زانکـۆی سـلێمانی ئامـادەکراوە بەشـێکە لەپێداویسـتییەکانی بەدەسـتهێنانی بڕوانامـەی ماسـتەر لـە زانسـتی (ڕاگەیانـدن)، پێشـنیار دەکـەین پێشـکەش بەلیژنـەی هەڵسـەنگاندن بکرێت.

واژۆ:

سەرپەرشتیار: پ.ی.د. ئیبراهیم سعید فتح الله

پلەی زانستی: پرۆفیسۆری یاریدەدەر

بەروار:

هەواڵنامەی کتێب

به پێی ئەم پێشنیازە، ئەم نامەی ماستەرە پێشکەشی لیژنەی هەڵسەنگاندن دەکەم

واژۆ:

پ.ی.د. سەلام نصرالدين

سەرۆکی بەشی ڕاگەیاندن

بەروار:

بڕیاری شارەزای زمانەوانی

نامەی ماستەری خوێندکار (نەبەز ئەحمەد حەسەن) کە ناونیشانی بریتییە لە (بەکار هێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لە کەناڵە ئاسمانییەکانی هەرێمی کوردستاندا، کەناڵی ئاسمانی (Gk)و(Knn)، وەك نمونە) پێداچونەوەی زمانەوانی بۆ کراوە، ئەو هەڵانەشی کە تێیدابوو ڕاستکراوەتەوە بەوەش نامەی ماستەرەکەی لە ڕووی زمانەوانیو شێوازی دەربڕینەوە ئامادەیە بۆ گفتوگۆکردن.

هەواڵنامەی کتێب

واژوو

ناو

بەروار

ڕەزامەندی لیژنەی گفتوگۆ

ئێمە وەك ئەندامانی لیژنەی گفتوگۆ، ئەم نامەیەی خوێندكار (نەبەز ئەحمەد حەسەن) بە ناونیشانی (بەكارهێنانی شێوازەكانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لە كەناڵە ئاسمانییەكانی هەرێمی كوردستاندا، كەناڵی ئاسمانی (Gk)و(Knn)، وەك نمونە) خوێندنەوەو گفتوگۆمان دەربارەی ناوەڕۆكو لایەنەكانی تر كردووە، بڕیارماندا كە بە پلەی ( ) بڕوانامەی ماستەری لە زانستی (ڕاگەیاندن / تەلەفزیۆن) پێبدرێت.

واژۆ

ناو: ....

پلەی زانستی: ....

سەرۆكی لیژنە: ....

بەروار: ....

واژۆ

ناو: . ...

پلەی زانستی: ....

ئەندام: ....

بەروار: ....

واژۆ

ناو: ....

پلەی زانستی: ....

ئەندام: ....

بەروار: ....

واژۆ

ناو: ....

پلەی زانستی: ....

ئەندام وسەرپەرشتیار: ....

بەروار: ....

لەلایەن ئەنجومەنی كۆلێجی زانستە مرۆڤایەتیەكان/ زانكۆی ـ سلێمانی پەسەند كرا

واژۆ:

ناو: ....

راگری كۆلێجی زانستە مرۆڤایەتیەكان

بەروار:

پێشکەشە بە:

ـ دایکی خۆشەویستم، مرۆڤێك پڕاو پڕ لـە سـۆز و میهرەبـانی و ئـەو کەسـەی بـۆ سەرکەوتنم لە هەموو قۆناغەکانی خوێندندا، هەمیشە هاندەرو پشتیوانم بووە.

ـ بە رۆحی پاکی باوکم، هەرچەندە لەبۆن وسۆزی باوکایەتیی بێبەش بووم.

ـ بە رۆحی پاکی (نەوزاد)ی برام، کە بەرلەوەی بەرهـەمی ئـەم ماندوبونـەم بگاتـە ئەنجام بەجێی هێشتین.

نەبەز

سوپاس و پێزانین

سوپاسی هەموو ئەو بەڕێزانە دەکەم، کە لە ئەنجامدانی توێژینەوەکەمدا هاوکارم بوون، بەتایبەت سەرۆکایەتی بەشی ڕاگەیاندن، ڕاگرایەتی کۆلێج و یەکەی خوێندنی باڵای کۆلێجی زانستە مرۆڤایەتییەکانی زانکۆی سلێمانی، هەروەها سوپاسی مامۆستای بەڕێز (پ.ی.د. ئیبراهیم سعید) دەکەم، کە سەرپەرشتی ئەم توێژینەوەیەی گرتەئەستۆو بەردەوام هاوکارو پشتیوانم بوو.

سوپاسی تایبەتیم بۆ (مامۆستا کاوە عزالدین عبدالرحمن) هاوکاریی زۆری کردم لەسەرەتای ئەنجامدانی نامەکە تا کۆتایی بەسەرچاوەو تێبینیە زانستیەکانی.

لەگەڵ سوپاس و پێزانینی تایبەتیم، بۆ مامۆستایانی خۆشەویستم (د.ابتیسام اسماعیل قادر، د.سەلام نسرەدین، د.ڕێبەر گۆران، د.حکیم عثمان، م. کامل عمر، م.یۆهان عوسمان، م.کاروان محمد) کە هاوکارم بون بە پێدانی سەرچاوەو تێبینی زانستی.

هەروەها سوپاس و پێزانینی تایبەتیم، بۆ هاوڕێیانی خۆشەویستم (د. شیلان محمد، بەرزانی مەلاتەها، م.زانا ناجی، م.کاروان عبداللە هەورامی، مەحمود نامۆ، دانا صالّح، ئاکۆ حمید) کە بە وەرگێران و سەرنج و تێبینیە زانستیەکانیان و پێداچونەوە، هاوکاری بەردەوامم بوون.

توێژەر

هەواڵنامەی کتێب

پێڕستی ناوەڕۆك

پوختەی توێژینەوە 1
پێشەكی 3
بەشی یەكەم: چوارچێوەی میتۆدی توێژینەوە(میتۆدنامە) 5
یەكەم: كێشەی توێژینەوە 6
دووەم: ئامانجەكانی توێژینەوە 7
سێهەم: گرنگی توێژینەوە 7
چوارەم: جۆری توێژینەوە 8
پێنجە:میتۆدی توێژینەوە 8
شەشەم: ئامرازەكانی توێژینەوە 8
حەوتەم: كۆمەڵگەو سامپڵی توێژینەوە 9
أ. كەناڵی ئاسمانی گەلی كوردستان(GK) 9
ب. كەناڵی ئاسمانی كەی ئێن ئێن(Knn) 10
هەشتەم: بوارو سنوری توێژینەوە 11
نۆهەم: توێژینەوەكانی پێشوو 12
دەهەم: سودوەرگرتنی توێژەر لە توێژینەوەكانی پێشوو 16
بەشی دووەم: چوارچێوەی تیۆری توێژینەوە (پرۆسەی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی) 18
یەكەم: چەمكی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی 19
أ. بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی 20
ب. قۆناغەكانی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی 21
ج. ڕەگەزەكانی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی 22
دووەم: رەگەزەكانی مۆنتاژی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی 27
أ. مێژووی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی 27
ب. چەمكی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی 29
ج. ئەركەكانی مۆنتاژ 30
د. جۆرەكانی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی 31
هـ. هونەرەكانی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی 32
و. سیستەمەكانی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی 32

هەواڵنامەی كتێب

سێهەم: بەکارهێنانی کامێرا لە پرۆسەی وێنەگرتندا 38
أ. گرتەکانی کامێرا 38
ب. گۆشەکانی کامێرا 39
ج. جوڵەکانی کامێرا 40
چوارەم: کارتێکەر(effect) ەکان لە پرۆسەی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنیدا 41
پێنجەم: ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی و ڕەگەزەکانی بەرهەمهێنان 46
أ. ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی 47
* پێشەکی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی 47
* ئامادەکردنی ڕاپۆرت 47
* جۆرەکانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی 48
* سازکردنی جۆرەکانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی 49
* ڕەگەزەکانی دروستکردنی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی 51
* دیالۆگ لەگەڵ کامێرا 55
بەشی سێهەم: لایەنی پراکتیکی، شێوازە هونەریەکانی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرت لە
هەردوو کەناڵی(Knn) و(Gk)دا 57
یەکەم: هەنگاوەکانی لایەنی شیکاری ناوەڕۆک 58
دووەم: خستەڕووی بەکارهێنانی. شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا لەهەردوو
کەناڵی(Knn) و(Gk)دا 64
دەرئەنجام 88
پێشنیاز 91
ڕاسپاردە 92
سەرچاوەکان 94
پاشکۆکان 100
خلاصه الدراسه .... I-II
Abstract .... A-B

پێڕستی خشتەکان

ژ	ناونیشانی خشتە	لا
1	شێوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتەهەواڵ هەردوو کەناڵی (GK)و (KNN)	65
2	شێوازی بەکار هێنانی ڕاپۆرتەهەواڵ، لەهەردوو کەناڵی (GK)و (KNN).	66
3	شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و(KNN).	67
4	شێوازی بەکارهێنانی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN).	68
5	شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN).	69
6	شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (Knn).	70
7	شێوازی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و(KNN).	71
8	شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN).	72
9	شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN).	73
10	شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و(KNN).	74
11	شێوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆیی لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN).	75
12	شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆیی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn).	75
13	شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn).	76
14	شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی بەکار هاتوو لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn).	77
15	شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn).	77
16	شێوازی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn).	78
17	شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی(Gk)و (Knn).	78
18	شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk).	79
19	شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn).	79
20	شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکار هاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk).	80
21	شێوازی بەکار هێنانی کارتێکەری ڤیدیۆیی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و(Knn).	81
22	شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵی (Gk) و (Knn) .	81
23	شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لەڕاپۆرتەکانی (Knn) و (Gk).	82
24	شێوازو بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn).	83
25	شێوازو جیاوازی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk).	83
26	شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn).	84
27	شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk).	85
28	شێوازی بەکار هێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکان لە کەناڵی (Gk) و (Knn).	85
29	شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و(Knn).	86
30	سییەم: گونجانی وێنە و تێکست لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)	86

پێڕستی شێوەکان

ژمارە	ناونیشانی شێوەکان	لاپەڕە
1	سیستمی مونتاژی هێڵی	34
2	سیستمی مونتاژی نا هێڵی	38

هەواڵنامەی کتێب

پوختەی توێژینەوە

بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی راپۆرتی تەلەفزیۆنی لەکەناڵە ئاسمانییەکانی هەرێمی کوردستاندا

توێژینەوەیەکی شیکارییە بۆ هەردووکەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN)

مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی، بەیەکێك لەڕەگەزەکانی بەرهەمهێنانی بابەتەکانی تەلـەڤزیۆن هـەژماردەکرێت، کـە لەرێگەیـەوە گرتە ڤیدیۆییەکان و هەڵبژاردن و رێکخستنی ماوەی دەرکەوتنی سەر شاشە ئەنجامدەدرێت، بەچەشنێك بـۆ پـەیامێکی واتادار دەگۆڕێت. ئەو پێشکەوتنە تەکنەلۆژیانەی، لەبواری بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنیدا هاتەکایـەوە، رێخۆشـکەر بـوو بـۆ بـەکارهێنانی شـێوازە هونەرییـەکان، ئـەویش لـەپێناوی گەشـەپێدانی بەرهـەمێنانی تەلـەڤزیۆنی، هـەر لـەم پێودانگەوەیە، زانینی چۆنیەتی شێوازەکانی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی کوردیو بەتایبەتیش کەناڵـە ئاسمانییـەکان، بـووە بـە ئامـاجو پێداویسـتییەکی گرنگی هـەر توێژینەوەیـەك کەلـەو بـوارەدا ئەنجامبـدرێت، ئـەویش بەمەبەسـتی زیـاتر نزیککردنەوەو بنکولکردنی.

لێرەدا توێژەر دوو کەناڵی ئاسمانی کوردی هەڵبژاردووە کە ئەوانیش (GK) و (KNN)ن، هاوکات لەڕێگـەی میتـۆدی شیکارییەوە (338) ڕاپـۆرتی هـەواڵی شـیکارکردووە، ئـەویش بەمەبەسـتی زانینـی ئـەو شـێوازانەی، کـە لـەمۆنتاژی راپۆرتەکاندا بەکار هاتووە، ئەمەش بنەمایەك بوو بۆ گەیشتن بە چەند ئەنجامێك:

لەڕووی جۆرەوە هـەردوو کەناڵەکـە زیـاتر گرنگیـان بـە ڕاپۆرتـە گەرمـەکان داوە، ئـەو ڕاپۆرتانـەی رووماڵی رووداوە هەنووکەییو تازەکان دەکەن، هۆکاری ئەمەش بەپلەی یەکەم پتر بۆ ئەوەدەگەڕێتەوە کە هەردوو کەناڵەکـە، کـەناڵی هەواڵی سیاسین، رووداوە سیاسییەکانیش بەردەوام لەگۆڕانو تازەبونەوەدان.

1) هەردوو کەناڵ بەپلەی یەکەم گرنگییان بەڕاپۆرتی مەیدانی داوە، ئەو ڕاپۆرتانەی، ڕێپۆرتەر خۆی لەسەر زەمینـی رووداوەکان بەدواداچونی بۆ کردووە، ئەمەش نیشانەی گرنگیدانی هەردوو کەناڵەکەیە بە پێویستی ئامادەگی خۆیـان لەنێو رووداوەکاندا، هەرچی دەربارەی ڕاپۆرتی ئامادەکراویشە کـە لـەنێو ژووری هەواڵدا بەپشتبەسـتن بەسەرچاوە جۆراوجۆرەکان لەڕووی ئامارییـەوە ئامادەدەکرێت، ئـەوا کـەناڵی ئاسمـانی(Knn) زیـاتر گرنگـی پێـداوە بەبـەراورد لەگەڵ کەناڵی ئاسمانی (Gk)، ئەمەش نیشـانەی ئەوەیـە ئـەو کەناڵـە هەوڵیـداوە بەدواچـوون بـۆ ڕووداوە هـەرێمیو نێودەوڵەتییەکان بکات، کە ناتوانێت بەشێوەیەکی مەیدانی سـازیانبکات، هاوکـات نـەبوونی تـۆڕی پـەیامنێریش لـەو ناوچـانەدا هـەروەها زیـاتر شـیکاری ڕاو و بۆچـوون بخاتـەروو کـە نزیکـە لـە سیاسـەتی کەناڵەکەیـەوە، بـەو پێیـەی ئەوجۆرە ڕاپۆرتانە زیاتر سیمایەکی ڕاڤەکاری لەخۆدەگرێت.

2) هەردووکەناڵ بەپلەی یەکەم بە بەکارهێنانی کارتێکـەری (Cut)ەوە پابەنـدبوون، ئەمـەش شـێوازێکی گونجـاوەو بەبنەمای سـەرەکی شـێوازی بـەکارهێنانی کارتێکـەر لـە مۆنتـاژی ڕاپۆرتـدا هـەژماردەکرێت، بـەڵام ئـەوەی جێگـەی تێبینییـە، بـەکارهێنانی گرتـەی (insert)، وەك گرتـەی چارەسـەر لـەپاڵ کارتێکـەری (Mix)، لەهـەردوو کەناڵـدا

فەرامۆشکراوە، ئەمەش وەك کەلێنێك لەشێوازی مۆنتاژدا دێتەبەرچاو چونکە بەکارنەهێنانی گرتەی (insert) بینەر توشی دابران دەکات.

3) بەکارهێنانی دەنگی سروشتی وەك بنەمایەك بۆ مۆنتاژی ڕاپۆرت لەلایەن هەردوو کەناڵەکەوە پەنای بۆبراوە، بەڵام ئەوەی تێبینی دەکرێت کەناڵی ئاسمانی(KNN) زیاتر هەوڵی داوە بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەنێو ڕاپۆرتەکاندا لەسەرەتاو ناوەندو کۆتایدا بەرجەستەبکات، لەبەرامبەردا کەناڵی ئاسمانی(Gk) شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەگەڵ باگراوندا زیاتر بەکارهێناوە. بێگومان بەکارهێنانی دەنگی سروشتی ڕۆڵێکی گرنگی هەیە لەخستنەڕووی ڕاستی ڕووداوەکە بۆئەوەی بینەر بەڕووداوەکەوە ببەستێتەوەو بیباتە نێو کەشی ڕووداوەکە.

4) هەردوو کەناڵ سەبارەت بەجوڵەی کامێرەکان لە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی هەواڵدا شێوازی تایبەت بەخۆیان کرتووەتەبەر، ئەوەی تێبینی دەکرێت جوڵەی(Zoom)و (Tilt)، زیاتر لەکەناڵی ئاسمانی (GK)، بەکارهاتوە، لەجوڵەی(Pan)یشدا وەکیەکن، ئەوەی جێگەی قسەلەسەرکردنە بەکارهێنانی جوڵەی (Zoom)ە، لەئێستادا بەکارهێنانی بەدروست نازانرێت لەبەرامبەر ئەمەدا پەنادەبرێتەبەر گرتەی زۆر نزیك چونکە لەڕووی ماوەی زەمەنی ماوەیەکی زۆر داگیر دەکات.

6– لەسەر ئاستی هەردوو کەناڵ لەڕووی شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ دەرکەتووە، جیاوازیی ئاماری تەنیا لەبەکارهێنانی دەنگی سروشتیو دەرکەوتنی پەیامنێرو فلتەری بەکارهاتوو هەیە، ئەمەش بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە پێویستە لە ڕاپۆرتی مەیدانیدا زۆرترین دەرکەوتنی پەیامنێرو دەنگی سروشتی هەبێت، ڕاستیو دروستی کەناڵ دەردەخاتو وەرگر زیاتر دەباتە ناوکەشی ڕووداوە، هەروەها سەبارەت بە بەکارهێنانی فلتەریش زیاتر بۆچارەسەرکردنی هاوسەنگکردنی ڕەنگ ڕاپۆرتە مەیدانییەکان دووچاری بەکارهێنانی دەبن.

توێژەر لەم توێژینەوەدا چەند پێشنیاریك دەخاتە ڕوو، پێویستە هەردوو کەناڵ ڕەچاوی بکەن، کە لەم چەند خاڵەدا خۆی دەبینێتەوە:

1. پێویستە هەردوو کەناڵ لەبەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی مەیدانیو ئامادەکراودا هاوسەنگی ڕاگرن، بەتایبەت کەناڵی ئاسمانی (KNN)، زیاتر گرنگی بە ڕاپۆرتی مەیدانی بدات کە گوزارشت لەڕاستیو دروستی دەکاتو وەرگر دەخاتە نێو کەشی ڕووداوەکانەوە.
2. پێویستە هەردوو کەناڵ لەکاتی بڕینی لێدوانی نێو ڕاپۆرتەکاندا تەنها وابەستە نەبن بە کارتێکەری (Mix)وە، وا باشترە لەگەڵ ئەم جۆرە کارتێکەرەدا گرتەی (insert)، بۆچارەسەرکردنی بڕینی لێدوانی ناوڕاپۆرتەکە بەکار بهێنرێت.

3– پێویستە هەردوو کەناڵ لەکاتی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنیدا، لە خواستی وەرگر بەئاگابنو لەڕێگەی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنی درێژخایەنو کورتخایەنەوە زیاتر دووچاری بێزارییان نەکەن.

پێشەكی

مۆنتـاژ وەك ڕەگـەزێكی گرنگـی پرۆسـەی بەرهـەمهێنانی تەلـەڤزیۆنی بەدینگـەو كۆڵەكـەی سـەرەكی سـەركەوتنی هـەر بەرهـەمێكی تەلـەڤزیۆنی لەقەڵـەم دەدرێـت، بـەبێ بـونی كـرداری مۆنتـاژ ناتوانرێـت هـیچ بەرهەمێكی تەلەڤزیۆنی بەشێوەیەكی ڕێخراوی یەك لەدوایەك بەئەنجام بگەیەنرێتو بگاتە ئاستی پەخشكردن. هەربۆیە كەناڵە تەلەڤزیۆنییەكان گرنگییەكی زۆر بە كرداری مۆنتاژ دەدەنو هەركەناڵێكیش بەشێكی تایبـەتی دابینكردووە، تا دواین هەنگاوی پرۆسەی بەرهەمهێنان بە ئەنجامبگەیەنن، ئـەم كارانـەش لەلایـەن كاراكتـەری مۆنتێرەوە لەناو ژورێكی تایبەت بە ژووری مۆنتاژ ناسراوە، ئەنجامدەدرێت. لەم روانگەیـەوە پرۆسـەی مۆنتـاژ بە زیندوترین كاری هونەری دادەنرێت، بەهۆیەوە بەشە جیاجیاكانی بەرنامەی تەلـەڤزیۆنی لەیـەك دەدرێـتو ڕێكـدەخرێت تـا بەشـێوەیەكی كاریگـەر پیشـانی بینـەران بـدرێتو كاریگـەری لەسـەر هەسـتو بۆچـونیان دروستبكات، لەبەر ئەمەیە كەناڵەكانی ڕاگەیاندن لە ئێستادا گرنگییەكی زۆر بە پرۆسـەی مۆنتـاژ دەدەنو بـە كلیلی سەركەوتنی بەرنامەی تەلەڤزیۆنی لەقەڵەم دەدەنو ئەمەش پەیوەستە بە دەستو پەنجەی مـۆنتێر تـا لەڕێگەی ئەنجامدانی كرداری مۆنتاژەوە ئەنجامێكی باش بەدەستبهێنرێت ئەگـەرنا بەرهەمـە مۆنتـاژ كراوەكـە بەشێوەیەكی پچڕ پچڕ پیشان دەدرێتو بینەر توشی دابڕان دەكات.

ئـەم توێژینەوەیـەش، كـە بـە ناونیشـانی (بـەكار هێنـانی شـێوازەكانی مۆنتـاژ لـە بەرهـەمهێنانی ڕاپـۆرتی تەلەڤزیۆنیدا) پێشكەشكراوە، لە سۆنگەی بەكارهێنانی ئەو شێوازانەی، لـە پرۆسـەی بەرهـەمهێنانی ڕاپـۆرتی تەلەڤزیۆنیدا بـەكاردەهێنرێت، كـە مـەرجی سـەرەكیو بنەڕەتییـە بۆڕوونكردنـەوەی ئـەو شـێوازانەو ڕاسـتیو دروسـتی بـەكارهێنانی شـێوازەكانی مۆنتـاژی بـەكارهاتوو، لەهـەمانكاتیش دەبێتـە بەرچـاوو ڕوونییـەك بـۆ كەناڵەكانی دی تا بەدروستی شێوازەكان بەكاربهێنن.

بەتایبەت لە قۆنـاغی ئێسـتادا چـەندین كـەناڵی جـۆراو جـۆری تەلـەڤزیۆنی كـوردی بونیـان هەیـە، لـەنێو ئـەو كەناڵانەدا ژمارەیەك كـەناڵ تایبەتمەنـدن بـە هـەواڵ و زانیـاری، ڕۆژانـە لـە ڕێگـەی چـەندین ژانـری جیاجیـاوە بەرهـەمی جـۆراو جـۆر بـڵاو دەكەنـەوە، پرۆسـەی مۆنتـاژكردنی ئـەو بەرهەمانـە بووەتـە مایـەی سـەرنجو شیكردنەوەیان لەسەر بنەمایەكی زانستی. ئەم توێژینەوەیەش دوو كەناڵی هەواڵی وەك نمونە وەرگرتـووە كـە لە رووی مێژووەوە بە كۆنترین كـەناڵی هـەواڵئامێزی تەلـەڤزیۆنی لـە هـەرێمی كوردسـتان لەقەڵەمـدەدرێن كـە ئەوانیش بریین لە كەناڵەكانی (GK) و (KNN) وەك ژانریش ژانری ڕاپۆرتی وەرگرتـووە بـۆ بـە ئاگـابوون لـە شێوازی مۆنتاژكردن و ئەو پرەنسیپانەی لە پرۆسەی مۆنتاژكردندا پشتیپێبەستراوە.

ئەم توێژینەوەیە، لە سێبەش پێکدێت ، جگەلە بەشی یەکەم، کە چوارچێوەی میتۆدیی توێژینەوەکەیە، بەشێکی تیۆریی‌و بەشێکی پراکتیکی لەخۆگرتووە.بەشی یەکەم بریتییە لە: میتۆدنامەی توێژینەوە، کێشە، گرنگی، ئامانج، میتۆدی توێژینەوە، کۆمەڵگەو سامڵی توێژینەوە، ئامرازەکانی توێژینەوە، توێژینەوەکانی پێشوو.

بەشی دووەمیش:چوارچێوەی تیۆری توێژینەوەکەیە کە بەسەر سێ تەوەردا دابەشبووە، تەوەری یەکەم :باسکردنە لە چەمك‌و پرۆسەو و ڕەگەزەکانی بەرهەمهێنان، تەوەری دووەم:باس لە چەمکی مۆنتاژ، مێژوو ئەرکەکانی مۆنتاژ، جۆرو سیستەم و کارتێکەری مۆنتاژ، گرتەو جوڵەو گۆشەکانی کامێرا کراوە، تەوەری سێەم:ڕاپۆرت‌و جۆرەکانی ڕاپۆرت‌و ڕگەزەپێك هێنەرەکانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی خراوەتەڕوو.

بەشی سێیەم: دوابەشی توێژینەوەکەیە، لایەنی مەیدانییەو تیایدا شیکاری بۆ ڕاپۆرتەکانی هەردوو کەناڵی (Gk) ، (Knn) کراوە، لەڕێگەی فۆڕمی شیکارییەوە بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ تیادا خراونەتەڕوو، کە لە دو باس پێکهاتووە، لە باسی یەکەمدا هەنگاوەکانی لایەنی مەیدانی خراوەتەڕوو، باسی دووەمیش تاوتوێی ئەنجامی فۆڕمی شیکارییە، کە بۆ ڕاپۆرتەکانی هەردووکەناڵ کراوە، دواتر ئەنجام‌و پێشنیارو ڕاسپاردەکان خراونەتەڕوو.

لە ئەنجامدانی ئەم توێژینەوەیەدا، وەك زۆر توێژینەوەی دیکەی زانستی، توێژەر ڕووبەڕوی هەندێ ئاستەنگ بووەتەوە، بە تایبەت لەوەها بابەتێکی توێژینەوەدا، کە کەمترین توێژینەوەی زانستیشی لەبارەوە کراوە.

هەوالنامەی کتێب

بەشی یەکەم

چوارچێوەی میتۆدی توێژینەوە

یەکەم: کێشەی توێژینەوە

دووەم: گرنگی توێژینەوە

سێهەم: ئامانجەکانی توێژینەوە

چوارەم: جۆری توێژینەوە

پێنجەم: میتۆدی توێژینەوە

شەشەم: ئامرازەکانی توێژینەوە

حەوتەم: کۆمەڵگەو سامپڵی توێژینەوە

أ. کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان (GK)

ب. کەناڵی ئاسمانی کەی ئێن ئێن (KNN)

هەشتەم: بوارو سنوری توێژینەوە

أ. بواری کات

ب. بواری شوێن

ج. بواری بابەت

نۆهەم: توێژینەوەکانی پێشوو

دەهەم: سودوەرگرتنی توێژەر لە توێژینەوەکانی پێشوو

هەواڵنامەی کتێب

بەشی یەکەم: چوارچێوەی میتۆدی توێژینەوە

یەکەم: کێشەی توێژینەوە

کێشەی توێژینەوە دەسپێکردنی سەرەتایەکی لۆژیکییە بۆئەوەی ببێتە بابەتێك‌و لەڕێگەی توێژینەوەیەکەوە بەدواداچونی بۆبکرێت، بابەتێکە ناڕوونی دەوری داوە، یاخود دیاردەیەکە، پێویستی بەڕاڤەکاری هەیە،[1] . لەم سۆنگەیەوە دوای گەشەکردنی میدیاو هاتنەئارای چەندین کەناڵی تەلەڤزیۆنی لەهەرێمی کوردستاندا، بەتایبەت کەناڵی تایبەتمەندی هەواڵی، لەنێویاندا کەناڵی ئاسمانی (GK)و کەناڵی ئاسمانی (KNN)، کە دوو کەناڵی کوردی تایبەتن بەهەواڵ‌و سیاسەت، ڕۆژانە چەندین بەرهەمی هەواڵئامێزی تەلەڤزیۆنی بەچەندین ژانری جیاواز پەخشدەکەن، کاری مۆنتاژ یەکێکە لە کارە سەرەکییەکانی پرۆسەی بەرهەمهێنان، بەئاگابوون لەشێوازی مۆنتاژی ئەو ژانرانە کە بەشێکی سەرەکی‌و دانەبڕاوە لەپرۆسەی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی، بووەتە بابەتێکی گرنگی ئەکادیمی‌و پێویستی بە ئاوڕدانەوەیەکی زانستییانە هەیە، ئەم توێژینەوەیە لەڕوانگەیەکی زانستییەوە لەو بابەتە ئەکۆڵێتەوە، سەرنج دەخاتە سەر شێوازی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی هەواڵی لە تەلەڤزیۆنە کوردییەکاندا، کەژانرێکی سەرەکی‌و گرنگی بڵاوکردنەوەی زانیارییەکانەو بەدینگەو کۆڵەکەی گەشتی هەواڵەکان لەقەڵەمدەدرێت.

ئەم بابەتە پێویستە لەڕێگەی توێژینەوەی زانستییەوە ڕاڤەکارییەکی زانستیانەی بۆ بکرێت‌و وەك هەر لایەنێکی بەرهەمهێنانی هەواڵی لە تەلەڤزیۆندا بکرێتە بابەتێکی زانستی و لەسەر بنەما زانستییەکان ئەنجامبدرێت، بە پێوەرە زانستیەکان هەڵبسەنگێندرێت.

لەم ڕوانگەیەوە، توێژەر چەند پرسیارێك کە بەرجەستەی کێشەی توێژینەوەکە دەکات، دەخاتەڕوو:

1. دیارترین ئەوڕاپۆرتانەچین کە پەخشدەکرێن لەڕووی جۆرو شێوازەوە؟
2. گرنترین ئەو شێوازە هونەرییانەی مۆنتاژ چین، کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەواڵدا بەکارهاتووەو تاچەندێك بنەمای زانستی تیادا ڕەچاوکراوە؟
3. دیارترین ئەو ڕەگەزانە چین کە لە مۆنتاژدی ڕاپۆرتەهەواڵدا پیادەدەکراون‌و وەك بنەمای کاری دەستنیشانکراوە؟
4. ئەو بنەمایانە چین لە دەسنیشانکردنی وێنەی شایستەو ماوەی پیشاندانی وێنەدا کە لە کاری مۆنتاژی ڕاپۆرتی هەواڵیدا ڕەچاوکراوە، تا بتوانیت ڕەچاوی هەستی وەرگر بکات؟

---

1. محمد منير حجاب، **اساسيات البحوث الاعلامية والاجتماعية**، الطبعة الثالثة، القاهرة، دار الفجر للنشر والتوزيع، 2006 ،ص31

5. تاچەند توانراوە لە پرۆسەی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا هەماهەنگیو گونجاندن لە بەستنەوەی ڕەگەزە پێکهێنەرەکانی ناو ڕاپۆرتدا ڕەچاوبکرێت ؟

دووەم: ئامانجەکانی توێژینەوە:

لە ئەنجامدانی ئەم توێژینەوەیەدا توێژەر چەند ئامانجێکی هەیە بریتین لە:

1. زانینی شێوازی بەکارهێنانی ئەو کارتێکەرانەی لەمۆنتاژکردنی ڕاپۆرتە هەواڵەکاندا بەرجەستەکراوە.
2. بەئاگابوون لە شێوازی مۆنتاژکردن لەبەکارهێنانی دەنگی سروشتیو دەرکەوتنی پەیامنێر لەنێو ڕاپۆرتەکاندا.
3. دیاریکردنی ڕادەی گرنگیدانی جۆرو شێوازی ڕاپۆرتە هەواڵەکان لەڕووی ڕاپۆرتی (ساردو گەرم) (ئامادەکراوو مەیدانی).
4. دەرخستی شێوازی مامەڵەکردنی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنی لەگەڵ جۆری وێنەو ماوەی وێنەی بەکارهاتوو..
5. زانینی ئاستی بەکارهێنانی گرتەو جوڵەو گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا.
6. بەئاگابوون لە ئاستی هەماهەنگی وێنەو تێکست لە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا.
7. ئاشکراکردنی ڕادەی لێکچونو جیاوازی بەکارهێنانی شێوازی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکان لەنێوان هەردووکەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN).

8.دەرخستنی لێکچونو جیاوازیی شێوازی بەکارهێنانی مۆنتاژکردن لەڕووی جۆرو شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەکان.

سێهەم: گرنگی توێژینەوە

گرنگی ئەم توێژینەوەیە لە گرنگی ئەو بابەتەوە سەرچاوەدەگرێت کە توێژەر هەوڵی داوە زانستیانە ڕووبەڕووی ببێتەوە، مۆنتاژکردن وەك یەکێك لە ڕەگەزەکانی پرۆسەی بەرهەمهێنانی تەلەفزیۆنی دەبێت وریایانە مامەڵەی لەگەڵدا بکرێت، لەسەر بنەمایەکی زانستی شێوازەکان دیاریبکرێت، بۆیە ئەم توێژینەوەیە گرنگییەکی زانستیو پراکتیکی هەیە، لەڕووی پراکتیکیەوە هەموو ئەو کەلێنانە دیاریدەکات کە تەلەڤزیۆنە کوردییەکان لە پرۆسەی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتدا توشی دەبنو دەبێتە بەرچاو ڕوونییەك بۆیان کەچی تر ڕووبەڕووی نەبنەوەو هەوڵبدەن چارەسەری بکەن، هەروەك دەبێتەسەرچاوەیەك بۆئەوەی لەڕووی زانستییەوە تەواوی تەلەڤزیۆنەکان لەشێوازە زانستییەکانی کاری مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی هەواڵ بە ئاگا بن.

ئەم توێژینەوەیە هەنگاوێکە بۆئەوەی کتێبخانەی ئەکادیمی کوردی دەوڵەمەند بکات، ئەمەش لە کاتێکدا کە ئەم جۆرە توێژینەوانە بە زمانی کوردی بەڕێژەیەکی کەم لەنێو سەرچاوە زانستییەکانی زانکۆ بەرچاودەکەون.

هەواڵنامەی کتێب

چوارەم: جۆری توێژینەوە:

ئەم توێژینەوەیە لەرووی جۆرەوە توێژینەوەیەکی وەسفییە، زۆربەی توێژینەوە میدیاییەکان بۆ دەرخستنی دۆخی کێشەی توێژینەوەو ئەو فاکتەرانەی کاریگەرییان بەسەریەوە هەیە، پەنای بۆدەبەن ، تا لەڕیگەیەوە چەند ئاڕاستەیەك بخرێتەڕوو،[تر] بەوپێیەی مەبەستی ئەم توێژینەوەیەی ئێستا بریتییە لە تاوتوێکردنی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لە کەناڵە ئاسمانییەکانی هەرێمی کوردستاندا، واتە ناساندنی وەسفی تایبەتمەندییە وردەکانی ئەو دیاردەیەی کە توێژینەوەکە تاو توێی دەکات.

پێنجەم: میتۆدی توێژینەوە:

هەروەك ئەم توێژینەوەیە پشتی بەستووە بە میتۆدی ڕووپێویی بە هەردوو لایەنەکەی: وەسفیوشیکاری، کە بەدیارترین میتۆدی توێژینەوە زانستییەکانی بواری ڕاگەیاندن هەژمار دەکرێ بە تایبەت توێژینەوەی وەسفی، بۆیە لە چوارچێوەی ئەم توێژینەوەدا، پەنا براوەتە بەر میتۆدی ڕووپێویی بەم شێوەیی لای خوارەوە:

ئەنجامدانی ڕێکاری شیکاری ناوەرۆك لەسەر سامپڵێك لەڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و(KNN)دا.

شەشەم: ئامرازەکانی توێژینەوە:

توێژەر بۆ ئەم توێژینەوەیە پەنای بردووەتە بەر ئەم ئامرازانە.

أ. تێبینی:

بریتییە لەچاودێریکردنێکی ورد بۆ ئاشکراکردنی کێشە زانستییەکانو دەستنیشانکردنی ئەو دیاردانەی گوزارشتی لێدەکەن،[یر] بەوپێیەی توێژەر هەوڵیداوە لە ڕێگەی تێبینیکردنی مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN) کە لەلایەن کەسی مۆنتێرەوە بەکارهاتووە، جگە لەو شێوازانە چەند شێوازێکی تر بۆ مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی هەیە، پێویستە ئاوڕدانەوەیەکی زانستی لێبدرێتەوەو کەموکورییەکانی دەستنیشانبکرێت، سەبارەت بەو شێوازانەی کە لەکاتی مۆنتاژدا پەنای بۆ براوە، بەکاردەهێنرێت.

---

1. سمير محمد حسين، **بحوث الاعلام الاسس والمبادئ**، القاهرة، عالم الكتب، 1976، ص123

2. مصطفى حميد الطائي، خير ميلاد ابوبكر، **مناهج البحث العلمي**، وتطبيقاتها في الاعلام والعلوم السياسية،الاسكندرية ،2007، ص95

ب. فۆڕمی شیکاری:

ئەو فۆڕمەیە کە توێژەر وەك ئامرازێك بەکاری هێناوە بۆ دیاریکردنی شێوازی مۆنتاژکردنی راپۆرتەهەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)دا، ئامادەکراوە بە مەبەستی شیکاری چەندایەتی بۆ ناوەرۆکی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی کە بریتییە لە (13)دەستە لەدەستەکانی شیکاری تایبەت بە شکڵوناوەرۆکی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی.

ج. چاوپێکەوتن:

وەك یەکێك لە ئامرازەکانی توێژینەوە، توێژەر بۆ بەدەستهێنانی زانیاری لە بارەی کەناڵو بەشەکانی کەناڵ، بەپێی پێداویستی توێژینەوەکە، گرنگی بە چاوپێکەوتنی بەڕێوەبەرانی دامەزراوەکان داوە.

حەوتەم: کۆمەڵگەو سامپڵی توێژینەوە:

کۆمەڵگای توێژینەوەکە پێکدێت تەواوی ڕاپۆرتە تەلەڤزیۆنییەکانی کەناڵە ئاسمانییەکانی هەرێمی کوردستان تیایدا دوو کەناڵ بە نمونە وەرگیراوە کە بریتین لە کەناڵە ئاسمانییەکانی (GK)و (KNN)، پاساوی وەرگرتنی ئەم دوو کەناڵەش لەوەوە سەرچاوە دەگرێت کە لەڕووی مێژوویەوە کۆنترین کەناڵی هەواڵین لە هەرێمی کوردستانو لە ڕێگەی گەشتی هەواڵە کانیانەوە زۆرترین ژانری ڕاپۆرت بەکاردێنن، سامپڵی توێژینەوەکە هەڕەمەکی بازنەییە کە توێژەر مانگێکی دەستکردی لە سێ مانگ وەرگرتووە، بەم شێوەیە:10 ڕۆژی یەکەم لەمانگی (10ی2015) واتا (10/1 بۆ 10/10)، 10ڕۆژی دووەم لەمانگی(11ی2015)واتا(11/11 بۆ11/20)، 10ڕۆژی سێیەم لەمانگی (12/ 2015) واتا(12/21بۆ 12/30).

ئەمەش کورتەیەکە لەسەر هەردوو ئەو کەناڵەی وەك سامپڵ وەرگیراوە.

أ. کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان(GK)

لەگەڵ گەشەسەندنی زیاتری کارەکانی تەلەڤزیۆن لە کوردستانداو بەتایبەتی لەبواری پەخشدا، لەساڵی (2005) وە ڕاگەیاندنی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان بە پێویستی زانی گۆڕێکی تربدات بەو بوارە ئەوەبوو لە ساڵی 2006دا سکرتێری گشتی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان هەڤاڵ (مام جەلال) بڕیاریدا پەخشی تەلەڤزیۆنی گەلی کوردستان لەسەر مانگی دستکرد بکاتەوە، تاوەکو دەنگو ڕەنگی ئەو کەناڵە بگاتە گشت ناوچەکانی کوردستانو دنیای دەرەوە.هەر لەناوەڕاستی ئەو ساڵەدا لیژنەکانی ئامادەکاری دەستبەکاربوونو ئامێرو پێداویستی بۆ دامەزراندنی کەناڵەکە دابینکراو لەسەر مانگی دەستکردی هۆت بێرد (Hotberd)، سپەیسی بۆ بەکرێگیرا.پاش ئامادەسازیو تۆمارکردنی چەندین بەرنامەو بڕگە بۆ دەستپێکردنی پەخش، بڕیار درا ئەم کەناڵە تایبەت بێت بەهەواڵو بەرنامەی سیاسیو کۆمەڵایەتیو جیاواز بێت لە کەناڵە هەمەڕەنگەکانی

تری کوردستان.ئەوەبوو لەڕۆژی 5ی ئازاری 2007داو لەیادی ڕاپەڕیندا وەك هـەنگاوی یەکـەم دەسـتکرا بـە پەخشی ڕیکلامی بەرنامەو بڕگەکانی ئەو کەناڵەو پاشـان لـە 1ی حـوزەیرانو لـە یـادی دامەزرانـدنی یـەکێتی نیشتیمانی کوردستانی هەمان ساڵدا دەستکرا بە پەخشی بەرنامەکانیو حەوت کاتژمێر پەخشـی راسـتەوخۆو کاتەکانی تری دووبارەبون.پاشان لە مانگی ئـەیلولی هـەمان سـاڵدا لەسـەر مـانگی دەسـتکردی (نایلسـات)یش سپەیسی بۆ بـەکرێ گیراو لەسـەر ئـەو کۆمەڵەیـەش دسـتکرا بـە پەخشـی (12) کاتـژمێر راسـتەوخۆو پـاش ماوەیەکی کەمیش پەخشەکەی بو بە (24) کاتژمێر،[تر] هەروەها سەرچاوەی دارایی جگەلە ڕیکلامی بازرگانی وەك سەرچاوەی دووەم، بەشێوەیەکی سەرەکی لەلایەن ئیـدارەی گشـتی یـەکێتی نیشـتیمانی کوردسـتانەوە دابینکراوەو سەرجەم پێداویستییە تەکنییکییەکانیش لە لایەن ئەو دەزگایەوە تەرخان کراوە. [یر]

کەناڵی گەلی کوردستان کار بۆ چەند ئامانجێك دەکات لەوانە:[سم]

1. پارێزگاریکردن لە سیاسەتی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان بەشێوەی گشتی.
2. پارزگاریکردن لەکێشە نەتەوەییەکان بەشێویەکی تایبەت.
3. تیشکخستنە سەر ناوچە کێشە لەسەرەکان.
4. پارێزگاریکردن لە پرسە دیموکراتییەکانو مافی ڕادەربرین لە هەرێمی کوردستانو دەرەوە

پەیکەری کارگێری کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان(GK) بەپێی پۆلێنی پەیکەری گشتی کارگێڕی، لە جـۆری پەیکەری (Matrix Structure)ە کە شێوازیکی تایبەتـە لـە سیسـتمی بـەڕێوەبردن و وابەسـتەیە بـە دوو ستونی کار لە کاروباری کارگێڕیدا. بەشێوەیەکی گشتی لەسەروی پەیکەرەکەوە بەڕێوەبەری گشـتی دێت کـە بە بەرپرسی یەکەم لەقەڵەم دەدرێتو بەرپرسـە لـە بەشـەکانی کەناڵەکـە کـە (6) بەشـی سـەرەکییە، بەشـی کـارگێری یەکـەکانی (خۆیـەتی، پرسـگەو پێشـوازی، هێڵگـۆرکێ، شـۆفێران، خزمـەتگوزاری، سـکویڕیتی) لـەخۆدەگرێت، بەرێوەبەرایـەتی هـەواڵیش بەشـەکانی (نیـوزروم، پـەیامنێران، بێـژەران، ئـابوری،وەرزش، ئەرشـیفی هـەواڵ، وێبسـایت، CG)، لـەخۆدەگرێت، بەرێوەبەرایـەتی هونـەری بەشـەکانی(مۆنتاژ، سـتۆدیۆ، هونەرییـــەکان، MCR، کـــامیرا) لـــەخۆدەگرێت، بەرێوەبەرایـــەتی بەرنامـــەکانو بەرهـــەمهێنان بەشەکانی(دیکۆمێنتاری،بەرنامەکان، ئەرشیفو تەنسیق) دەگرێتەوە، بەرێوەبەرایەتی تەکنیکیش بەشـەکانی (رسـیفو مـۆنیترینگ، ئـەپلینگ Uplink، Flywayو SNG، کارەبـا) لـە خـۆ دەگرێـت، بەرێوەبەرایـەتی پەیوەندییەکانو مارکێتین بەشەکانی (پەیوەندییەکان، کوافیر) لەخۆدەگرێت[□]. بروانە پاشکۆی ژمارە (2).

---

1. کاروان شێخ عوسمان، بەڕێوەبەری کەناڵی گەلی کوردستان، سلێمانی، چاوێکەوتنی تۆێژەر، 2017/4/6، سلێمانی، کەناڵ گەلی کوردستان
2. بورهان حاجی علی، بەڕێوەبەری گشتی کەناڵی گەلی کوردستان، چاوپێکەوتنی تۆێژەر، 2017/4/8، سلێمانی، کەناڵ گەلی کوردستان
3. بورهان حاجی علی، سەرچاوەی پێشوو
4. بەهیز حسین، بەریوەبەری کارگیری کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان، چاوپێکەوتنی توێژەر،2017/4/6،سلێمانی، کەناڵ گەلی کوردستان

ب. كەناڵی ئاسمانی كەی ئێن ئێن(Knn)

تۆڕی هەواڵی كوردی (Kurdish News Network-Knn)، سەرەتا لە 31ی كانونی یەكەمی ساڵی 2008 وەك كەناڵێكی سەر بە كۆمپانیای وشە بۆ كاری ڕاگەیاندنی كوردی بەزمانی كوردیو عەرەبی دەستی بەپەخشی بەرنامەكانی كرد، ڕۆژانە 4 كاتژمێر پەخشی دەكرد، بەڵام لەساڵی 2011وە پەخشەكەی كرد بە 24 كاتژمێر. بارەگای سەرەكی كەناڵەكە لە گردی زەرگەتەی شاری سلێمانی هەرێمی كوردستانە، زیاتر لە (300) كارمەند كار بۆ كەناڵەكە دەكەن، ئەمە جگەلە تۆڕێكی بەرفراوانی پەیامنێران لەناو هەرێمی كوردستانو عێراقدا. هەروەها لە هەولێری پایتەختی هەرێمو شارەكانی كەركوك، دهۆكو بەغدا لەدەرەوەی عێراقیش نوسینگەی هەیە رۆماڵی روداوەكان دەكەنو دەیگوازنەوە بۆ بینەران، هەروەها سەرچاوەی دارایی كەناڵەكەش لەلایەن بزوتنەوەی گۆڕان دابیندەكرێت.[1]

كەناڵی (KNN) كار بۆ چەند ئامانجێك دەكات لەوانە:[2]

1. كاردەكات لە پیناو پاڵشتیكردنی دیموكراتیو گەشەپیدانی لە هەرێمی كوردستاندا.
2. بەرگریكردن لە ئازادی ڕادەربڕینو ئاسانكاری بەدەستهێنانی زانیاری
3. جەختكرنەوە لەسەر بنەمای یەكتر قبوڵكردن.
4. هاندانی جەماوەر بۆ بەشداریكردن لە پرۆسەی سیاسیو پیدانی زانیاری لە بارەی ڕووداوەكان.
5. گەشەپێدانی بیری نەتەوەیی نیشتیمانی و فراوانكردنی.
6. گەیاندنی زانیاری ورد بە بینەری كورد.
7. كاركردن لەپێناو چاكسازی سیاسیو گۆرانكاریكردن لە شێوازی حوكمڕانی هەرێم.

پەیكەری كارگێری كەناڵی ئاسمانی كەی ئێن ئێن(KNN) بەپێی پۆلێنی پەیكەری گشتی كارگێڕی، لە جۆری پەیكەری (Matrix Structure) كە شێوازیكی تایبەت لە سیستمی بەڕێوەبردن و وابەستە بە دوو ستونی كار لە كاروباری كارگێڕیدا. لەسەروی پەیكەرەكەوە بەرپرسی میدیای گۆڕان دێت كە بە بەرپرسی یەكەم لەقەڵەمدەدرێتو بەرپرسە لە بەشەكانی كەناڵەكە كە (6) بەشی سەرەكییە، ئەنجومەنی كارگێری یەكەكانی (كارگێری، خۆیی، سەرچاوەی مرۆیی، شۆفێران، خزمەتگوزاری، كارەبا) لەخۆدەگرێت،[3] بەرێوەبەرایەتی هەواڵیش بریتییە لە بەشەكانی (هەواڵ ساز، پەیامنێران، بێژەران، وەرگێران، وەرزش، هەواڵی كرمانجی، وێبسایت، هەواڵی ڕادیۆی گۆڕان، CG)، بەرێوەبەرایەتی هونەری

---

1. فاروق غەفور مەجید، بەرێوەبەری كارگێری میدیای گۆڕان، چاوێكەوتنی توێژەر 2017/4/8، سلێمانی، كەناڵی كەیئێن ئێن
2. چۆلی ئەسعەد، بەرێوەبەری بەرهەمهێنانی میدیای گۆڕان، چاوێكەوتنی توێژەر، 2017/4/9، سلێمانی، كەناڵی كەیئێن ئێن
3. فاروق غەفور مەجید، سەرچاوەی پێشوو

بەشەکانی(مۆنتاژ، ستۆدیۆ، دەنگ، گرافیك، کامیرا، پەخش، دەرهێنەر، پلەی CG، Ingest، ڕووناکی) لەخودەگرێت،[1] بەڕێوەبەرایەتی بەرنامەکانو بەرهەمهێنان بەشەکانی(دیکۆمێنتاری، بەشی ئێواران‌و بەیانیان، بەرنامە ڕاستەوخۆکان، بەرهەمهێنان، تەنسیق) دەگرێتەوە، بەڕێوەبەرایەتی تەکنیکیش بەشەکانی(تەکنیکی، IT) لە خۆ دەگرێت، بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندییەکانیش بەشی(پەیوەندییەکان) لەخۆدەگرێت.[2] بروانە پاشکۆی(3).

هەشتەم: بوارو سنوری توێژینەوە:

أ. بواری کات:

ئەم توێژینەوەیە ڕاپۆرتی هەردوو کەناڵی(GK) (KNN)ی لە مانگەکانی (10/1–12/31)ی ساڵی 2015 وەرگرتوە.

ب. بواری شوێن:

شوێنی سەرەکی ئەم توێژینەوەیە، شاری سلێمانی هەرێمی کوردستانی عێراق، کە نوسینگەی سەرەکی هەردووکەناڵی (GK)و (KNN) تێدایە.

ج. بواری بابەت:

تەواوی ڕاپۆرتەکانی هەردوو کەناڵ لەو ماوەیەی وەك سامپڵێك دەستنیشانکراوە، وەرگیراوە.

نۆهەم: توێژینەوەکانی پێشوو:

لەئەنجامی گەڕان بەدوای ئەو توێژینەوانەی، پێشتر سەبارەت بەمۆنتاژ ئەنجامدروان، توێژەر ژمارەیەك توێژینەوەی دەستکەوتوە کە پەیوەندیدارن بەبابەتی توێژینەوەکەوە، بەمەبەستی سود وەرگرتن لەو توێژینەوانە کە لێرەدا ئاماژە بە ناوی توێژەروو ناونیشان و ئامانجەکانیان دەکەین.

1. توێژینەوەی Smith[3]2005

ئەم توێژینەوەیە لەساڵی (2005) دا، لەلایەن توێژەر (Tim J.Smith)، بەناونیشانی (An attentional Theory of Continuity Editing) پێشکەشی کۆلێژی (Informatics) ی زانکۆی (Edinburgh) کراوە.

لەڕووی میتۆدەوە توێژەر میتۆدی وەسفی شیکاری بەکارهێناوە، باسی لە مۆنتاژی یەك لەدوای یەك‌و کاریگەری دەربارەی ئاکاری ڕێخستنی گێرانەوە لەفیلمدا کردووە، گرنترین ئامانجی توێژینەوەکە تیشك

---

1. ئاریان عبداللە، بەڕێوەبەری هونەری میدیای گۆران، چاوپێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی، کەناڵی کەیئێن ئێن

2. محمد ڕەوف، بەڕێوەبەری بەرنامەکانی میدیای گۆران، چاوپێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی، کەناڵی کەیئێن ئێن

3. Tim j.Simith,**An Attentional Theory of Continuity Editing**, This research is Unpublished ,Edinburgh, 2005.

خستنەسەر مۆنتاژی یەکلەدواییەکە لەپرۆسەی بەرهەمهێنانی فیلمدا، بەئەندازەیەك توێـژەر گەشـتووەتە ئـەم دەرئەنجامانەی خوارەوە:

- مۆنتاژی یەك لەدوایەك چەند گۆڕانکارییەك لەتێڕوانینی هاوشێوەی لەگەڵ گۆڕانکارییەکانی جیهـانی ڕاسـتیدا پێشکەشدەکات، هاوکات بایەخیان پێدەدات.

ــ کاریگــەری ئەوبایەخانــەی لەڕێگــەی بــەکارهێنانی مۆنتــاژی یــەك لەدوایەکــەوە دروســتدەبێت لەڕێگــەی ڕووداوەکانی بینینەوە دەبێت.

- وەرگرتنی ئەوزانیارییە ئاڵۆزانەی کە گۆڕانکارییەکانی بینین لەئاگایدا بەرهەمدێنن بۆئەوەی بیرکردنەوەیەکی بەردەوام لەڕێگەی چەند گرتەیەکی یەك لەدوای یەك دروستبکات.

2. توێژینەوەی حمید[1] 2005

ئەم توێژینەوەیە لەساڵی (2005)دا، لەلایەن توێژەر (ایمان عبد الرحمن حمیـد)، بەناونیشـانی (*استخدامات الصورة في الأخبار التلفزيونية*)، پێشکەشی کۆلێژی ڕاگەیاندنی زانکۆی بەغداد کراوە.

ئەم توێژینەوەیە توێژینەوەیەکی وەسفییە باس لەبەکارهێنانی وێنە دەکات لەهەواڵی تەلەڤزیۆنیدا، لەگرنترین ئامانجـەکانی توێـژەر لـەم توێژینەویـەدا زانینـی چـیيەتی زۆرتـرین وێنـەی بـەکارهاتووە لـە هـەواڵی کەناڵـە تەلەڤزیۆنییەکاندا.

ئەو دەرەنجامانەی توێژینەوەکە پێی گەیشتوە بریتین لە:

– تەلەڤزیۆنی عێراق لەڕێگەی بلاوکردنەوەی هەواڵەکانییەوە پشت بەهەواڵی وێنەگیراو دەبەستێت

– مۆرکی جیهانی بەسەر هەواڵەکانییەوە زاڵە.

- ڕاپۆرتی عەرەبی پلەی یەکەمی گرتووە ، کە تایبەتە بە ڕووداوەکانی ئەم دواییەی عێراق.

ــ وێنــە جولاوەکـان لـەنێو مـاددە وێنـە گیراوەکانـدا زۆرتـرین ڕێـژەی بـەکارهێنانیان هـەبووە کـە لـە هـەواڵو ڕاپۆرتەکانی ئەو ماوەی وەك سامپڵێك بۆتوێژینەوەکە وەرگیراوە، بەکارهاتوون.

3. توێژینەوەی عباس[2] 2012

ئـەم توێژینەوەیـە، لەسـاڵی(2012)دا، لەلایـەن توێـژەر(سـلمی عبـد السـلام عبدالسـیدعباس)، بەناونیشـانی (توظيف الموسيقى والموثرات الصـوتية في بـرامج تلفزيـون) پێشکەشـی کۆلێـژی خوێنـدنی بـاڵاو توێژینـەوەی زانستی زانکۆی سودان بۆ زانستو تەکنەلۆژیا کراوە.

---

1. ايمان عبدالرحمن حميد، **استخدامات الصورة في الأخبار التلفزيونية، دراسة مسحية لأنماط توظيف الصورة الأخبارية في تلفزيون العراق للمدة من 1–10–2002 / إلى1–4–2003**، رسالة ماجستيَر غير منشورة، جامعة بغداد، كلية الاعلام، 2005

2. سلمى عبد السلام عبدالسيد عباس، **توظيف الموسيقى والموثرات الصوتية في برامج تلفزيون**، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة السودان للعلوم والتكنولوجيا، كلية الدراسات العلياو البحث العلمي، 2012

لــە ڕووی میتــۆدەوە توێژینەوەیــەکی وەســفی شــیکارییە، ئــەم توێژینەوەیــە هــەوڵی ناســاندنی چــۆنێتی جێبــەجێکردنو بــەکارهێنانی مۆســیقاو ئــەو کارتێکــەرە دەنگیــە تەلەڤزیۆنیانــە دەدات کــە ڕۆڵیــان لــە دەوڵەمەندکردنی پرۆسەی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنیدا هەیە.

توێژەر ئامانجی لەم توێژینەوەیە ئەوەیە، دەربیخات مۆسیقاو کارتێکەرە دەنگییەکان چ ڕۆڵێکیان لەبەرنامە تەلەڤزیۆنییەکاندا هەیە.

دەرئەنجامی توێژینەوەکە بریتییەلە:

- نەبونی مۆسیقایەکی تایبەت لەمۆسیقای بەرنامەو کارتێکەرە دەنگییەکاندا.
- مامەڵەی لەگەڵ مۆسیقاو کارتێکەرە دەنگییە ناوخۆییەکاندا نەکردووە، مەگەر لەقۆناغەکانی داهاتووی تەمەنی پەخشی تەلەڤزیۆنیدا.
- نەبونی ئەرشیفی مۆسیقا بۆ ئەو مۆسقاوکارتێکەرە دەنگییانە کە لەبەرنامەکاندا هەیە لەنێوان ئەرشیفی تەلەڤزیۆنەکەدا.

4. توێژینەوەی عبدالرحمان[1] 2012

ئەم توێژینەوەیە لەساڵی(2012)دا، لەلایەن توێژەر(کاوەعزالدین عبدالرحمن)ەوە، بەناونیشانی(استخدام المؤثرات الصورية في التغطية الاخبارية للفضائيات الكوردية وتأثيرها في بناء القائم بالاتصال للمضمون)، پێشکەشی کۆلێژی ڕاگەیاندنی زانکۆی جنانی لوبنان کراوە.

ئەم توێژینەوەیە توێژینەوەیەکی وەسفی شیکاریو مەیدانیە باسی لەبەکارهێنانی کارتێکەری وێنەیی کردووە لەڕووماڵی کەناڵە ئاسمانییە کوردیەکاندا.

ئامانجەکانی توێژینەوەکەش بریتیە لە:

- ناسینی ئەو کارتێکەرە ڕەنگیە بەکارهێنراوانەی، لە ڕووماڵکردنی هەواڵی کەناڵە کوردییەکاندا هەیە.
- ناسینی چونێتی بەکارهێنانی ڕاگەیەندنکار بە پرۆسەی مۆنتاژو کارتێکەرە وێنەییەکانەوە، کە لەکەناڵە ئاسمانییە کوردییەکاندا بەکاردەهێنرێت.
- دەرخستنی ڕادەی لێکچونو جیاوازی لەنێو کەناڵە ئاسمانییە کوردییەکاندا، سەبارەت بە بەکارهێنانی کارتێکەری وێنەی لەڕووماڵی هەواڵەکانیانداو مۆنتاژکردنی.

1.کاوە عزالدين عبدالرحمن، **استخدام المؤثرات الصورية في التغطية الاخبارية للفضائيات الكوردية وتأثيرها في بناء القائم بالاتصال للمضمون**، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة جنان، كلية الاعلام، 2012

ئەو دەرئەنجامانەی کە توێژەر پێی گەشتوە بریتبن لە:

ـ ئامانجەکان جەخت لەوە دەکەنەوە کە کارتێکەری بڕین بە بەراورد بە کارتێکەرەکانی تر ڕێژەیەکی زۆرتری گرتوەوە، کە لەمۆنتاژی هەواڵەکانی کەناڵە ئاسمانیەکاندا بەکارهاتووە، ئەویش بۆئەوە دەگەڕێتەوە بە ئاسانترین ئاڵوگۆڕکردنی گرتەکانو خێراترین دادەنرێت لە گرتەیەکەوە بۆ گرتەیەکی تر.

ـ گواستنەوە لە گرتەیەکەوە بۆ گرتەیەکی ترو بەکارهێنانی ئەو کارتێکەرە کە گرتەکان بەیەکەوە دەبەستێت لە دەسەلآتی مۆنتێرو دەرهێنەردایە لەکاتی جێبەجێکردنی پرۆسەی مۆنتاژی مادە فیلمیەکە.

ـ ڕووماڵی سەرەکی ئەو کەنالآنەی وەك سامپڵ وەرگیراوە لەم توێژینەوەیەدا کە خاوەن ناخشیکاری جیاوازن لەڕێگەی کارتێکەری بڕینەوە جێبەجێدەکرێت.

5. توێژینەوەی عبدالرحمن[1] 2015

ئەم توێژینەوەیە لە ساڵی (2015)دا، لەلایەن توێژەر (کاوە عزالدین عبدالرحمن)ەوە، بەناونیشانی (استخدام مؤثر القطع في فيلم " كويستاني سپى)، پێشکەشی کۆلێژی زانستەمرۆڤایەتیەکانی زانکۆی سلێمانی کراوە.

ئەم توێژینەوەیە لە ڕووی میتۆدی بەکارهاتوو توێژینەوەیەکی وەسفی شیکارییە باس لە بەکارهێنانی کارتێکەری بڕین (cut) دەکات لە فیلمی (کوێستانی سپی).

ئامانجەکانی ئەم توێژینەوەیە بریتین لە:

ـ زانینی ژمارەی کارتێکەری بڕین لەفیلمی (کوێستانی سپی)

ـ زانینی جۆرەکانی گواستنەوەی بەکارهێنراو لە بەرهەمهێنانی (فیلمی کوێستانی سپی).

ـ دۆزینەوەی هۆکاری بەکارهێنانی کارتێکەری بڕین لەکاتی گواستنەوەی گرتەکان لە فیلمی (کۆێستانی سپی)

ـ دۆزینەوەی ئەو هۆکارانەی، ئاگایی لای وەرگر لەفیلمی (کۆێستانی سپی)، ناهێڵێت.

ـ ناسینەوەی قەبارەی گرتە وێنە گیراوەکان لەفیلمی (کۆێستانی سپی).

دەرئەنجامکانی ئەم توێژینەوەیە پێی گەیشتووە بریتین لە:

ـ دەرهێنەر بەشێوەیەکی زۆر پشتی بە کارتێکەری بڕین(cut) بەستووە، بەشێوەیەکی چڕ بۆ بەستنەوەی بەشەکانی فیلمو گێڕانەوەی چیرۆکەکە.

ـ دەرهێنەر هەوڵی داوە وا لە وەرگر بکات لەڕێگەی بەکارهێنانی کارتێکەری بڕین لە چەند گرتەیەکی گشتیو مامناوەندو نزیکدا ڕووداوەکان بەشێوەیەکی ڕوون تەماشابکرێت.

ـ دەرهێنەر ئامێری گواستنەوەی تێکەڵکردن (dissolve)، بەکارهێناوە بۆ دەربڕینی ئەو ماوە کورتەی بەسەرچووە.

---

1. کاوەعزالدين عبدالرحمن، **استخدام مؤثر القطع في فيلم "کوێستانی سپی**، مجلة كرميان، العدد12، 2016

6. توێژینەوەی طه[1] 2016

ئەم توێژینەوەیە، لە ساڵی(2016) دا، لەلایەن توێژەر (محمد عبدالفتاح طه) بەناونیشانی (طبیعة الدور التعبیری الاتصالي للمونتاج في الافلام السینمائیة) پێشکەشی کۆلێژی ڕاگەیاندنی زانکۆی شرق الاوسط کراوە. لە ڕووی میتۆدەوە توێژینەوەیەکی وەسفی (دراسه حاله)یە، بەئامانجی هێنانەکایەی ئەو ئامانجانە نوسراوە کە ئەویش زانینی شێوازەکانی مۆنتاژە بۆ دۆزینەوەی ماناو قوڵی بەکاردەهێنرێت، هەروەها بۆرێخستنەوەی ئەو گێڕانەوانەی کە لەفیلمە سینەماییەکاندا هەیە.ئامانجەکانی ئەم توێژینەوەیەش بریتین لە:

- ڕاڤەکردنی ڕۆڵی بۆچون دەربارەی مۆنتاژە، بەهەموو جۆرە جیاوازەکانییەوە لەفیلمی سینەماییدا.
- زانینی پەیوەندی مۆنتاژ بەدروستکردنو هێنانەکایەی قوڵی ئەومانایانەی لە فیلمی سینەمایدا هەیە، ئەمەش لەڕێگەی شیکاریکردنی چۆنێتی جێبەجێکردنی شێوازەجیاجیاکانی مۆنتاژ لە فیلمە سینەماییەکاندا کە تێکڕای ئەم جۆرانەی بەسەر دوو بەشەکەدا دابڕاندوە، جێبەجێکردووە.
- ئامانجی ئەم توێژینەوەیە پێشکەشکردنی یاسایەکە کە مەعریفە، بەڕاگەیاندنکارو بەرهەمهێنەرەکانو فیلمسازەکانو خاوەنی پەیامەکانی ڕاگەیاندن، دەبەخشێت.

ئەنجامەکانی ئەم توێژینەوەیە بریتین لە:

- مۆنتاژ جەوهەری بەهای دەربڕینە لەفیلمی سینەماییدا.
- توێژەر هاوڕایە لەگەڵ وتەی (کولشیوف) کەدەڵێت: فیلم لەمۆنتاژەوە دەستپێدەکات.
- مۆنتاژ دەتوانێت هەست بە بەردەوامی دروستبکات.
- مۆنتاژ پەیوەندی لەنێوان گرتەکانو زەمەنەکان دروستدەکات.
- مۆنتاژ توانای ئاڕاستەکردنی بینەری هەیە سەبارەت بە بیرکردنەوەی، دەتوانێت گۆڕانکاری بکات لەیەک کاتدا لەڕێگای دووجار پیشاندانی گرتەو دیمەنەکان
- مۆنتاژ کاریگەری لەسەر لایەنی دەرونی بینەر دەکات، بەئەندازەیەك دەتوانێت بینەر بگرێنێتو دڵخۆشی بکات یان بیترسێنێتو توشی شڵەژانی بکات.
- مۆنتاژ دەتوانێت لەڕێگەی ڕێخستنی گرتە نا پەیوەستەکان چەندین بیرۆکەی نوێ بێنێتە ئاراوە.

---

1. محمد عبدالفتاح طة، **طبیعة الدور التعبیری الاتصالي للمونتاج في الافلام السینمائیة**، رسالة ماجستیر غیرمنشورة، کلیة الاعلام، جامعة الشرق الاوسط، 2016

دەهەم: سودوەرگرتنی توێژەر لە توێژینەوەکانی پێشوو

دوای خستنەڕووی (6) توێژینەوەی پێشوو، کە بە زمانـەکانی عـەرەبیو ئینگلیـزی ئەنجامـدرابوون، توێـژەر هەوڵیداوە لە چەند ڕویەکەوە سودیان لێوەربگرێت، وەك:

- سوودوەرگرتن لەڕوی میتۆدی توێژینەوە.
- سودوەرگرتن لەڕووی پلانو نمونەی توێژینەوەو هەنگاوە زانستیەکانیان.
- سودوەرگرتن لە سەرچاوەکانیانو گەڕان بەدوای ئەو سەرچاوە زانستیانەی لەو توێژینەوانەدا خراونەتەڕوو.
- سودوەرگرتن لە توێژینەوەکانی پێشوو وەك سەرچاوەی زانستی.

هەواڵنامەی کتێب

بەشی سێهەم

لایەنی پراکتیکی

شێوازە هونەریەکانی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی(Gk) و (Knn)دا

یەکەم: هەنگاوەکانی لایەنی پراکتیکی

دووەم: خستەڕووی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا لەهەردوو کەناڵی ئاسمانی (Gk) و (Knn) دا.

هەواڵنامەی کتێب

3. لایەنی پراکتیکی

شێوازە هونەریەکانی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی(Gk) و(Knn)دا

یەکەم: هەنگاوەکانی لایەنی شیکاری ناوەڕۆك

ئەم توێژینەوەیە بەمەبەستی شیکردنەوەی شێوازوەکانی پەیوەست بە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتە تەلەڤزیۆنییەکان لەهەردوو کەناڵی (Gk)و (KNN) دا، بەپشتبەستن بەمیتۆدی شیکاری ژمارەیەك ڕێوشوێنی زانستی گرتۆنەبەر بەم شێوەیەی خوارەوە:

1: چەمکی شیکاریی

شیکاری ناوەڕۆك چەندین پێناسەی جۆراوجۆری بۆکراوە، لەنێو ئەم پێناسانەدا (برنارد بیرسون) دەڵێت: (شێوازێکی توێژینەوەیە بۆ دانانی وێنایەکی ڕێکخراوو بابەتی بۆناوەڕۆکی ڕواڵەتی بابەتەکانی پەیوەست بەکۆمۆنیکەیشن،[1] لەم سۆنگەیەوە چەمکی شیکاری شێوازێکە بۆ پۆلێنکردنی خەسڵەتەکانی ناوەرۆکی دەستەکانی پەیوەست بەئەوبنەمایانەی شیکاری دیاری دەکات.[2]

توێژەر ئەم میتۆدەی بۆ شیتاڵکردنو شیکردنەوەی شێوازی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکان بەکارهێناوەو ڕێوشوێنەکانی پەیوەست بەومیتۆدەی گرتووەتەبەر.

2: دروستکردنی فۆرمی شیکاری:

بەوپێیەی ئەم توێژینەوەیە شیکارییەکی پاشوەختە واتا فۆرمێکی ئامادەکراو نییە کە توێژەر پشتی پێبەستبێت، بۆیە بۆ دروستکردنی، سەرەتا توێژەر تەمەشای تەواوی ئەو ڕاپۆرتانەی کرد، کە وەك نمونەو سامپڵ وەری گرتبو و دوای تەماشاکردنی، یەکەو دەستەکانی دیاریکرد.

3: دیاریکردنی یەکەکانی شیکاری:

بەوپێیەی زۆرترین ئەو توێژینەوانەی ئەم میتۆدە بەکاردەهێنن، شیکاری بۆ ناوەڕۆکی نوسین دەکەن، چەند یەکەیەکی شیکاری وەردەگرن وەك وشە، بیرۆکە، ڕستە، برگە، کەسایەتی، بەڵام بەوپێیەی ئەم توێژینەوەیە تایبەتە بەشیکردنەوەی ئەو وێنە جوڵاوانەی بەشێوەی مۆنتاژ دیاریکراوەو ناوەڕۆکی توێژینەوەکە وێنەیە نەك نوسین، بۆیە یەکەی گرتەی وێنەیی پشتی پێبەستراوە، واتا هەر گرتەیەو بەجیا وەرگیراوەو شیکاری بۆ

1.واين ا.دانيلون،**تحليل المضمون وبحوث الاتصال**، جامعة لويزانا في الولايات المتحدة الامريكية، ترجمة المركز العربي للبحوث، المركز العربي لبحوث المستملين والمشاهدين، بغداد، 1988، ص ص 169

2 .مصطفى حميد الطائي، خير ميلاد ابوبكر، مناهج البحث العلمي، وتطبيقها في الاعلام والعلوم السياسية، الاسكندرية،دار الوفاء لدينا الطباعة والنشر، 2007،ص125

کراوه كه هاوتەریبەو هاوشێوەی یەكەی برگەو ڕستەیە لەبواری شیكردنەوەی دەقە نوسراوەكاندا، بەوپێییەی لە ڕێزمانی زمانی سینەمادا دەوترێت (گرتە = وشە)، واتە هەر گرتەیەك وشەیەكە و ئامرازەكانی پەیوەندیش ئەو كارتێكەرانەن كە گرتەكان پێكەوە گرێدەدات.

4: دیاریكردنی دەستەكانی شیكردنەوە:

مەبەست لەیەكەی شیكردنەوە پۆلێنكردنی یەكەكانە بەگوێرەی ناوەرۆك واتا ئەو بابەتە میدیاییانەی شیكاری بۆدەكرێت، دەكرێت بەچەند بەشێكەوە كە سیماو خەسڵەتی هاوبەشیان هەیە لەسەر بنەمای ئەو پێودانگە پۆلێن كارییانەی كە پێداویستیو ئامانجەكانی توێژینەوە مەبەستیانە.

دەستەكانی شیكاری بەگوێرەی میتۆدی شیكاریی ناوەۆرك، دەكرێت بە دوو بەشی سەرەكییەوە كە بریتین:[1]

جۆری یەكەم: وەڵامی ئەو پرسیارە دەداتەوە(چی وتراوە)، كە تایبەتە بەخستنەڕووی بابەتی ئەو ناوەرۆكانەی شیكاری دەكرێن.

جۆری دووەم: وەڵامی ئەو پرسیارە دەداتەوە(چۆن وتراوە) كەتایبەتە بەخستەڕووی ئەوشێوازەی كە ناوەرۆكەكەی خراوەتەڕوو كە زیاتر پەیوەستە بەفۆرمی ناوەرۆكەوە.

ئەم توێژینەوەیە پشتی بە جۆری دووەم بەستووە، كە تایبەتە بە وەڵامدانەوەی ئەو پرسیارەی كە دەڵێن (چۆن وتراوە)، بەوپێیەی ئەم توێژینەوەیە شێوازی مۆنتاژكردنی خستووەتەڕوو، واتا ئەو وەڵامەی داوەتەوە كە چۆن مۆنتاژی ڕاپۆرتەكان كراوە.

5: پێناسەكردنی دەستەكانی توێژینەوە:

دەستەی یەكەم: جۆری ڕاپۆرت: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی جۆری ڕاپۆرتە لەڕووی جۆرەوە، كە پۆلێن كراوە بۆ (ڕاپۆرتی ساردو ڕاپۆرتی گەرم).

- ڕاپۆرتی سارد: ئەو ڕاپۆرتانە دەگرێتەوە باس لەو ڕووداوانە دەكات هەنوكەیی نین، لەهەركاتێكدا بێت دەتوانین ڕاپۆرتیان لەبارەوە بكەین پەخشبكرێن.

- ڕاپۆرتی گەرم: مەبەست لەو ڕاپۆرتانەیە كار لەسەر ڕووداوە هەنوكەییەكان دەكات، جێگەی بایەخی بینەرانو پەیوەندیدارە بە ژیانی ڕۆژانەیان.

دەستەی دووەم: شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت: لێرەدا باسمان لە لەشێوازی ئەنجامدانی جۆری ڕاپۆرتەكان كردووە، كە بە دوو شێواز ئەنجامدەدرێن ئەوانیش بریتین لە:

1.سمير محمد حسين، **بحوث جامعية في الاعلام**، القاهرة، دار الفجر ونشرالتوزيع، ، 2002ص181

ـ ڕاپۆرتی مەیدانی: مەبەست لەم شێوازە ئەنجامدانی ڕاپۆرتـە بەشـێوەیەکی مەیـدانی پـەیامنێر دەچـێتە نـاو ڕوودەوەکەوەو بە ئامادەبوونی ڕاپۆرتەکە ئەنجامدەدرێت.

ـ ڕاپۆرتی ئامادەکراو: لەم شێوازەدا ڕاپۆرت لەبارەگای کەناڵ لەژووری هەواڵ ئامادەدەکرێت، لەسەر بنـەمای ئەو زانیاریانەی لەسەر ڕووداوەکە هەیە، شێوازێکی ڕاڤەکارییانە لەخودەگرێت شیکردنەوە بۆ ڕووداوە ساردو گەرمەکان دەکرێتو بەوێنەو دەنگ دەخرێتەڕوو.

ـ دەستەی سێیەم: بەکارهێنانی کارتێکەری وێنەیی: مەبەست لەم دەستەیە ئەو کارتێکەرانەن کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانـدا لـە کـاتی گواسـتنەوە لەگرتەیـەك بۆگرتەیـەکی بـەکاردەهێنرێن، ترئەمـەش بـۆ بەسـتنەوەو جوانکردنو ڕێکخستن بەکاردەهێنرێت، کە پۆلێن کراوەبۆ ئەم جۆرانە:

+ کارتێکـەری بـڕین (CUT): ئـەم جـۆرە زۆرتـرین بـەکارهێنانی هەیـە لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتـدا، بـەخێراترین گواسـتنەوە لەگرتەیەکـەوە بۆگرتەیـەکی تـر دادەنرێـت، واتـا گرتـەی یەکـەم دەبڕیـت پاشـان گرتـەی دووەم دەخرێتەڕوو.

+ کارتێکەری تێکەڵکردن (dissolve): مەبەسـت لـەم جـۆرە تێکـەڵکردنی دووگرتەیـە لەیـەك کاتـدا، کاتێـك دەمانەوێت لەگرتەی یەکەمەوە بۆگرتەی دووەم بچین، چەند فرەیمێك لەگرتەی یەکەم تێکەڵ بـە فرەیمـەکانی گرتەی دووەم دەکەین.

+ کارتێکەری سڕینەوە (wipe): ئەم جۆرە کاتێـك لـەنێوان دووگرتـەدا بەکاریـدەهێنین، کـە گرتـەی یەکـەم گرتەی دووەم دەسرێتەوەو دەچێتە شوێنی.

+ کارتێکـەری داخڵکـردنو دەرچـوون (Fade in-Fade out) :مەبەسـت لـەم جـۆرە ئەوەیـە کاتێـك دەمانەوێت داخڵی گرتەی یەکەم بین، شاشەکە لەڕەشەوە داخڵی وێنەکە دەبێـت، ئەگـەر ویسـتمان لەگرتـەی یەکەم دەربچین شاشەکە ڕەش دەبێتو داخڵی گرتەی دووەم دەبێت.

دەستەی چوارەم: بەکارهێنانی وێنە: لەم دەستەیەدا باس لەو وێنانە دەکـەین، کـە لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکانـدا بەکارهاتوون ئەمەش بۆ وێنەی جوڵاو، وێنەی وەستاو، وێنەی گرافیکی پۆلێن کراوە.

دەستەی پێنجەم: ماوەی وێنەی بەکارهاتوو: مەبەسـت لـەم دەسـتەیە وادەی زەمـەنی ئـەو وێنانەیـە کـە لـە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بەکاردەهێنرێت، تاچەندێك وێنە بەکارهاتووەکان دەمێنێتەوە لەسەر شاشە، بۆ مـاوەی وادەی زەمەنی (کورتو مامناوەندو درێژخایەن) پۆلێن کراوە.

دەسـتەی شەشـەم: بـەکارهێنانی گرتـەکانی کـامێرا: لـەم دەسـتەیەدا گرتـەکانی کـامێرا کـە وێنـەگر لـەکاتی وێنەگرتنی ڕووداوەکەدا تۆماریی کردوون خراوەتـەڕوو، کـە بـۆ گرتـەکانی (گشـتی، تـەواو، ناوەنـد، ناوەنـدی نزیك، نزیك) پۆلێن کراون.

دەستەی حەوتەم: بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی ئەو جوڵانەی کامێرایە کە وێنەگر لەکاتی تۆمارکردنی وێنەی ڕووداوەکان تۆماری کردونو بەکارهاتوون لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاند ئەمەش بۆ جوڵەی (zoom-pan-tiilt) پۆلێن کراوە.

دەستەی هەشتەم: بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا: لەم دەستەیەدا ئەو گۆشانەی کامێرا دەخەینەڕوو، وێنەگر بەکاری هێناوە بۆتۆمارکردنی وێنەی ڕووداوەکانو بەکارهاتوون لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا پۆلێن کراوە بۆ گۆشەکانی (بینینو بەرزو نزم).

دەستەی نۆیەم: بەکارهێنانی فلتەری وێنە: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی ئەو فلتەرە وێنەییانەیە، مۆنتێر بۆسەر وێنەکە بەکاریدەهێنێت، بەمەبەستی چارەسەرکردنی کێشەکانی وێنە پەنای بۆ دەبرێت، ئەویش بۆ فلتەری پۆلێن کراوە:

- colorcorrection : ئەم جۆرە فلتەرە لە کاتی بونی کێشەی ناهاوسەنگی ڕەنگ، چارەسەرکردنی وێنەکە لە ڕووی هاوسەنگی تۆنەکانی ڕەنگەوە بەکاردەهێنرێت.

-Blure: ئەم جۆرە بۆ چارەسەرکردنی قەبارەی وێنە بەکاردێت، لەکاتی بەکارهێنانی وێنەی قەبارە بچوك لەڕێگەی ئەم فلتەرەوە چارەسەردەکرێت، بەجۆرێك قەبارەی وێنەکە بۆ قەبارەی ستانداردی شاشەکە دەگۆڕێت.

-Mosaic : بۆ شاردنەوەی ئەو بەشەی کە پێویستە بینەر نەیبینێت بە کاردەهێنرێت، یاخود لە وێنەی تۆمارکراو نەیناسێتەوە.

دەستەی دەیەم: دەنگی سروشتی: بریتییە لەخستنەڕووی ئەو دەنگە سروشتییانەی لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا لەپاڵ وێنەو دەنگی پەیامنێر بەکاردەهێنرێت، بۆبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی سەرەتا، دەنگی سروشتی ناوەند، دەنگی سروشتی کۆتایی) پۆلێن کراوە.

دەستەی یانزەیەم: دەرکەوتنی پەیامنێر، مەبەست لەم دەستەیە ئەوەیە، کە چەند جار پەیامنێر دەرکەوتوە، لەڕاپۆرتەکاندا دەیخەینەڕوو ئەویش پۆلێن کراوە بۆ دەرکەوتنی پەیامنێر لە(سەرەتا، ناوەند، کۆتای).

6: ڕاستی فۆڕمی شیکاری

مەبەست لەڕاستی شیکاری بەئاگابوونی توێژەرە لەڕادەی دروستی ئەو فۆڕمەی بۆ پێوانەکردنی بابەتەکان بەکاریدەهێنێ، [1] ئەگەرچی هەنگاوی دەرهێنانی ڕاستیو دروستی فۆڕمی شیکاریی یەکێکە لەهەنگاوە سەرەکییەکانی میتۆدی شیکاری ناوەڕۆك، بەڵام یەك جۆر لەبەردەستدانییەو توێژینەوەکان زیاد لەجۆرێك دەگرنەبەر، ئەم توێژینەوەیە جۆری ڕاستی ڕواڵەتی بەکارهێناوە، هەروەك لە زۆربەی توێژینەکانی پەیوەست

1..محمد منیر حجاب، سەرچاوەی پێشوو، لا 156

بەشیکاری ناوەرۆکدا بەکاردێت، کە پیشاندانی فۆڕمی شیکارییە بەچەند پسپۆڕو هەڵسەنگێنەرێك بەمەبەستی بەئاگابوون لەڕاستیو دروستی ئەو فۆڕمەی بۆ شیکاری، دروستکراوە، ناوی پسپۆڕو هەڵسەنگێرەکان بە گوێرەی پلەی زانستییان(*). دوای هەڵسەنگاندنی فۆڕمەکە لەلایەن پسپۆڕانەوە، ڕادەی ڕاستیو دروستی بەڕێژەی (0.967) دیاریکرا، کە لەڕووی زانستییەوە ڕێژەیەکی گونجاوە.

ڕاگەیاندن، پاشان ڕێژەی ڕێککەوتنیان بە پێی ئەم لێکدانەوە ئامارییە بەدیهات:

$$\text{ڕێژەی هاویەکی} = \frac{\text{ن × ناوەندی ڕێککەوتنی هەڵسەنگێنەران}}{1+((\text{ن}-1) \times \text{ناوەندی ڕێککەوتنی هەڵسەنگێنەران})}$$

$$\text{ڕێژەی هاویەکی} = \frac{7 \times 0.81}{1 + (6 \times 0.81)} = 0.967$$

7: جێگیری

مەبەست لە جێگیری، گەیشتنە بە هەمان ئەنجامی شیکاری یەکەم، بە دوبارەکردنەوەی شیکاریی دەستەکان بەسەر هەمان سامپڵ بە ڕێژەیەکی دیاریکراو و لە کاتێکی دیاریکراودا، توێژەر بۆ گەیشتن بە جێگیری دوو ڕێگای ئەنجامدا وەك لە خوارەوە خراونەتەڕوو:

یەکەم/ جێگیری لەگەڵ خود: توێژەر هەستا بە دوبارە شیکردنەوەی دەستەکان بە تێپەڕینی ماوەی (سێ مانگ) بەسەر مێژووی یەکەم شیکاریدا، لەگەڵ خودی خۆی، بەسەر ڕێژەی (10٪) سامپڵی توێژینەوەکە کە (338) ڕاپۆرتە- هەواڵە، بە پشت بەستن بە یاسای "هۆڵستی" بۆ جێگیری، ناوەندی هاویەکی توێژەر لەگەڵ خودی

Coefficient Reliability CR: $\frac{2\,M}{N1 + N2}$

(*) هەڵسەنگێنەران:

1. د. حەبیب مال الله ابراهیم، پرۆفیسۆری یاریدەدەر، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سەلاحەدین
2. د. فواد احمد علی، پرۆفیسۆری یاریدەدەر، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
3. د. هێمن مجید، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
4. د. حکیم عوسمان، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی تەکنیکی میدیا، زانکۆی پۆلۆتەکنیکی سلێمانی
5. د. سلام نصرالدین محمد، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
6. د. ابتسام اسماعیل قادر، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
7. د. ڕێبەر گۆران، مامۆستا ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی

خۆی کردییە (0.957)، ئەمەش بۆ دڵنیا بوون لە روونی و راستگۆیی دەستەی شیکارییەکان بە ڕێژەیەکی بەرز دادەنرێت.

$$\frac{2 \times 423}{442 + 442} = 0.957$$

دووەم/ جێگیریی لەگەڵ کەسانی تر: توێژەر هەستا بە دوبارەکردنەوەی شیکارییەکە لەگەڵ (سێ)(*) کەسی تر، هەروەها شیکاری (5٪) قەبارەی سامپڵەکەیان ئەنجامدا، کە پێکهاتووە لە شیکار کردنی (13) دەستە بۆ (17) راپۆرتە هەواڵی هەردوو کەناڵی (KNN,GK) بە یەکسانی، بە بەکارهێنانی یاسای "هۆلستی" بۆ جێگیری، ئەنجامی کۆتایی بەم شێوەیەی لای خوارەوە بوو:

Coefficient Reliability CR: $\frac{2M}{N1 + N2}$ یاسای جێگیری:

M ژمارەی هاویەکی نێوان کەسەکان. N1 ژمارەی داتاکان کە کەسی یەکەم شیکردووەتەوە.

N2 ژمارەی داتاکان کە کەسی دووەم شیکردووەتەوە.

دەرەنجامی کەسەکان بە کۆدی (A,B,C,D):

$$\frac{N(N-1)}{2} = \frac{3 \times 4}{2} = 6$$

0.93 =A,D 0.91 = B,C 0.87 = A,B

0.86 = D,C 0.90 = D,B 0.96 =A,C

ریزبەندی داتاکان لە نزمەوە بۆ بەرز بۆ دۆزینەوەی ناوەراستە:

0.96 0.93 0.91 0.90 0.87 0.86

کەواتە جێگیری بەپێی یاسای "هۆڵستی" دەکاتە:

$$\frac{0.91 + 0.90}{2} = 90.5\ \%$$

ئەم ئەنجامە رێژەیەکی باشە و ئاماژەیە بۆ جێگیری

(*)

1. کاوە عزالدین عبدالرحمن ، مامۆستا، زانکۆی سلێمانی
2. یوهان عوسمان حمە، مامۆستا، زانکۆی سلێمانی
3. کاروان عبدالله محمد، مامۆستای یاریدەدەر، زانکۆی سلێمانی

8: شێوازەئاماریيەکان

شێوازە ئاماریيەکانی بەکارهاتوو لەم توێژینەوەیەدا بۆ دیاریکردنی ئەنجامەکانی پەیوەست بەلایەنی شیکاری، توێژەر بەرنامەی کۆمپیوتەری (spss) بەکارهێناوە، بۆ شیکردنەوەی داتاکـان پـەنای بـۆ کۆمـەڵێك شـێوازی ئاماری بردووە:

- بەکارهێنانی رێژەی سەدی (percent).
- دۆزینەوەی (ناوەندە ژمێرە means، جیاوازی variance، لادانی پێوەریstd, deviation).
- دۆزینەوەی جیاوازیی نێوان گۆڕاوەکان لە رێگەی بەکارهێنانی (T-test, Z-test).

دووەم: خستەڕووی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ.
لە بەرهەمهێنانی راپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا لەهەردوو کەناڵی(Knn) و(Gk)دا

لەچوارچـێوەی خسـتەڕووەی بـەکارهێنانی شـێوازەکانی مۆنتـاژ لەهـەردوو کـەناڵی(Gk)و(Knn)، توێـژەر میتۆدی شیکاری ڕووالەتی بۆ بەئەگابوون لە شێوازی بەکارهێنانی مۆنتاژ لە ڕاپۆرتەکانـدا بـەکار هێنـاوە، بـۆ هەریەکە لەو ڕاپۆرتانەش توێژەر ئەم هەنگاوانەی گرتووەتەبەر:

بەمەبەستی خستەڕووی شـێوازەکانی بـەکارهێنانی مۆنتـاژ لەهـەردوو کـەناڵی (GK)و(KNN)دا، بـەپێی ئـەو ئامانجانـەی ئـەو توێژینـەوە هەیـەتی توێـژەر لـە ڕێگـەی بـەکارهێنانی بەرنامـەی (spss)، گەشـتووەتە ئـەم ئەنجامانەی خوارەوە:

1: شێوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە (شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی ڕاپۆرتی گەرم) لە هەردوو کەناڵەکەدا بە پلەی یەکەم دێت ، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆئەوەی هەردوو کەناڵەکە توانیویانە زۆرتر گرنگی بەو ڕووداوانەی ڕۆژ بدەن، کە زیاتر دەبنە جێگەی بایەخی بینەران و زۆرترین ڕاپۆرت لەو بارەیەوە ئەنجامبدەن، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z- Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری نییە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە(0.05)، ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە هەردوو کەناڵەکە توانیویانە هاوسەنگییەك لەبەکارهێنانی شێوازو جۆری ڕاپۆرتەکاندا ڕاگرن.

بڕوانەخشتەی (1).

خشتە (1)

شێوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتەهەواڵ هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN).

تەلەفزیۆن / جۆری ڕاپۆرت	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە
	د	٪	د	٪	د	٪		
سارد	47	31.3	56	29.8	103	30.47	-.306	0.759
گەرم	103	68.7	132	70.2	235	69.52		
کۆی گشتی	150	100	188	100	338	100		

2. شێوازی بەکارهێنانی ڕاپۆرتەهەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN)

لە دوای هەڵاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە (شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لە هەردوو کەناڵی (Gk) و (KNN)دا، دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی شێوازی ڕاپۆرتی مەیدانی) دێت لە هەردوو کەناڵەکەدا بە پلەی یەکەم، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە(0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی (KNN)دایە. بڕوانەخشتەی (2).

خشتەی (2)

شێوازی بەکارهێنانی ڕاپۆرتە هەواڵ، لەهەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / جۆری ڕاپۆرت	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە
	د	٪	د	٪	د	٪		
ئامادەکراو	45	30	84	44.68	129	38.16	2.756-	0.006
مەیدانی	105	70	104	55.31	209	61.83		
کۆی گشتی	150	100	188	100	338			

3: شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی هەردوو کەناڵی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی (cut) لە هەردوو کەناڵی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی کارتێکەری (Mix)، لەپلەی دووەم دایە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆی) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە تەنها لەبەکارهێنانی کارتێکەری (Mix)، (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە ڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە(0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN)، بەڵام سەبارەت بە بەکارهێنانی کارتێکەری (wipe-fade-cut)، هیچ جیاوازییەك نییە. بڕوانە خشتەی (3).

خشتەی (3)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

تەلەفزیۆن / کارتێکەر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدی الدلالە)
	د	٪	د	٪	د	٪		
Cut –برین	3500	97.71	4394	96.97	7894	97.30	1.169–	0.243
Mix–تێکەڵکردن	78	2.17	136	3.00	214	2.63	2.239–	0.025
Faid in-faid out	2	0.05	1	0.02	3	0.03	0.779–	0.436
Wipe –سڕینەوە	2	0.05	0	0	2	0.02	1.586–	0.113
کۆی گشتی	3582	100	4531	100	8113	100		

4: شێوازی بەکارهێنانی وێنە لە ڕاپۆرتە هەواڵەکانی (GK) و (KNN):

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی وێنەی بەکارهاتوو لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی وێنەی جوڵاوو) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی وێنەی (وەستاو)، لەکەناڵی ئاسمانی (GK) لەپلەی دووەم دایە، لەدوای وێنەی جوڵاو، زۆرترین وێنەی وەستاوی بەکارهێناوە، بەڵام کەناڵی ئاسمانی (KNN) وێنەی گرافیکی، ڕیزبەندی دووەمی گرتووە، کەناڵی گەلی کوردستانیش هیچ وێنەیەکی گرافیکی بەکارنەهیناوە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە) بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لە بەکار هێنانی (وێنەی جوڵاو، وێنەی گرافیگ) لە بەکارهێنانی (وێنەی وەستا)، جیاوازییەکە لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)دایە. بڕوانە خشتەی (4).

خشتەی (4)

جۆری بەکارهێنانی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / وێنە	GK د	GK ٪	Knn د	Knn ٪	کۆی گشتی د	کۆی گشتی ٪	Z- test	ئاماژە
وەستاو	150	4.10	15	0.32	165	1.97	11.257-	.000
جولاو	3500	95.89	4567	97.43	8067	96.76	4.380-	.000
گرافیك	0	0	105	2.24	105	1.25	8.773-	.000
کۆی گشتی	3650	100	4687	100	8337	100		

5: شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

لە دوای هەلاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی بەکارهاتوو لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی ماوەی وێنەی مام ناوەند) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی ماوەی وێنەی (کورتخایەن)، لە هەردووکەناڵ لە پلەی دووەمدایە، ماوەی وێنەی درێژخایەن پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بە ئاگابوون لە رادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لە بەکارهێنانی ماوەی زەمەنی وێنەی (مامناوەندو کورتخایەنو درێژخایەن).

بڕوانە خشتەی (5).

خشتەی (5)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

تەلەڤزیۆن / ماوەی وێنە	GK د	GK ٪	Knn د	Knn ٪	کۆی گشتی د	کۆی گشتی ٪	Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
کورت خایەن	545	14.93	968	21.14	1513	18.39	10.952–	0.000
مام ناوەند	2658	72.82	3141	68.62	5799	70.48	3.397–	0.001
درێژخایەن	447	12.24	468	10.22	915	11.12	3.833–	0.000
کۆی گشتی	3650	100	4577	100	8227	100		

6: شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (Knn)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (دەنگی سروشتی لە سەرەتادا) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەهابەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە(کۆتایدا)، لەهەردوو کەناڵ لەپلەی دووەمدایە، دەنگی سروشتی لە(باکگراوند) پلەی سێیەمی گرتووە، بەکارهێنانی لە (ناوەندا)، یشدا پلەی چوارەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە رووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لەبەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە (سەرەتاو ناوەندا) بەڵام بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەگەڵ (باکگراوند) لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)، دایە. بڕوانە خشتەی (6).

خشتەی (6)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (Knn)

تەلەڤزیۆن / دەنگی سروشتی	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە (مدى الدلالە)
	د	٪	د	٪	د	٪		
سەرەتا	101	71.63	160	72.07	261	71.90	3.865	0.000
ناوەند	4	2.83	22	9.90	26	7.16	-3.093-	0.002
کۆتای	21	14.89	32	14.41	53	14.60	.758-	0.449
باگراوند	15	10.63	8	3.60	23	6.33	2.081-	0.037
کۆی گشتی	141	100	222	100	363	100		

7: شوێنی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە ڕاپۆرتە هەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە دەرکەوتنی پەیامنێر لە (کۆتایدا) لە هەردوو کەناڵ بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە (ناوەندا)، لە هەردوو کەناڵ لەپلەی دوومدایە، لە(سەرەتا)شدا، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە ڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە(سەرەتاو ناوەند)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە (کۆتایدا) جیاوازی ئاماری نییە، بەهای دەستکەوتوو گوزارشتئامێزنییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05)، هەردوو کەناڵ وەک یەک بەکارییانهێناوە. بڕوانە خشتەی (7).

خشتەی (7)

شوێنی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / دەرکەوتنی پەیامنێر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
سەرەتا	5	4.46	1	1.04	6	2.88	1.935-	0.053
ناوەند	27	24.10	10	10.41	37	17.78	3.704-	0.000
کۆتای	80	71.42	85	88.54	165	79.32	1.482-	0.138
کۆی گشتی	112	100	96	100	208	100		

8: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی گرتەی (گشتی) بە پلەی یەکەم دێت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN)، هەروەها بەکارهێنانی گرتەی (ناوەندی نزیك)، لە هەردووکەناڵ لەپلەی دوومدایە، گرتەی (ناوەند)، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە رادەی جیاوازی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە رووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(KNN) دایە، لەبەکارهێنانی گرتەکانی (گشتیو ناوەندو ناوەندی نزیك)دا، بەڵام لە بەکارهێنانی گرتەی(تەواونزیك) جیاوازییەکە لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)،دایە. بڕوانە خشتەی (8)

خشتەی (8)

شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەفزیۆن / گرتەکان	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە (مدى الدلالە)
	د	٪	د	٪	د	٪		
گشتی	2133	58.39	2331	50.91	4464	54.23	9.259 –	0.000
تەواوا	242	6.62	134	2.92	376	4.56	8.772-	0.000
ناوەند	499	13.66	926	20.22	1425	17.26	6.975-	0.000
ناوەندی نزیك	554	15.16	968	21.14	1522	18.49	8.075-	0.000
نزیك	225	6.15	219	4.78	444	5.39	2.879-	0.004
کۆی گشتی	3653	100	4578	100	8231	100		

9: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی گۆشەی (بینین) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم، دێت هەروەها بەکارهێنانی گۆشەی (بەرز)، لە هەردوو کەناڵ لەپلەی دووەمدایە، گۆشەی (نزم)، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی گۆشەی(بینین)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی گۆشەی (بەرزونزم)دا، جیاوازییەکە لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK) دایە. بڕوانە خشتەی (9)

خشتەی (9)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / گۆشەکان	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلالە)
	د	٪	د	٪	د	٪		
بەرز	908	24.87	502	10.96	1410	17.13	15.695-	0.000
بینین	2469	67.64	3929	85.80	6398	77.74	14.363-	0.000
نزم	273	7.47	148	3.23	421	9.95	10.454-	0.000
کۆی گشتی	3650	100	4579	100	8229	100		

10 : شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی جوڵەی (zoom) لە کەناڵی ئاسمانی (GK) بە پلەی یەکەم دێت، بەڵام بەکارهێنانی جوڵەی(Pan)، لەکەناڵی ئاسمانی (KNN)دا، پلەی یەکەمی گرتووە، بەکارهێنانی جوڵەی (Tilt) لەهەردوو کەناڵدا، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی جوڵەی(Zoom) و جوڵەی(Tilt)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی جوڵەی (Pan)دا جیاوازی ئاماری نییەو بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە. بڕوانە خشتەی (10)

خشتەی (10)

شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / جوڵەکانی کامێرا	GK د	GK ٪	Knn د	Knn ٪	کۆی گشتی د	کۆی گشتی ٪	Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
Zoom	179	51.28	105	36.33	284	44.51	7.740-	0.000
Pan	112	32.09	138	47.75	250	39.18	549-	0.583
Tilt	58	16.61	46	15.91	104	16.30	2.016-	0.044
کۆی گشتی	349	100	289	100	638	100		

11: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی فلتەری (Color correction) لەهەردوو کەنالی ئاسمانی (GK)و (KNN)دا بە پلەی یەکەم دێت، بەکارهێنانی فلتەری (Blur)، لەهەردوو کەناڵدا پلەی دووەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆی) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووەکە، (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی فلتەر (Color Correction)، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی فلتەری (Blur)و (Mosaic) جیاوازی ئاماری نییەو بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە. بڕوانە خشتەی (11).

خشتەی (11)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / بەکارهێنانی فلتەر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
Color correction	186	81.93	120	71.85	306	77.66	5.488-	0.000
Blur	39	17.18	47	27.14	86	21.82	209-	0.834
Mosaic	2	0.88	0	0	2	0.50	1.586-	0.113
کۆی گشتی	227	100	167	100	394	100		

12 :شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆی) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.227)، ئاماژەی (0.821)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدۆی) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ جیاوازی ئاماری نییە، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لە رووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05)ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە راپۆرتی (ساردوگەرم)دا، وەك یەك (کارتێکەری ڤیدۆییان) بەکارهێناوە. بڕوانە خشتەی (12)

خشتەی (12)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(**Soft news**)	24.04	2.61	0.227	0.821
گەرم(**hard news**)	23.98	2.36		

13: شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، تویژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.262)، ئاماژەی (0.794)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، (وێنەی بەکار هاتوو) لەمۆنتاژی ڕاپۆتەهەواڵەکاندا، نزیکن لەیەکەوەو هیچ جیاوازییەکی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی وێنەی بەکارهاتوودا. بڕوانە خشتەی (13)

خشتەی (13)

شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.71	2.61	0.262	0.794
گەرم(hard news)	24.64	2.38		

14: شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی لە (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.884)، ئاماژەی (0.377)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێز نییە، ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە ڕاپۆرتی (ساردو گەرم)دا، (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لەمۆنتاژی ڕاپۆتە هەواڵەکاندا، نزیکن لەیەکەوەو هیچ جیاوازییەکی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی ماوەی وێنە. بڕوانە خشتەی (14)

خشتەی (14)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی بەکار هاتوو لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری ڕاپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T-test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.17	2.079	0.884	0.377
گەرم(hard news)	24.41	2.360		

15: شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لە ڕاپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.881)، ئاماژەی (0.061)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە لەبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵی کەناڵەکان، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزنییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هەردوو کەناڵ بەکارهێنانی دەنگی سروشتییان لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکان لەڕووی جۆرەوە نزیك لەیەك بەکارهێناوە. بڕوانە خشتەی ژمارە (15)

خشتەی (15)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

جۆری ڕاپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.97	0.51	1.881	0.061
گەرم(hard news)	1.11	0.72		

16: شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (10.88)، ئاماژەی (0.000)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری هەیە لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لەبەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر، کەئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ (سەرتا، ناوەند، کۆتای) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (16)

خشتەی (16)

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکای (Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.12	0.33	10.88	0.000
گەرم(hard news)	0.82	0.61		

17: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی(Gk)و (Knn)

بۆبەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.761)، ئاماژەی (0.079)، دەرکەوت جیاوازیی ئاماری نییە لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لەڕووی جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هەردوو کەناڵ بەهەمان شێواز کاریان لەسەر گرتەکانی کامێراکردووە، کە ئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ گرتەی (گشتی، تەواو، ناوەند، ناوەندی نزیك، نزیك) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (17).

خشتەی (17)

شێوازو جیاوازیی بەکار هێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕپۆرتەهەواڵەکانی(Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	23.93	2.73	1.761	0.079
گەرم(hard news)	24.53	2.97		

18: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (T- test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.066)، ئاماژەی (0.287)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری نییە، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) پەیوەستە بەوەی لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، وەك یەك گۆشەکانی کامێرا بەکارهاتووە، کە لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا پۆلێن کراوە بۆ گۆشەی (بەرز، بینین، نزم). بڕوانە خشتەی (18).

خشتەی (18)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.16	2.08	1.066	0.287
گەرم(hard news)	24.42	2.06		

19: شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی(Knnو Gk)

بۆ بەئاگابوون لەرادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (5.118)، ئاماژەی (0.000)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەرئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری هەیە بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لەبەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا، کە ئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ جوڵەی (zoom-pan-tilt) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (19).

خشتەی (19)

شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	2.32	0.93	5.118	0.000
گەرم(hard news)	1.69	1.06		

20: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆبەئاگابوون لـە ڕادەی شـێوازو جیـاوازی بـەکارهێنانی (فلتـەری ڤیـدیۆیی)، لـە راپـۆرتی (سـاردو گـەرم)دا، توێـژەر تاقیکردنــەوەی (T-test) بــەکارهێناوە، بــە بــەهای (6.421)، ئامــاژەی (0.000)، دەرکــەوت جیـاوازیی ئامـاری لەبـەکارهێنانی (فلتـەری ڤیـدیۆی) لـە جـۆری ڕاپۆرتـە هـەواڵ لەسەرئاسـتی کـەناڵ هەیـە، بەوپێیــەی بــەهای دەســتکەوتوو لــەڕووی ئامارییــەوە گوزارشــتئامێزە، (ئامــاژە) کــەمترە لــە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لە بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆیی، کـە ئـەویش لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆفلتەری (Colorcorrection-bluer-mosaic) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (20).

خشتەی (20)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.51	1.07	6.421	0.000
گەرم(hard news)	1.45	1.29		

21: شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بـۆ بـەئاگابوون لـەرادەی شـێوازو جیـاوازی بـەکارهێنانی (کارتێکـەری ڤیـدۆیی)، لـە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنـی) بـەکارهێناوە، بـە بـەهای(1.304−)، ئامـاژەی (0.191)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆیی)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هـەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیـاترە لە (0.05) واتا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا هیچ جیاوازییەك لـە بـەکارهێنانی (کارتێکـەری ڤیـدیۆی) نییـە ، کـە ئەویش بۆ کارتێکەری (Cut-Mix-fade-wipe) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (21).

خشتەی (21)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆیی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	178.22	12355.000	−1.304	0.191
مەیدانی	209	164.11			

22: شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn) .

بۆبەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جۆری (وێنەی بەکارهاتوو)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان و تنی) بەکارهێناو، بە بەهای (1.945−)، ئاماژەی (052)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی جۆری (وێنەی بەکارهاتوو) جیاوازیی ئاماری هەیە، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی جۆری وێنەی بەکارهاتوو لە بەرژەوەندی ڕاپۆرتی مەیدانیدایە، کە بۆ (وێنەی جوڵاو، وەستاو، گرافیك) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی ژمارە (22)

خشتەی ژمارە (22)

شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	161.46	11800.500	−1.945	0.052
مەیدانی	209	182.52			

23 : شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو)، لە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، تویژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنـی) بـەکارهێناو، بـە بـەهای (0.601−)، ئامـاژەی (0.548)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لە بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتـە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئامـاژە) زیاترە لە (0.05) هیچ جیاوازییەك نییـە لەبـەکارهێنانی (مـاوەی وێنـەی بـەکارهاتوو)، لـە مۆنتـاژی ڕاپۆرتـە هەواڵەکاندان کە پۆلێن کراوە بۆ (ماوەی وێنەی کورت، ماوەی وێنەی مامناوەند، ماوەی وێنەی درێژخایـەن). بڕوانە خشتەی (23)

خشتەی (23)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	167.01	12961.000	−0.601	0.548
مەیدانی	209	173.53			

24: شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بـۆ بـەئاگابوون لـەرادەی شـێوازو جیـاوازیی بـەکارهێنانی (دەنگـی سروشـتی)، لـە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، تویژرە تاقیکردنـەوەی (مـان وتنـی) بـەکارهێناو، بـە بـەهای (3.749−)، ئامـاژەی (000.)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) جیاوازی ئاماری هەیـە، لـە شـێوازی ئەنجامـدانی ڕاپۆرتـە هـەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (مەیدانی)دایە، کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە کاندا زۆرترین دەنگی سروشتی بەکارهێناو، بۆ دەنگی سروشـتی لـە (سـەرەتا، ناوەنـد، کۆتـای، باکگراونـد) پـۆلێن کـراوە. بڕوانـە خشتەی (24)

خشتەی (24)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئامارژە
ئامادەکراو	129	147.64	10660.500	−3.749	0.000
مەیدانی	209	182.99			

25: شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناو، بە بەهای (13.035−)، ئامارژەی (0.000)، دەرکەوت جیاوازیی ئاماری هەیە، لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئامارژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی ڕاپۆرتی (مەیدانی)دایە، کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا زۆرترین دەرکەوتنی پەیامنێری بەکارهێناوە، کە بۆ دەرکەوتنی پەیامنێر لە (سەرەتا، ناوەند، کۆتایی) پۆلێن کراوە. بڕوانـــە خشتەی (25)

خشتەی (25)

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئامارژە
ئامادەکراو	129	90.31	3265.500	−13.035	0.000
مەیدانی	209	218.38			

26: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازیی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (479−)، ئاماژەی (.632)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری نییە، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هیچ جیاوازییەك لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) نییە، لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکاندا کە پۆلێنکراوە بۆگرتەی (گشتی، تەواو، ناوەند، ناوەندی نزیك، نزیك). بڕوانە خشتەی (26)

خشتەی (26)

شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	166.28	13065.500	−479	0.632
مەیدانی	209	171.49			

27: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازیی بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.233−)، ئاماژەی (.218)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێز نییە، لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکاندا هیچ جیاوازییەك نییە لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، کە پۆلێنکراوە بۆگۆشەی (بەرز، بینین، نزم). بڕوانە خشتەی (27)

خشتەی(27)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ڕیزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	161.27	13065.500	−1.233	0.218
مەیدانی	209	174.58			

28: شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knnو Gk)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە ڕاپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.423−)، ئاماژەی (155.)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەواڵەکاندا هیچ جیاوازییەك نییە لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، کە پۆلێنکراوە بۆگۆشەی (zoom-pan-tilt). بڕوانە خشتەی (28)

خشتەی (28)

شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ڕیزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	178.62	12303.500	−1.423	0.155
مەیدانی	209	163.87			

29: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی شێوازی بەکارهێنانی (فلتەری ڤیدۆی)، لە ڕاپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا) ، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (3.942−)، ئاماژەی (000.)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆیی)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازی ئاماری هەیە، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتی (مەیدانیدا)یە، لە بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەواڵەکاندا کە پۆلێنکراوە بۆ فلتەری (Color correction-blur-mosaic). بڕوانە خشتەی (29)

خشتەی (29)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و(Knn)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	144.23	10221.000	−3.942	0.000
مەیدانی	209	185.10			

30: شێوازو جیاوازی گونجانی وێنەو تێکست لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازی بەکارهێنانی گونجانی (وێنە) لەگەڵ (تێکست)، لە سەر ئاستی کەناڵ، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (2.149−)، ئاماژەی (0.032)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری هەیە، سەبارەت بەگونجانی (وێنە) لەگەڵ (تێکست)، لە شێوازی بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتەهەواڵدا بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی وێنەی گونجاوە،کە ئەمەش بەبنەمایەکی سەرکەتوو لەگەیاندنی پەیامی ڕووداودروستکردنی کاریگەری لەسەر سایکۆلۆژیای وەرگرو بەستنەوەی وەرگر بەڕووداوەوە دادەنرێت. بڕوانە خشتەی (30).

خشتەی (30)

سییەم: گونجانی وێنەو تێکست لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

گونجانی وێنە و تێکست	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
گونجاو	260	186.89	8705.500	−2.149	0.032
نەگونجاو	78	163.61			

دەرئەنجام و راسپاردە و پێشنیاز

دەرئەنجام

ئەم توێژینەوەیە بە چەند دەرئەنجامێك گەیشتووە كە بریتین لە:

1. لەڕووی جۆرەوە هەردوو كەناڵەكە زیاتر گرنگیان بەڕاپۆرتە گەرمەكان داوە، ئەو ڕاپۆرتانەی ڕووماڵی ڕووداوە هەنووكەییو تازەكان دەكەن، ئەمەش بەپلەی یەكەم بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە كە هەردوو كەناڵ زیاتر كەناڵی هەواڵی سیاسین، ڕووداوە سیاسییەكانیش بەردەوام لەگۆڕانو تازەبونەوەدان، بەتایبەت لەچوارچێوەی ئەم توێژینەوەیەدا كە وەك سامپڵێك وەرگیراوەو گۆڕەپانی سیاسی عێراقو هەرێمی كوردستان چەندین گۆڕانكاری لەئارادابووە.
2. هەردوو كەناڵ بەپلەی یەكەم گرنگییان بەڕاپۆرتی مەیدانی داوە، ئەو ڕاپۆرتانەی كە ڕیپۆرتەر خۆی لەسەر زەمینی ڕووداوەكان بەدواداچونی كردووە، ئەمەش نیشانەی گرنگیدانی هەردوو كەناڵە بەپێویستی ئامادەگی خۆیان لەنێو ڕووداوەكاندا، دەربارەی ڕاپۆرتی ئامادەكراویش لەڕووی ئامارییەوە كەناڵی (Knn)، بەبەراورد لەگەڵ كەناڵی (Gk)، زیاتر گرنگی پێداوە، ئەمە نیشانەی ئەوەیە ئەو كەناڵە هەوڵی داوە بەدواداچوون بۆ ڕووداوە هەرێمیو نێودەوڵەتییەكان بكات، كە ناتوانێت بەشێوەیەكی مەیدانی سازیانبكات، هەروەها نەبوونی تۆڕی پەیامنێریش لەو ناوچانەدا هەروەها زیاتر شیكاری ڕاوبۆچوون بخاتەڕوو كە نزیكە لەسیاسەتی كەناڵەكەیەوە، بەو پێیەی ئەوجۆرە ڕاپۆرتانە زیاتر سیمایەكی ڕاڤەكاری لەخۆدەگرێت.
3. هەردوو كەناڵ بەپلەی یەكەم بەبەكارهێنانی كارتێكەری (Cut) پابەندبوون، ئەمەش شێوازێكی گونجاوەو بەبنەمای سەرەكی شێوازی بەكارهێنانی كارتێكەر لەمۆنتاژی ڕاپۆرتدا دادەنرێت، بەڵام ئەوەی جێگەی تێبینیە لەهەردوو كەناڵدا بەكارهێنانی گرتەی (insert)، وەك گرتەی چارەسەر لەپاڵ كارتێكەری (Mix)دا، فەرامۆشكراوە، ئەمەش وەك كەلێنێك لەشێوازی مۆنتاژدا ڕەچاودەكرێت.
4. پرۆسەی مۆنتاژ مامەڵە لەگەڵ وێنەی جوڵاو وەك ڕگەزێكی سەرەكی نێو ڕاپۆرت دەكات، ئەمەش لەنێو هەردووكەناڵدا (Knn)و(GK)، بەشێوازێكی ڕوونو بەبێ جیاوازی، كاری لەسەر كراوە، بەڵام ئەوەی جێگەی تێبینییە لە ڕەگەزی تردا بەتایبەت وێنەی گرافیكی، گرنگی ئەوتۆی پێنەدراوە، بەتایبەت كەناڵی گەلی كوردستان بەتەواوی ئەم ڕەگەزە گرنگەی فەرامۆشكردووە، وێنەی گرافیكی بە ڕەگەزێكی گرنگی وێنەی ناو ڕاپۆرت دادەنرێت، بەڵام كەناڵی (Gk)، هیچ وێنەیەكی گرافیكی لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەكاندا بەكارنەهێناوە كە بەكۆڵەكەی سەرەكی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی دادەنرێت.
5. هەردووكەناڵ لەڕووی ماوەی زەمەنی وێنەوە توانیویانە ماوەی زەمەنی وێنەی مامناوەند زۆرتر بەكاربهێنن، كە ئەمە بە پرنسیپی سەرەكی ماوەی زەمەنی وێنە دادەنرێت، بەڵام ئەوەی ڕەچاودەكرێت كەناڵی (Knn)، بەبەراورد بە كەناڵی (GK)، زیاتر ماوەی زەمەنی وینەی درێژخایەنی بەكارهێناوەو بێزاری لای وەرگر دروستدەكات.

6. بەکارهێنانی دەنگی سروشتی وەك بنەمایەك بۆ مۆنتاژی ڕاپۆرت لەلایەن هەردوو کەناڵ پەنای بۆ براوە بەلاّم ئەوەی تێبیتی دەکرێت کەناڵی (KNN)، زیاتر هەوڵی داوە بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەنێو ڕاپۆرتەکاندا لەسەرەتاوناوەندوکۆتایدا بەرجەستەبکات، لەبەرامبەردا کەناڵی (Gk)، شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەگەڵ باکگراوندا زیاتر بەکارهێناوە، بەکارهێنانی دەنگی سروشتی ڕۆڵێکی گرنگی لەخستنەڕووی راستیی ڕووداو هەیە، تا بینەر بەڕووداوەکەوە ببەستێتەوەو بیباتە ناو کەشی ڕووداوەکە.

7. هەردوو کەناڵ لە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا ڕەچاوی دەرکەوتنی پەیامنێریان کردووە (pic too camera)، بەلاّم ئەوەی تێبینی دەکرێت کەناڵی (Gk)، بەوەوە نەوەستاوە تەنها پەیامنێر لەکۆتایی ڕاپۆرتدا دەربخات، بەڵکو بە بەراورد بە کەناڵی (Knn)، دەرکەوتنی پەیامنێری لەناوەندی ڕاپۆرتەکاندا بەکارهێناوە ئەمەش وەك پردێك بۆ بەستنەوەی ڕووداوەکانی ناو ڕاپۆرتەکە دادەنرێت.

8. هەردوو کەناڵ هەوڵیانداوە، لەکاتی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا پەنابەرنەبەر تەواوی گرتەکانی کامێرا، بەلاّم تێبینی دەکرێت کە کەناڵی (KNN) توانیویەتی لەڕووی بەکارهێنانی گرتەکانەوە جۆراوجۆری بکات، وەك ئاڵوگۆڕکردن لە گرتەیەکی گشتییەوە بۆ گرتەیەکی ناوەند و پاشان گرێدانی بە گرتەیەکی نزیکەوە، بەمەش توانیویەتی زیاتر خۆی لە هەڵەی بازدان بپارێزێت و هەر لەرێگەی جۆراوجۆری گرتەکانەوە پەیامەکان زۆرتر بگەیەنێت.

9. ئەگەرچی پێویستە لەپرۆسەی مۆنتاژدا پەنابرێتەبەر بەکارهێنانی گۆشەی بینین لەکامێرادا سەبارەت بەپرۆسەی بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی، بەلاّم هەردوو کەناڵ وەکیەك مامەڵەیان نەکردووە، لەبەرامبەردا کەناڵی (KNN)، زیاتر پابەندی ئەو پرانسیپە بووە، هەرچەندە کەناڵی(GK) گرنگیشی بەبەکارهێنانی گۆشەی بەرزوگۆشەی نزم داوە کە ئەمە هەندێکجار لە پیشاندانی وێنەی ڕووداوەکان وەك خۆی لادەدات، ئەمەش تەنها کێشەیەکە ڕووبەڕووی مۆنتێرەکان دەبێتەوە، بەڵکو پێویستە ڕەچاوی ئەو حاڵەتەبکرێت تا لەکاتی مۆنتاژکردندا هیچ گرفتێك بۆ مۆنتێر دروست نەبێت، کە ناتوانرێت چارەسەربکرێت.

10. هەردوو کەناڵ سەبارەت بەجوڵەی کامێرەکان لەمۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی هەواڵدا شێوازی تایبەت بە خۆیان گرتووەتەبەر، ئەوەی تێبینی دەکرێت جوڵەی (Zoom)و (Tilt)، زیاتر لەکەناڵی (GK) بەکارهاتوە، لەجوڵەی (Pan)، یشدا وەکیەکن، ئەوەی جێگەی قسە لەسەرکردنە بەکارهێنانی جوڵەی(Zoom)ە، لە ئێستادا بەکارهێنانی بە دروست نازانرێت لەبەرامبەر ئەمەدا پەنا دەبرێتەبەر گرتەی زۆر نزیك.

11. ئەگەرچی بەکارهێنانی فلتەر بەشێوازێکی گرنگی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لەقەڵەمدەدرێت ئەوەی ڕەچاودەکرێت کەناڵی(GK) زیاتر پەنایان بردووەتەبەر بەکارهێنانی فلتەری (color correction)، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆئەوەی زیاتر گرنگییان بە ڕاپۆرتی مەیدانی داوە، زۆرجار وێنەی ڕاپۆرتە مەیدانییەکان

که لە لایەن وێنەگرەکانیانەوە وێنە دەگیرێت دووچاری کێشەی هاوسەنگکردنی ڕەنگ دەبن کە پێویستە لەڕێگەی ئەم فلتەرەوە چارەسەربکرێت.

12. هەردوو کەناڵ لەڕووی جۆرەوە لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکاندا تەنیا لە بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێرو جوڵەی کامێراو فلتەری بەکارهاتوو، لەشێوازی مۆنتاژکردندا جیاوازییان هەیە، ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە ئەم دووجۆرەی ڕاپۆرت پێویستە نزیك لەیەك مامەڵەیان لەگەڵ بکرێت لەپرۆسەی مۆنتاژدا.

13. لەسەر ئاستی کەناڵ لەڕووی شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ دەرکەتووە جیاوازی ئاماری هەیە، تەنیالەبەکارهێنانی دەنگی سروشتیو دەرکەوتنی پەیامنێرو فلتەری بەکارهاتوو، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆئەوەی لەڕاپۆرتی مەیدانیدا زۆرترین دەرکەوتنی پەیامنێرو دەنگی سروشتی پێویستە هەبێت، کەڕاستیو دروستی کەناڵ دەردەخاتو وەرگر زیاتر دەباتە ناو کەشی ڕووداوەوە، هەروەها سەبارەت بەبەکارهێنانی فلتەریش بۆ چارەسەرکردنی هاوسەنگکردنی ڕەنگ زیاتر ڕاپۆرتە مەیدانییەکان دووچاری بەکارهێنانی دەبن.

14. هەردوو کەناڵ سەبارەت بە بەکارهێنانی گونجاندنی وێنە لەگەڵ تێکستدا توانیویانە لەزۆرترین ڕاپۆرتدا ڕەچاوی ئەوەبکەن وێنەی بەکارهاتوو لەگەڵ ئەو تێکستەی کە پەیامنێر ئامادەی دەکات بۆ دروستکردنی ڕاپۆرت بیگونجێنن، ئەمەش یەکێکە لە گرنگترین پرنسیپەکانی کە پێویستە لەپرۆسەی مۆنتاژدا ڕچاوبکرێت هەروەك چۆن بەپێی تاقیکردنەوەی مانوتنی دەرکەوتووە جیاوازی ئاماری هەیەجیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی بەکارهێنانی وێنەی گونجاودایە.

پێشنیاز

توێژەر لە ئاکامی کارکردن بۆ ئامادەکردنی ئەم توێژینەوەیە و لەسە رۆشنایی دەرەنجامەکان ئەم چەند پێشنیازە دەخاتە بەردەم ئەوو دوکەنالەی کە کاری لەسەر کردووە.

1. پێویستە هەردوو کەناڵ، هاوسەنگی ڕاگرن لەبەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی مەیدانیو ئامادەکراودا بەتایبەت کەناڵی (KNN)، زیاتر گرنگی بەڕاپۆرتی مەیدانی بدات کە گوزارشت لەڕاستیو دروستیو وەرگر دەخاتە نێو کەشی ڕووداوەکانەوە.

2. پێویستە هەردووکەناڵ لەکاتی بڕینی لێدوانی نێو ڕاپۆرتەکاندا تەنها وابەستە نەبن بەکارتێکەری (Mix)، وا باشترە کەلەپاڵ ئەم جۆرە کارتێکەرە گرتەی (insert)، بۆچارەسەرکردنی بڕینی لێدوانی ناوڕاپۆرتەکە بەکاربهێنرێت.

3. پێویستە هەردوو کەناڵ گرنگی زیاتر بە بەکارهێنانی وێنەی گرافیك بدەن لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا، چونکە بەبنەمایەکی سەرەکی دادەنرێتو کارئاسانی زیاتردەکات بۆشێوازی مۆنتاژکردنو تێگەیشتنی وەرگر لەناوەرۆکی پەیامی ڕاپۆرتدا.

4. پێویستە هەردووکەناڵ لەکاتی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنی لەخواستی وەرگر بەئاگابنو زیاتر دووچاری بێزارییان نەکەن لەڕێگەی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنی درێژخایەنوکورتخایەنەوە.

5. پێویستە هەردووکەناڵ زیاتر گرنگی بەدەنگی سروشتی بدەن لەکاتی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا، بەوپێیەی دەنگی سروشتی وەرگر دەباتە ناو کەشی ڕووداو زیاتر ئاوێتەی ناوەرۆکی ڕاپۆرت دەبێت.

6. پێویستە هەردووکەناڵ ڕەچاوی فرەیی گرتەکانی کامێرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەوڵدا بکەن بەوپێیەی بەکارهێنانی گرتە جۆراوجۆرەکانی کامێرا لەڕووی هونەرییەوە ڕاپۆرت دووچاری بازدان ناکاتو وەرگر سەرنجی بۆنێو ڕاپۆرتەکە لاناچێت.

7. پێویستە هەماهەنگی هەبێت لەنێوان کامێرەمانو بەشی مۆنتاژدا لەڕووی پێویستی بەکارهێنانی جوڵەو گۆشەکانی کامێراوە سەبارەت بەبابەتی وێنەی گیراو، بۆئەوەی لەکاتی مۆنتاژدا دووچاری خراپبەکارهێنانی جوڵەوگۆشەکانی کامێرا نەبێتەوە، چونکە هەریەك لەجوڵەوگۆشەکانی کامێرا بۆمەبەستی تایبەت بەکاردەهێنرێت، بۆئەوەی مۆنتێر بتوانێت لەشوێنی خۆیاندا بەکاربهێنرێت چونکە خراپ بەکارهێنانی گۆشەکان مۆنتێر ناتوانێت لەکاتی مۆنتاژدا چارەسەری بکات.

ڕاسپاردە

1. توێژەران، توێژینەوەیەك لە بارەی ڕۆڵی هاویەکی وینەودەنگ لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانداو کاریگەری لەسەر هەستی وەرگرئەنجامبدەن.

2.توێژەران، توێژینەوەیەك سەبارەت بە بەکارهێنانی کارتێکەری دەنگو کاریگەری لەگەیاندنی پەیامی ڕاپۆرتدا ئەنجامبدەن.

3.توێژەران، توێژینەوەیەك لەبارەی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لەبەرهەمهێنانی بەرنامەی تەلەڤزیۆنیدا ئەنجامبدەن.

4.توێژەران، توێژینەوەیەك سەبارەت بە فشارەکانی بەردەم مۆنتێرو ڕۆڵی لە پرۆسەی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنیدا ئەنجامبدەن

سەرچاوەکان

سەرچاوەکان

یەکەم: کتێبەکان

ا- کتێبی کوردی

1. عاصف حمیدی کارکردن لەتەلەڤزیۆندا، و. حکیم عثمان،سلێمانی، دەزگای چاپو پەخشی سەردەم، 2010
2. هاوژین عومەر، تەکنیکی نوسینی میدیایی، هەولێر، چاپخانە موکریانی، 2013

ب - کتێبی عەرەبی

1. احمد الزويتي، التقريرا لخبري التلفزيونى، دمشق، دار الزمان، 2016
2. ادريان برونل، مصطفى محرم، سيناريو الفيلم السينمائي تقنية الكتابة للسينما، دمشق، المؤسسة العامة للسينما، مكتبة الاسد، 2007
3. اسماعيل الامين، الكتابة للصورة، لبنان، شركة المطبوعات للتوزيع والنشر، 2010
4. اياد عمر ابو عرقوب، الاعلام الاذاعي و التلفزيوني، نظرة اعلامية هندسية مهنية، عمان، دار البداية، 2012
5. الادارة العامة لتصميم وتطوير المناهج، البرامج، تصوير التلفزيوني، الحقيبة، المونتاج التلفزيوني، المملكة العربية السعودية، المؤسسة العامة للتعليم والتدريب المنهجي، 2005
6. بوريتسكي، اديب حضور، الصحا فة التلفزيونية، دمشق، المكتبة الإعلامية، الطبعة الثانية، 2009
7. بيتر سبرزسني، و، فيصل الياسري، جماليات التصوير و الإضاءة في السينما والتلفزيون، القاهرة، مركزالحضارة العربية للنشروالاعلام، 2003
8. جلال الخوالدة، المذيع التلفريوني،عمان، دار المعتز، 2005
9. جوناثان بجنيل، جيرمي اورليبار، و. عبد الحكم احمد الخزامي، المرجع الشامل في التلفزيون، القاهرة، دار فجر النشر وتوزيع، 2007
10. حيدر حسون الفزع و استقلال دليل العازمي، فن الإخراج، بغداد، مؤسسة الاعلام العربي للانتاج الاعلامي والتلفزيوني، ب.ت
11. خالد عزام محمد، فن التقرير الصحفي، عمان، داراسامة للنشر والتوزيع، 2015
12. خليل محمد الراتب، التصوير الصحفي، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2012
13. دوايت سوين، احمد الحضري، كتابة السيناريوللسينما، دارالطناني للنشر والتوزيع، قاهرة، الطبعة الثانية، 2010
14. رانيا ممدوح صادق، الاعلان التلفزيوني، التصميم والانتاج، دار اسامة للنشر و التوزيع،عمان ، 2012
15. رستم ابورستم، الاجهزة والعدات في التلفزيون، عمان ، دارالمعتز للنشر والتوزيع، 2012
16. رياض معسعس، تقنيات الصحافة المسموعة والمرئية، دمشق، دارنينوى ، 2009

17. سامي الشريف، محمد مهني، الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، مركز جامعة القاهرة للتعليم المفتوح، 2001
18. سعدون جنابي، خالد الصفار، المرجع في الانتاج التلفزيوني، دار الكتاب الجامعي العين ، 2004
19. سعيد الغريب النجار، تكنلوجيا الصحافة في عصر التقنيةى الرقمية، القاهرة، الدار المصرية البنائية، 2003
20. سليم عبد النبي، الاعلام التلفزيوني، عمان ، دار اسامة للنشر والتوزيع ، 2010
21. سمير محمد حسين، بحوث جامعية في الاعلام، القاهرة، دار الفجر ونشرالتوزيع، 2002
22. سوزان يوسف، هبة الله بهجت، انتاج البرامج للراديو والتلفزيون،القاهرة، مكتبة الشباب، 1993
23. شريف عطية بدران، الانتاج التلفزيوني في الاستوديو الافتراضي، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2016
24. صبحي شفيق، مجموعة باحث، السينما المصرية وتحولاتها فى السنوات العشر الاخيرة،المجلس الاعلى للثقافة، القاهرة،2008
25. صلاح عزالدين، السينما، تطور فن السينما عهد الافلام الصامتة الى عصر التلفزيون،بيروت، المركز العربي للثقافة والعلوم، 1981
26. طالب يعقوب، تقنيات الاعلام، للداراسات والنشر، دمشق، دارالصفحات، الطبعة الثانية، 2014
27. عبد الباسط محمد الحطامي، مقدمة في الاذاعة والتلفزيون، عمان ، دار اسامة للنشروالتوزيع ، 2015
28. عبد الدائم عمر الحسن، إنتاج البرامج التلفزيونية، القاهرة ، دار القومية العربية للثقافة والنشر، 2003
29. عبد الرزاق محمد الدليمي، فن التحرير الاعلامي المعاصر، عمان، دار جرير للنشر والتوزيع ، 2010
30. عبد النبي خزعل، فن تحرير الاخبار والبرامج في الفضائيات التلفزيونية و القنوات الاذاعية، لبنان، دار النهضة العربية، 2010
31. عبدالخالق محمدعلي، الصحافة التلفزيونية، لبنان ، دار المحجة البيضاء، 2010
32. عظيم كامل الجميلي، ثناء اسماعيل العاني، صناعة الاخبار الصحفية والتلفزيونية، عمان، دار صفاء للنشر والتوزيع ، 2012
33. علي جبارى، تقنيات الخبر في الفضائيات العربية قناة أبو ظبي نموذجاً ، عمان ، 2006
34. غسان عبد الوهاب الحسن، الصحافة التلفزيونية، عمان، دار اسامة للنشروالتوزيع ، 2013
35. كاظم مؤنس، قواعد اساسية في فن الاخراج التلفزيوني والسينمائي، عمان ، عالم الكتب الحديث للنشر والتوزيع، 2006
36. كرم شلبي، الانتاج التلفزيوني وفنون الاخراج، بيروت ، دارمكتبة الهلال، 2008
37. كين دالي، و. عصام الدين المصري، الاساليب الفني في الانتاج السينمائي، بيروت، الدار العربية للموسوعات، 1987
38. كين دانسايجر، و، احمد يوسف، تقنيات مونتاج السينما والفيديو، التأريخ، والنظرية، والممارسة، القاهرة، 2011

39. ماجي الحلواني، محمد مهنى، مقدمة في الفنون الاذاعية والسمعبصرية، القاهرة، مركز جامعة القاهرة للتعليم المفتوح ، 1999
40. محمد الفاتح حمدي، عبد القادر عراضة، انتاج النشرات الاخبارية التلفزيونية، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2013
41. محمد صابر عرب، على عبد الرحمن ، فنون و مهارات العمل فى الاذعة والتلفزيون، القاهرة، 2010
42. محمد عبد البديع السيد، مبادئ الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، الزقازيق، مكتبة رشيد للنشر والتوزيع، 2002
43. محمد منير حجاب، اساسيات البحوث الاعلامية والاجتماعية،الطبعة الثالثة، القاهرة،دار الفجر للنشر والتوزيع،2006
44. محمدعبدالحميد، السيدبهنسي، تأثيرات الصورة الصحفية، النظرية والتطبيق، القاهرة، المكتبة 38 شارع عبدالخالق ثروت، 2004
45. مصطفى حميد الطائي، خير ميلاد ابوبكر، مناهج البحث العلمي، وتطبيقها في الاعلام والعلوم السياسية، الاسكندرية،دار الوفاء لدينا الطباعة والنشر، 2007
46. منى الحديدي، سلوى امام، السينما التسجيلية، القاهرة، دارالفكر العربي، 2010
47. منى الصبان، فن المونتاج في الدراما التلفزيونية وعالم الفيلم الالكتروني، الهيئة المصرية العامة للكتاب، 2001
48. منى الصبان، المونتاج الخلاق مابين القديم والحديث، القاهرة، دار غريب للطباعة والنشر والتوزيع، 1997
49. مؤيد حسن فوزي، للتلفزيون والاذاعة وسائل الاعلام الحديثة، الامارات ، دار الكتاب الجامعي، 2003
50. مي عبدالله، التلفزيون وقضايا الاتصال في عالم متغير، بيروت، دار النهضة العربية، 2006
51. ميتشيل ستيفنس، و.هشام عبالله، البث الاذاعي، عمان، الاهلية للنشر والتوزيع، 2008
52. نجلاء الجمال، فن المونتاج التلفزيوني، القاهرة، الدار المصرية البنانية ، 2013
53. نجم شهيب، كتابة السيناريو، عمان، دار المعتز للنشر والتوزيع، 2004
54. نشوة سليمان عقل، الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، القاهرة، الدار العربية للنشر والتوزيع، 2009
55. نهى عاطف العيد، صناعة الاخبار التلفزيونية في عصر البث الفضائي، توزيع دار فكر العربى، 2007
56. هاردينغ، اديب خضور، تمثيلية تلفزيؤنية، دمشق، 2006، ص4
57. هاني ابراهيم البطل، الإنتاج الإذاعي والتلفزيوني،ا لقاهرة: عالم الكتب، 2011
58. واين ا.دانيلون،تحليل المضمون وبحوث الاتصال، جامعة لويزانا في الولايات المتحدة الامريكية، ترجمة المركز العربي للبحوث، المركز العربي لبحوث المستملين والمشاهدين، بغداد، 1988
59. يوري لوتمان، و. نبيل الدبس ، مدخل الى سينميائية الفيلم، قضايا علم الجمال السينمائي، دمشق، مكتبة الاسد،2001

دووەم: نامەی ماستەرو توێژینەوە زانستییەکان

1. اركان رەئوف عزيز، استخدام تكنلوجيا الاتصال الحديثة في انتاج النشرات الاخبارية التلفزيونية، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة السليمانية، كلية علوم الانسانية ، 2015
2. أماني قنديل، المونتاج اللاخطي، في مجلة مجلة الفن الإذاعي، تصدر عن إتحاد الإذاعة والتلفزيون، معهد الإذاعة والتلفزيون، العدد 172
3. *ايمان عبدالرحمن حميد، استخدامات الصورة في الأخبار التلفزيونية، دراسة مسحية لأنماط توظيف الصورة الأخبارية في تلفزيون العراق للمدة من1-10-2002 / إلى1-4-2003، رسالة ماجستَير غير منشورة، جامعة بغداد، كلية الاعلام، 2005*
4. تماضر نجيب، دورالمونتاج في الدراما التلفزيونية، مجلة الفن الاذاعي على الانترنيت، العدد194، 2009
5. جمال الجاسم المحمود، التقرير التلفزيوني، كلية العلوم السياسية، جامعة دمشق، مجلة جامعة دمشق للعلوم الاقتصادية والقانونية، العدد الثاني، 2007
6. خالد بن فالح الحارثي، إمكانات الإنتاج التلفزيوني في المؤسسات الحكومية بالمملكة العربية السعودية بين الولقع والطموح، الرياض، ورقة بحثية مقدمة للمنتدى الإعلامي الأول،2003
7. سلمى عبد السلام عبدالسيد عباس، توظيف الموسيقى والمؤثرات الصوتية في برامج تلفزيون، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة السودان للعلوم والتكنولوجيا، كلية الدراسات العليا والبحث العلمي، 2012
8. كاروان محمد، علاقة الجمهور المتلقي بالدراما التلفزيونية الكردية، رسالة ماجستير غير منشور، جامعة الجنان، كلية الاعلام، 2012
9. كاوه عزالدين عبدالرحمن، استخدام مؤثر القطع في فيلم "كويَستاني سبي،مجلة گرميان، العدد 12، 2017
10. كاوه عزالدين عبدالرحمن، استخدام المؤثرات الصورية في التغطية الاخبارية للفضائيات الكوردية وتأثيرها في بناء القائم بالاتصال للمضمون، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة جنان، كلية الاعلام، 2012
11. كاوه عزالدين عبدالرحمن، إستخدام تكنولوجيا الإتصال في انتاج برامج قناة كوردسات الفضائية، مجلة اداب الفراهيدي،جامعة تكريت،العدد21، 2015
12. محمد عبدالفتاح طة، طبيعة الدور التعبيرى الاتصالي للمونتاج في الافلام السينمائية،رسالة ماجستير غيرمنشورة، كلية الاعلام، جامعة شرق الاوسط، 2016
13. محمد كحط عبيد الربيعي، الدور الثقافي للقنوات الفضائية العربية دراسة تحليلية وميدانية لنماذج مختارة من القنوات الفضائية، رسالة الماجستير في الأكاديمية العربية المفتوحة في الدنمارك 2007.
14. المنصف العيارى، الاعمال الميدانية في الاخبار التلفزيونية العربية و اشكال التفاعلية الجديدة، سلسلة بحوث ودراسات اذاعية، (71) تونس، 2010

15. يوهان عثمان حمه، زوايات كاميرا التلفزيونية في برامج الاطفال، دراسة تحليلية لمسلسلات (چرۆكان) في قناة كوردسات، مجلة گرميان ، العدد7، 2015

سێیەم: سەرچاوە ئینگلیزییەکان

1. Gottesman, Ronald and Harry, Geduld**. Guide book to Film**, (New York: Rinehart and Winston, 1972).
2. Tim j.Simith,An Attentional Theory of Continuity Editing, This research is Unpublished ,Edinburgh, 2005

چوارەم: سەرچاوەی ئینتەر نێت

1. احمد خليل حامد، كتابة التقارير الاخبارية، جامعة السودان، قدمت في دورة الاخباري للصحافيين بوكالة السودان للانباء، www.sustech.edu/2011 -8-17-16
2. اكاديمية بي بي سي ، معهد الصحافة
http://www.bbc.co.uk/academy/arabic/article
3. شرف الدين محمد الحسن، المونتاج الرقمي التلفزيوني فن توليف الصورة والصوت.
http://www.zakatinst.net/pdf/ALMONTAG
4. جورج خليفي، دورة تدريبية حول المونتاج وتطورة في السينما، برنامج السينما في المدارس، 2005- http://docslide.net/ 2006
5. محمود حامد ابو قوطة، محاضرات في مادة مونتاج، جامعة فلسطين، كلية اعلام، 2009، http://media.up.edu.ps/page
6. مايكا ديكلاهاي، ارشادات اساسية الاعداد التقارير التلفزيونية، مركز الجزيرة الاعلامي للتدريب والتطوير.
/http://institute.aljazeera.net/ar

HTTP//WWW.ARABFILMTVSCHOOL.EDU.EG – 10/12/2016.7

7. صفاء زهير، تطور اسلوب العمل بمرحلة المونتاج تبعا لتطور استخدامات المرحلة الرقمية الوسيطة بالتطبيق على الافلام المصرية والعالمية، بحث ترقية، اكاديمية فنون، المعهد العالي للسينما، قسم المونتاج، 2010، http://egyptartsacademy.kenanaonline.com

پێنجەم: چاوپێکەوتن

1. ئاريان عبدالله، بەرپوبەری هونەری میدیای گۆران،چاوپێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی
2. بورهان حاجی علی، بەرێوەبەری گشتی کەناڵی گەلی کوردستان، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی
3. چۆلی ئەسعەد، بەرێوەبەری بەرهەمهێنانی میدیای گۆران، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/9، سلێمانی
4. فاروق غەفور مەجید، بەرێوەبەری کارگێری میدیای گۆران، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/9، سلێمانی
5. کاروان شێخ عوسمان، بەرێوەبەری کەناڵی گەلی کوردستان/ سلێمانی، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/6، سلێمانی
6. محمد رەئوف،بەرێوبەری بەرنامەکانی میدیای گۆران، چاوپێکەوتنی توێژەر، 8 /2017/4، سلێمانی

.7

پاشکۆکان

پاشكۆكان

پاشكۆی یەكەم: فۆرمی شیكاری

زانكۆی سلیمانی

كۆلێجی زانستەمرۆڤایەتییەكان

بەشی ڕاگەیاندن

بەپشت بەستن بە ئەزموونی زانستیتان فۆڕمێكی شیكاری دەخەینە بەردەستان وەك بەشێك لەپێداویستییەكانی ئەنجامدانی توێژینەوەی زانستی بە ناونیشانی (بەكارهێنانی شێوازەكانی مۆنتاژ لەبەرهەم هێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا–كەناڵی ئاسمانی گەلی كوردستانوكەناڵی ئاسمانی KNN،وەك نومونە)، داواكارم كەبەتێبینیە زانستیە وردو دیاریكراوەكانتان فۆڕمەكە دەوڵەمەند بكەن.

لەگەڵ ڕێزوسوپاسدا....

توێژەر

نەبەز احمد

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنی

شێوازی ئەنجامدان			
	گونجاوه	نەگونجاوه	
مەیدانی			
ئامادەکراو Inhous			

جۆری ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی

جۆری ڕاپۆرت			
	گونجاوه	نەگونجاوه	گۆڕانکاری
سارد			
گەرم			

بابەتی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی

بابەت			
	گونجاوه	نەگونجاوه	
سیاسی			
کۆمەڵایەتی			
پەروەردەیی			
ئاینی			

بەکارهێنانی کارتێکەری وێنەیی لە مۆنتاژی راپۆرتەکاندا

کارتێکەر			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
برین– Cut			
تێکەڵکردن–Mix			
Faid in-faid out			
سڕینەوە– Wip			

سیستەمی مۆنتاژی بەکار هاتوو لەڕاپۆرتەکاندا

سیستەمی مۆنتاژ			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
هێڵی.خطي(Linear)			
ناهێڵی.لاخطي(Nonlinear)			

جۆری وێنەی بەکار هاتوو لەڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا

وێنەی بەکار هاتوو			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
جولاو			
وەستاو			
گرافیك			

ماوەی وێنەی بەکارهاتوو لەراپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا

ماوەی وێنەی بەکار هاتوو			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
کورت خایەن			
مام ناوەند			
درێژخایەن			

شوێنی دەنگی سروشتی لەرپۆرتە هەواڵدا

شوێنی دەنگی سروشتی			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
سەرەتا			
ناوەند			
کۆتایی			
باکگراوند			

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لەراپۆرتە هەواڵدا

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
سەرەتا			
ناوەند			
کۆتایی			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ گرتەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

جۆری گرتەکان			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
گشتی			
تەواو			
ناوەند			
ناوەندی نزیك			
نزیك			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ گۆشەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

گۆشەکانی کامێرا			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
بەرز			
ئاستی بینین			
نزم			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ جوڵەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

جوڵەکانی کامێرا			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
Zoom in-zoom out			
Pan right-pan left			
Tilt up-tilt down			

جۆری فلتەری بەکار هاتوو لەسەر وێنەی مۆنتاژ کراو

جۆری فلتەری بەکار هاتوو			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
Color correction			
Blur			
Mozaic			

\

پاشکۆی دووەم: پەیکەری کارگێڕی کەناڵی گەلی کوردستان (GK)

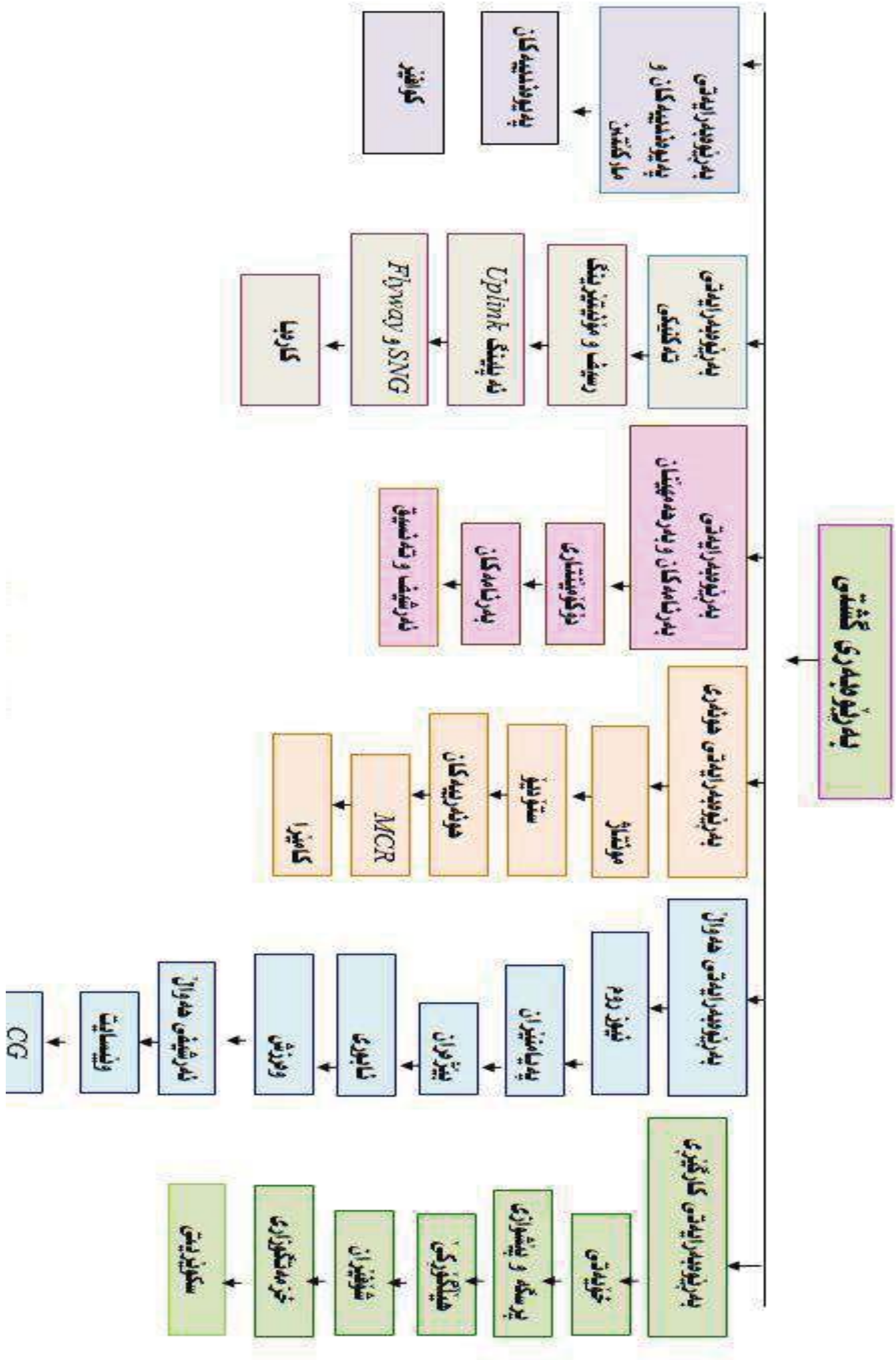

پاشکۆی سێهەم: پەیکەری کارگێڕی کەناڵی (KNN)

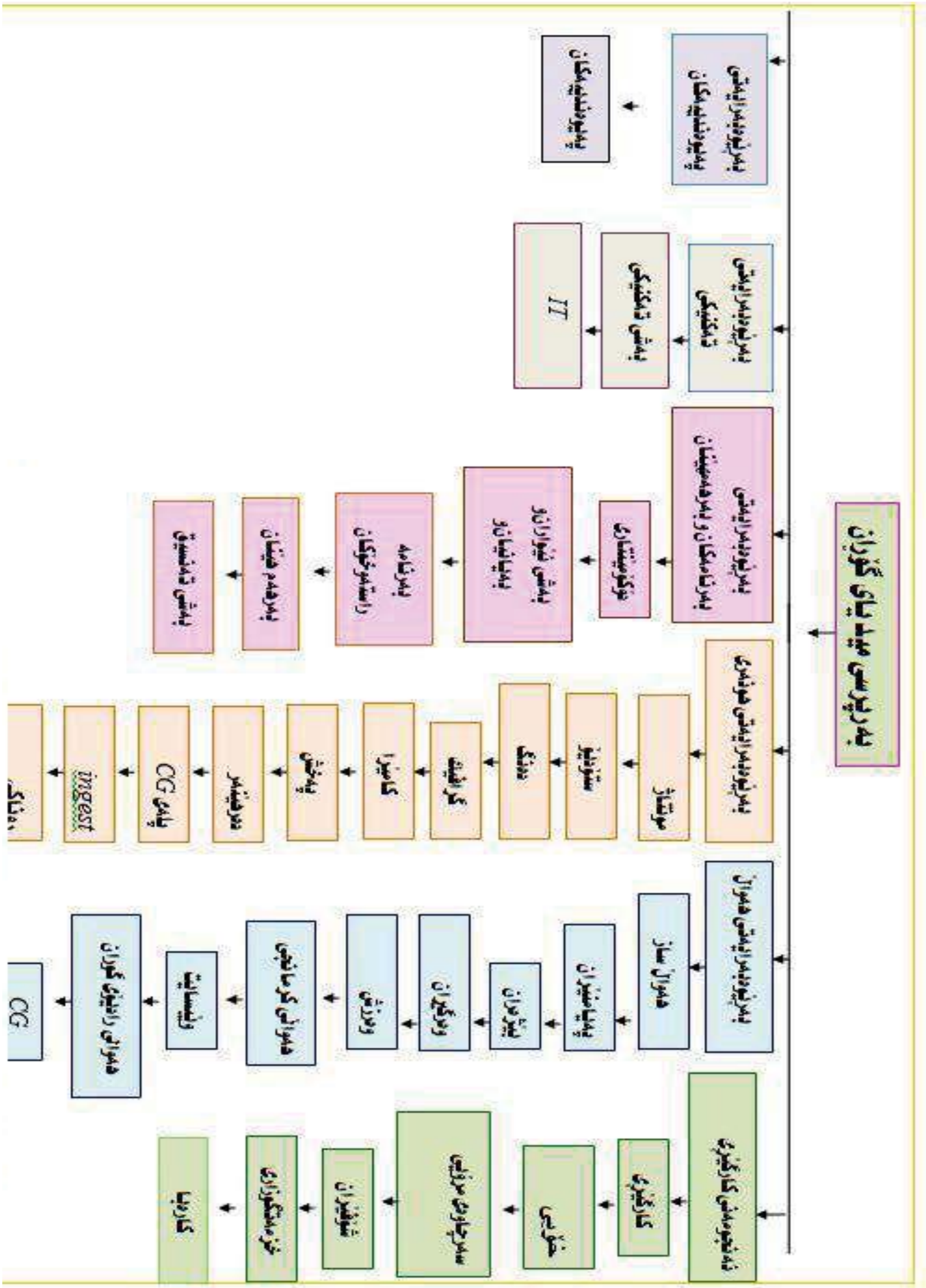

پاشکۆی چوارەم: مۆنتاژی هێڵی(Liner)

پاشکۆی پێنجەم:مۆنتاژی ناهێڵی (Non Liner)

پاشکۆی شەشەم: گرتەکانی کامێرا

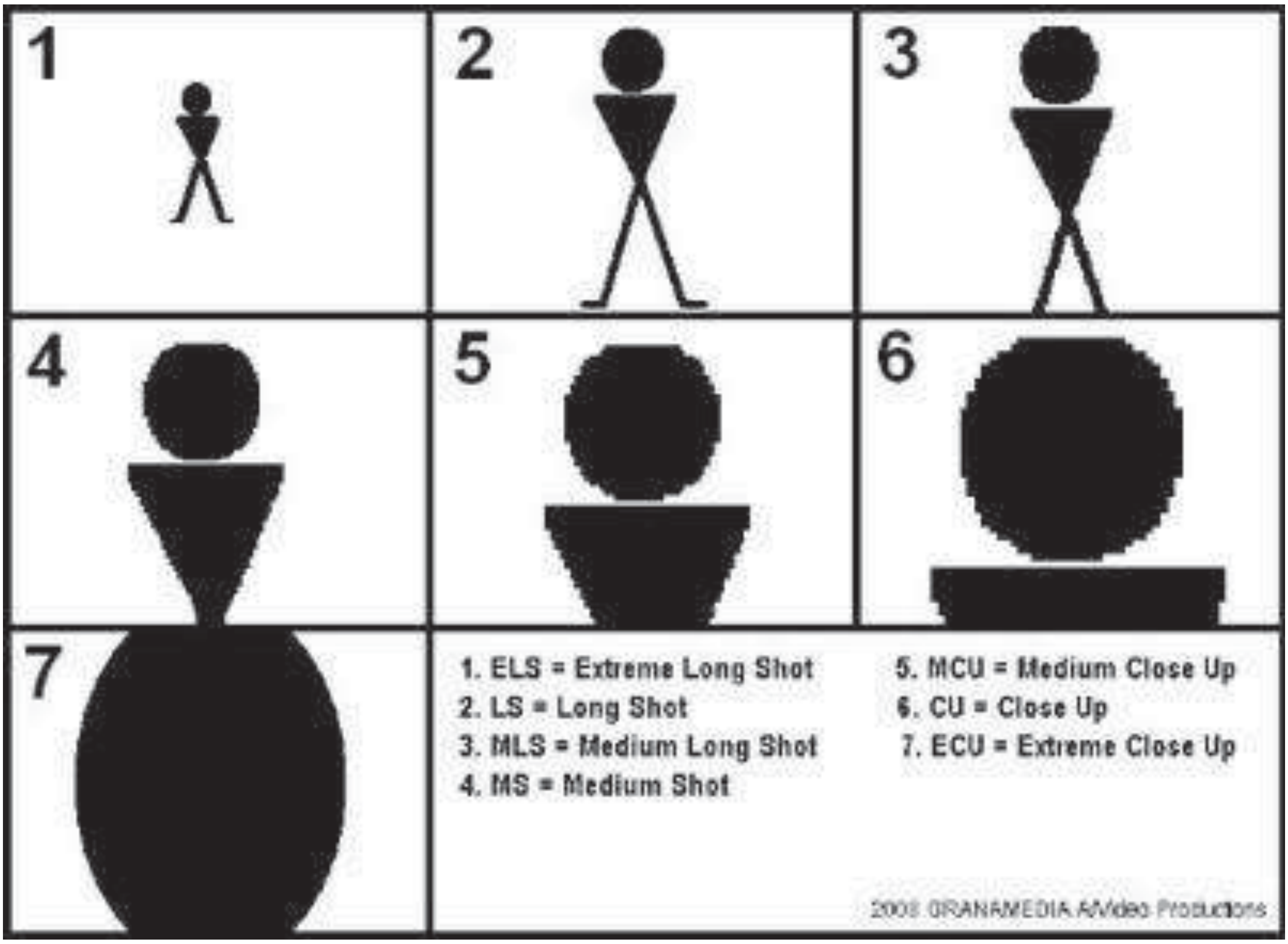

پاشکۆی حەوتەم: گۆشەکانی کامێرا

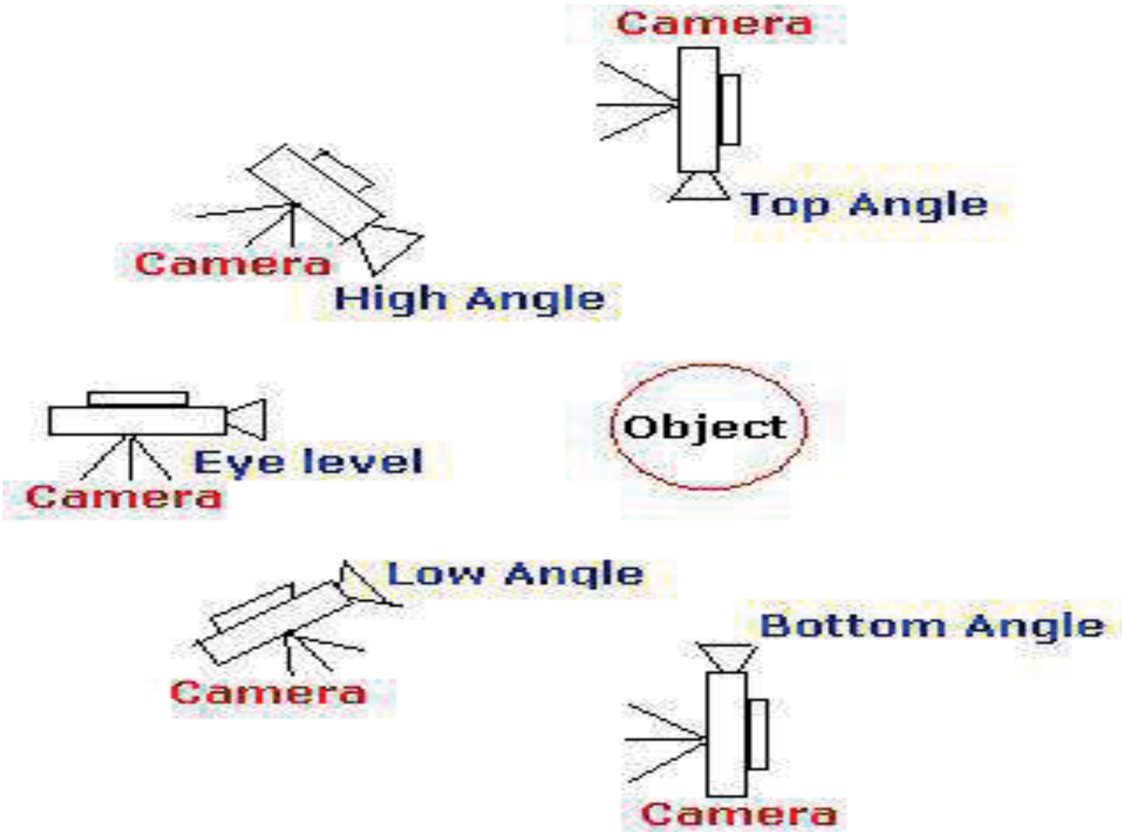

پاشکۆی هەشتەم: جوڵەکانی کامێرا

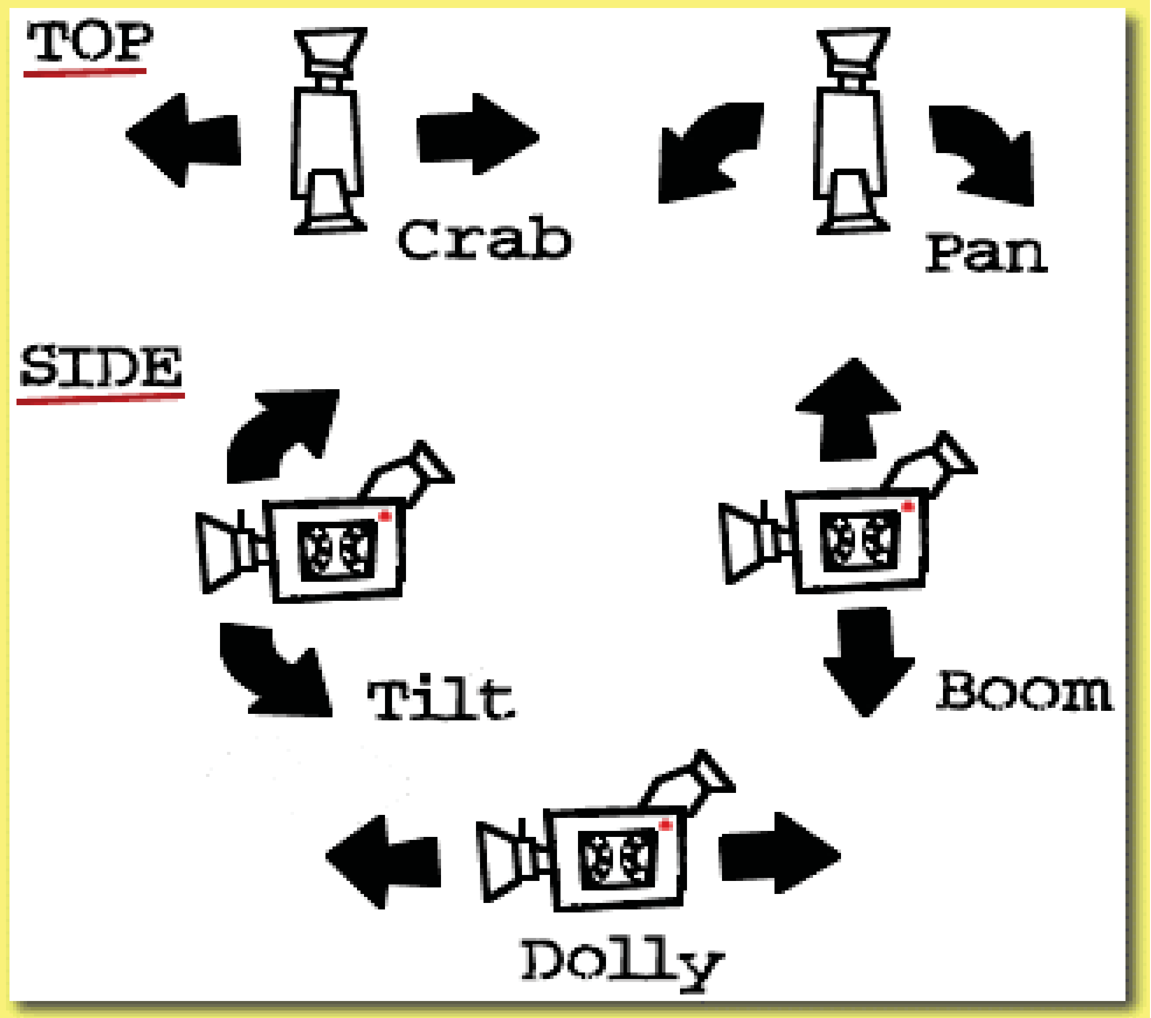

Camera Movements

حكومة اقليم كوردستان العراق

وزارة تعليم العالي والبحث العلمي

جامعة السليمانية

كلية علوم الانسانية

قسم الاعلام / تلفزيون

استخدام أساليب المونتاج في إنتاج التقرير التلفزيوني للقنوات الفضائية في اقليم كوردستان

(دراسة تحليلية في قناتي "GK" و "KN")

رسالة تقدم بها الطالب

نەبەز احمد حسن

الى مجلس كلية العلوم الانسانية بجامعة السليمانية، وهي جزء من متطلبات نيل شهادة الماجستير في الاعلام – التلفزيون

بأشراف

ا.م.د. ابراهيم سعيد فتح الله

2717 كوردية　　　　1437هجري　　　　2017 ميلادية

خلاصة الدراسة

استخدام أساليب المونتاج في إنتاج التقرير التلفزيوني للقنوات الفضائية في اقليم كوردستان
(دراسة تحليلية في قناتي "GK" و "KN")

يعد المونتاج التلفزيوني (التوليف) أحد عناصر إنتاج المواد التلفزيونية، فمن خلاله يتم اختيار وترتيب المقاطع التلفزيونية وطولها الزمني على الشاشة، حيث يتحول الصورة الى رسالة محددة المعنى. مهدت التطورات التكنلوجية التي حصلت في مجال الإنتاج التلفزيوني الطريق أمام استخدام أساليب أكثر فنية من أجل تطوير المونتاج التلفزيوني، ومن هذا المنطلق أصبحت معرفة كيفية استخدام أساليب المونتاج في التلفزة الكوردية و بالأخص في القنوات الفضائية من الضروريات البحثية بغية مقاربتها وتمحيصها.

ومن هنا اختار الباحث فضائيتين كورديتين وهما (GK) و (KNN)، وعن طريق منهج تحليل المضمون حلّل (338) تقريرا إخباريا، وذلك لمعرفة الأساليب المستخدمة في مونتاج تلك التقارير، وتوصل الباحث إلى مجموعة من الاستنتاجات منها:

1. اهتمت كلتا القناتين من حيث النوعيةُ بالتقارير الساخنة، التي تغطي الأحداث الآنية والحديثة، وهذه تعود إلى أن كلتيهما اهتمتا بالأخبار السياسية أكثر من غيرها، ومن المعلوم أن الأخبار السياسية دوماً تواكب التغيير والتحديث.
2. أن كلتا القناتين اهتمتا بالمرتبة الأولى بالتقارير الميدانية، التي يتابع لها المراسلون على أرض الواقع، وهذا يلمح إلى اهتمامهما بمدى حضورهما بين الأحداث، وتهتم قناة (KNN) –اعتمادا على المصادر المتنوعة من حيث الإحصاءُ–بالتقارير، التي أعدّت في غرفة الأخبار مقارنة بقناة (GK)، وهذه تدل على أنها حاولت أن تتابع لتلك الأحداث الإقليمية والدولية، والتي لم يمكن متابعتها بشكل ميداني، بسبب عدم وجودها لشبكة المراسلين في تلك المناطق، بيد أن نوعية التقارير التي أجريت حسب سياسة القناة، تحتضن مظهراً تفسيرياً، وتتسم بها.
3. ان كلتا القناتين التزمتا باستخدام مؤثر قص (cut)، وهذا أسلوب مناسب، ويُعدّ أيضًا ركيزة أساسية لأسلوب استخدام المؤثر في عملية مونتاج التقرير، لكن ما يلفت للنظر، أنه أُهملَ في كلتا القناتين استخدام مؤثر لقطة إدراج (insert) كلقطة معالجة بجانب مؤثر خلط (mix)، وهذه تعد ثغرة في عملية المونتاج.
4. ان كلتا القناتين لجئتا إلى استخدام الصوت الطبيعي كأساس مهم لمونتاج التقرير، أما ما يلاحظ فهو أن قناة (KNN) حاولت أن تستخدم وتجسد في جميع تقاريرها، الصوت الطبيعي في البداية والوسط والنهاية. وفي

المقابـل أن قنـاة (Gk) فضّـلت أن تسـتخدم الصـوت الطبيعـي مـع الخلفيـة (background)، ولاشـك أن استخدام الصوت الطبيعي له أهمية بالغة، بُغية عرض حقيقة الحدث، كـي يـربط المشـاهد والمتفـرج مـع الحـدث ويجره إلى ظروفه.

5. لقد مارست كلتا القناتين أسلوباً خاصاً بهما، في كيفية حركة الكاميرا في عملية مونتاج التقرير الخبري، والـذي يلاحظ أنه اُسـتخدمت كـثيراً حركـةُ (ZOOM، Tilt) في قنـاة (GK)، كـثيراً مـا اُسـتخدمتْ في قنـاة (KNN)، ولكنهما في استخدام حركة (PAN) سويّان. ويمكننا القول بأنه لم يكن من الصـحيح والمصـيبة الآن، اسـتخدامَ حركة (ZOOM)في التقرير التلفزيوني.

6. من حيث أسلوبُ إجراء التقرير الخبري على مستوى القناتين السالفتين الذكر، ظهر أن هناك تباينـاً إحصـائياً في استخدام الصوت الطبيعي وبروز المراسلين فضلاً عن مرشح المستخدم، وذلك يعود إلى أنه ينبغـي أن نجـد في التقرير الميداني مرّات عدة بروز وظهور المراسـلين بجانـب الصـوت الطبيعـي، والـذي يُـبرز حقيقـة و ومصـداقية القناة، ويدخل في الوقت نفسه المتلقي إلى ظـروف الأحـداث أكثـر فـأكثر، ومـا يتعلـق باسـتخدام المرشـح، فإنـه يُستخدَم في التقارير الميدانية بغية معالجة توازن اللون.

كما توصل الباحث الى مجموعة من التوصيات منها:

1. ينبغي أن تتسم القناتان التوازنَ في إنتاج التقرير الميداني والتقارير المنتجة داخل غرفـة الأخبـار، خصوصـاً على قناة (knn) أن تهـتم بـالتقرير الميـداني، الـذي يتضـمن الحقيقـة والمصـداقية، و يجـرّ المتلقـي إلى ظـرف الحدث.

2. لابد أن لا ترتبط القناتان وقت قص التعليق في التقـارير بمـؤثر الخلـط (mix)، ولكـن مـن الأفضـل مـع هـذا النوع من المؤثر أن تستخدما لقطة الإدراج (insert) لمعالجة قص التعليق الموجود داخل التقرير.

3. ينبغي على القناتين حين استخدام مدى صورة زمنية، أن تنتبها إلى طلب المتلقي، وذلك عن طريق اسـتخدام مدى صورة زمنية قصيرة المدى أو بعيدة المدى، ولا تزعجهما أيضاً أكثر فأكثر.

4.Both channels resort to using natural sounds to montage news reports; KNN however uses this technique in the beginning, middle and end of the report while GK uses this technique more with a background. Using natural sounds is an important factor to relate the audience to the events.

5.Both channels have their own ways for angling cameras. It is noted that GK relies more on (zooming) whereas KNN uses (tilt) more. Both channels use (Pan) alike. It is worth mentioning that (zoom) is not a recommended move in montaging as it occupies a large time span.

6.As to news report production, there are minor differences in the use of natural sounds, showing the correspondents and the filters used. This can be attributed to the fact that a field report largely relies on using natural sounds and the presence of the correspondent to further draw the audience into the heart of the events. Moreover, filters are excessively used in field reports to balance colors.

Recommendations

The researcher presents the following recommendations for both channels:

1. Both channels should make a balance between field reports and newsroom reports. It is recommended that KNN channel should pay more attention to field reports as it represents the truth of the events and puts the audience into the heart of the events.
2. It is recommended that both channels should avoid the over use of (mixing) when editing talks and try to use (insert) along with mixing.
3. In order not to get audiences board, both channels are recommended to take audience preference into consideration when using time span frames.

Abstract

Using different Montaging Conventions in Preparing TV Reports: An Analytical study of (KNN) and (GK) News Reports

Montaging is an important element of TV production through which a series of short shots are edited into a sequence to condense space and time, in an informative way. Technological development in TV production led to integrating new creative ways especially in the Kurdish Satellite Channels, hence, this research seeks to study the different conventions used in montaging. The research tackles two of the well-known Kurdish Satellite channels, (GK) and (KNN) and conducts a content analysis of 338 news reports to underpin their montaging techniques. The researcher concluded the followings:

1.Both channels focused on hot reports that cover instant happenings, this can be attributed to the fact that both channels are news channels and the fact that the political situation is always changing.

2.Both channels are interested in on-the-scene reports in which a correspondent reports during 'a live-shot' which reflects the eagerness of the channels to be live in the events. As for reports that are prepared in the news rooms, KNN pays more attention to this type in contrast to GK. This shows the fact that KNN is going to the depth of the events through conducting more analysis of the regional and international events, besides not having enough correspondents on site is another contributing factor. Moreover, the channel tries to present events and their analysis in ways that corresponds to the channels outlook and political vision.

3.Both channels rely on an excessive use of the (cut) command; this is considered a proper use of the command. However, both of (insert) and (mix) commands are largely neglected which is considered as a gap in the age process.

Kurdistan Regional Goevrnment
Ministry of Higher Education
And Scientific Research
University of sulaimani
Coleg Humanities
Media Department

Using different Montaging Conventions in Preparing TV Reports: An Analytical study of (KNN) and (GK) News Reports

Athesis Submitted By:
Nabaz Ahmmad Hasan

Dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree of masters of Humanities Coleg in the media

Supervised by:
Dr. Ebrahim Saied Fathulla

2017 AD 1437 HIJRE 2717 KURDISH

بەشی سێهەم

لایەنی پراکتیکی

شێوازە هونەریەکانی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی(Gk) و (Knn)دا

یەکەم: هەنگاوەکانی لایەنی پراکتیکی

دووەم: خستەڕووی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لە بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا لەهەردوو کەناڵی ئاسمانی (Gk) و (Knn) دا.

3. لایەنی پراکتیکی

شێوازە هونەریەکانی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی(Gk) و(Knn)دا

یەکەم: هەنگاوەکانی لایەنی شیکاری ناوەڕۆك

ئـەم توێژینەوەیـە بەمەبەسـتی شـیکردنەوەی شـێوازوەکانی پەیوەسـت بـە مۆنتـاژکردنی ڕاپۆرتـە تەلەڤزیۆنییەکان لەهەردوو کەناڵی (Gk)و (KNN) دا، بەپشتبەستن بەمیتۆدی شیکاری ژمارەیەك ڕێوشوێنی زانستی گرتۆنەبەر بەم شێوەیەی خوارەوە:

1: چەمکی شیکاریی

شیکاری ناوەڕۆك چەندین پێناسەی جۆراوجۆری بۆکراوە، لـەنێو ئـەم پێناسـانەدا (برنـارد بیرسـون) دەڵێـت: (شـێوازێکی توێژینەوەیـە بـۆ دانـانی وێنایـەکی ڕێکخـراوو بابـەتی بۆنـاوەڕۆکی ڕواڵـەتی بابەتـەکانی پەیوەست بەکۆمۆنیکەیشن،[1] لەم سۆنگەیەوە چـەمکی شـیکاری شـێوازێکە بـۆ پـۆلێنکردنی خەسـڵەتەکانی ناوەڕۆکی دەستەکانی پەیوەست بەئەوبنەمایانەی شیکاری دیاری دەکات.[2]

توێـژەر ئـەم میتـۆدەی بـۆ شـیتاڵکردنو شـیکردنەوەی شـێوازی مۆنتـاژکردنی ڕاپۆرتـەکان بـەکارهێناوەو ڕێوشوێنەکانی پەیوەست بەومیتۆدەی گرتووەتەبەر.

2: دروستکردنی فۆڕمی شیکاری:

بەوپێیـەی ئـەم توێژینەوەیـە شـیکارییەکی پاشـوەختە واتـا فـۆڕمێکی ئامـادەکراو نییـە کـە توێـژەر پشـتی پێبەستبێت، بۆیە بۆ دروستکردنی، سەرەتا توێژەر تەمەشای تەواوی ئەو ڕاپۆرتانـەی کـرد، کـە وەك نمونـەو سامپڵ وەری گرتبو و دوای تەماشاکردنی، یەکەو دەستەکانی دیاریکرد.

3: دیاریکردنی یەکەکانی شیکاری:

بەوپێیەی زۆرترین ئەو توێژینەوانەی ئەم میتۆدە بەکاردەهێنن، شیکاری بۆ ناوەڕۆکی نوسین دەکـەن، چـەند یەکەیەکی شیکاری وەردەگرن وەك وشە، بیرۆکە، ڕستە، بڕگە، کەسایەتی، بەڵام بەوپێیەی ئەم توێژینەوەیـە تایبەتە بەشیکردنەوەی ئەو وێنە جوڵاوانەی بەشێوەی مۆنتاژ دیاریکراوەو ناوەڕۆکی توێژینەوەکە وێنەیە نەك نوسین، بۆیە یەکەی گرتەی وێنەیی پشتی پێبەسـتراوە، واتـا هـەر گرتەیـەو بـەجیا وەرگـیراوەو شـیکاری بـۆ

1.واين ا.دانيلون،**تحليل المضمون وبحوث الاتصال**، جامعة لويزانا في الولايات المتحدة الامريكية، ترجمة المركز العربي للبحوث، المركز العربي لبحوث المستملين والمشاهدين، بغداد، 1988، ص ص 169

2 .مصطفى حميد الطائي، خير ميلاد ابوبكر، مناهج البحث العلمي، وتطبيقها في الاعلام والعلوم السياسية، الاسكندرية،دار الوفاء لدينا الطباعة والنشر، 2007،ص125

کراوە کە هاوتەریبەو هاوشێوەی یەکەی بڕگەو ڕستەیە لەبواری شیکردنەوەی دەقە نوسراوەکاندا، بەوپێییەی لە ڕێزمانی زمانی سینەمادا دەوترێت (گرتە = وشە)، واتە هەر گرتەیەك وشەیەکە و ئامرازەکانی پەیوەندیش ئەو کارتێکەرانەن کە گرتەکان پێکەوە گرێدەدات.

4: دیاریکردنی دەستەکانی شیکردنەوە:

مەبەست لەیەکەی شیکردنەوە پۆلێنکردنی یەکەکانە بەگوێرەی ناوەرۆك واتا ئەو بابەتە میدیاییانەی شیکاری بۆدەکرێت، دەکرێت بەچەند بەشێکەوە کە سیماو خەسڵەتی هاوبەشیان هەیە لەسەر بنەمای ئەو پێودانگە پۆلێن کارییانەی کە پێداویستیو ئامانجەکانی توێژینەوە مەبەستیانە.

دەستەکانی شیکاری بەگوێرەی میتۆدی شیکاریی ناوەۆرك، دەکرێت بە دوو بەشی سەرەکییەوە کە بریتین:[1]

جۆری یەکەم: وەڵامی ئەو پرسیارە دەداتەوە(چی وتراوە)، کە تایبەتە بەخستنەڕووی بابەتی ئەو ناوەرۆکانەی شیکاری دەکرێن.

جۆری دووەم: وەڵامی ئەو پرسیارە دەداتەوە(چۆن وتراوە) کەتایبەتە بەخستەڕووی ئەوشێوازەی کە ناوەرۆکەکەی خراوەتەڕوو کە زیاتر پەیوەستە بەفۆڕمی ناوەرۆکەوە.

ئەم توێژینەوەیە پشتی بە جۆری دووەم بەستووە، کە تایبەتە بە وەڵامدانەوەی ئەو پرسیارەی کە دەڵێن (چۆن وتراوە)، بەوپێییەی ئەم توێژینەوەیە شێوازی مۆنتاژکردنی خستووەتەڕوو، واتا ئەو وەڵامەی داوەتەوە کە چۆن مۆنتاژی ڕاپۆرتەکان کراوە.

5: پێناسەکردنی دەستەکانی توێژینەوە:

دەستەی یەکەم: جۆری ڕاپۆرت: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی جۆری ڕاپۆرتە لەڕووی جۆرەوە، کە پۆلێن کراوە بۆ (ڕاپۆرتی ساردو ڕاپۆرتی گەرم).

- ڕاپۆرتی سارد: ئەو ڕاپۆرتانە دەگرێتەوە باس لەو ڕووداوانە دەکات هەنوکەیی نین، لەهەرکاتێکدا بێت دەتوانین ڕاپۆرتیان لەبارەوە بکەین پەخشبکرێن.

- ڕاپۆرتی گەرم: مەبەست لەو ڕاپۆرتانەیە کار لەسەر ڕووداوە هەنوکەییەکان دەکات، جێگەی بایەخی بینەرانن‌و پەیوەندیدارە بە ژیانی ڕۆژانەیان.

دەستەی دووەم: شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت: لێرەدا باسمان لە لەشێوازی ئەنجامدانی جۆری ڕاپۆرتەکان کردووە، کە بە دوو شێواز ئەنجامدەدرێن ئەوانیش بریتین لە:

1.سمير محمد حسين، **بحوث جامعية في الاعلام**، القاهرة، دار الفجر ونشرالتوزيع، ، 2002ص181

ـ ڕاپۆرتی مەیدانی: مەبەست لەم شێوازە ئەنجامدانی ڕاپۆرتـە بەشـێوەیەکی مەیـدانی پـەیامنێر دەچـێتە نـاو ڕووداوەکەوەو بە ئامادەبوونی ڕاپۆرتەکە ئەنجامدەدرێت.

ـ ڕاپۆرتی ئامادەکراو: لەم شێوازەدا ڕاپۆرت لەبارەگای کەناڵ لەژووری هەواڵ ئامادەدەکرێت، لەسەر بنـەمای ئەو زانیاریانەی لەسەر ڕووداوەکە هەیە، شێوازێکی ڕاڤەکارییانە لەخودەگرێت شیکردنەوە بـۆ ڕووداوە سـاردو گەرمەکان دەکرێتو بەوێنەو دەنگ دەخرێتەڕوو.

ـ دەستەی سێیەم: بەکارهێنانی کارتێکەری وێنەیی: مەبەست لەم دەستەیە ئەو کارتێکەرانەن کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانـدا لـە کـاتی گواسـتنەوە لەگرتەیـەك بۆگرتەیـەکی بـەکاردەهێنرێن، ترئەمـەش بـۆ بەسـتنەوەو جوانکردنو ڕێکخستن بەکاردەهێنرێت، کە پۆلێن کراوەبۆ ئەم جۆرانە:

+ کارتێکـەری بـڕین (CUT): ئـەم جـۆرە زۆرتـرین بـەکارهێنانی هەیـە لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتـدا، بـەخێراترین گواسـتنەوە لەگرتەیەکـەوە بۆگرتەیـەکی تـر دادەنرێـت، واتـا گرتـەی یەکـەم دەبڕیـت پاشـان گرتـەی دووەم دەخرێتەڕوو.

+ کارتێکەری تێکەڵکردن (dissolve): مەبەسـت لـەم جـۆرە تێکـەڵکردنی دووگرتەیـە لەیـەك کاتـدا، کاتێـك دەمانەوێت لەگرتەی یەکەمەوە بۆگرتەی دووەم بچین، چەند فرەیمێك لەگرتەی یەکەم تێکەڵ بـە فرەیمـەکانی گرتەی دووەم دەکەین.

+ کارتێکەری سڕینەوە (wipe): ئەم جۆرە کاتێـك لـەنێوان دووگرتـەدا بەکاریـدەهێنین، کـە گرتـەی یەکـەم گرتەی دووەم دەسرێتەوەو دەچێتە شوێنی.

+ کارتێکـەری داخڵکـردنو دەرچـوون (Fade in-Fade out) :مەبەسـت لـەم جـۆرە ئەوەیـە کاتێـك دەمانەوێت داخڵی گرتەی یەکەم بین، شاشەکە لەڕەشەوە داخڵی وێنەکە دەبێـت، ئەگـەر ویسـتمان لەگرتـەی یەکەم دەربچین شاشەکە ڕەش دەبێتو داخڵی گرتەی دووەم دەبێت.

دەستەی چوارەم: بەکارهێنانی وێنە: لەم دەستەیەدا باس لەو وێنانە دەکـەین، کـە لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکانـدا بەکارهاتوون ئەمەش بۆ وێنەی جوڵاو، وێنەی وەستاو، وێنەی گرافیکی پۆلێن کراوە.

دەستەی پێنجەم: ماوەی وێنەی بەکارهاتوو: مەبەسـت لـەم دەسـتەیە وادەی زەمـەنی ئـەو وێنانەیـە کـە لـە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بەکاردەهێنرێت، تاچەندێك وێنە بەکارهاتووەکان دەمێنێتەوە لەسەر شاشە، بۆ مـاوەی وادەی زەمەنی (کورتو مامناوەندو درێژخایەن) پۆلێن کراوە.

دەسـتەی شەشـەم: بـەکارهێنانی گرتـەکانی کـامێرا: لـەم دەسـتەیەدا گرتـەکانی کـامێرا کـە وێنـەگر لـەکاتی وێنەگرتنی ڕووداوەکەدا تۆماریی کردوون خراوەتـەڕوو، کـە بـۆ گرتـەکانی (گشـتی، تـەواو، ناوەنـد، ناوەنـدی نزیك، نزیك) پۆلێن کراون.

دەستەی حەوتەم: بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی ئەو جوڵانەی کامێرایە کە وێنەگر لەکاتی تۆمارکردنی وێنەی ڕووداوەکان تۆماری کردونو بەکارهاتوون لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاند ئەمەش بۆ جوڵەی (zoom-pan-tiilt) پۆلێن کراوە.

دەستەی هەشتەم: بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا: لەم دەستەیەدا ئەو گۆشانەی کامێرا دەخەینەڕوو، وێنەگر بەکاری هێناوە بۆتۆمارکردنی وێنەی ڕووداوەکانو بەکارهاتوون لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا پۆلێن کراوە بۆ گۆشەکانی (بینینو بەرزو نزم).

دەستەی نۆیەم: بەکارهێنانی فلتەری وێنە: مەبەست لەم دەستەیە خستنەڕووی ئەو فلتەرە وێنەییانەیە، مۆنتێر بۆسەر وێنەکە بەکاریدەهێنێت، بەمەبەستی چارەسەرکردنی کێشەکانی وێنە پەنای بۆ دەبرێت، ئەویش بۆ فلتەری پۆلێن کراوە:

- colorcorrection : ئەم جۆرە فلتەرە لە کاتی بونی کێشەی ناهاوسەنگی ڕەنگ، چارەسەرکردنی وێنەکە لە رووی هاوسەنگی تۆنەکانی رەنگەوە بەکاردەهێنرێت.

-Blure: ئەم جۆرە بۆ چارەسەرکردنی قەبارەی وێنە بەکاردێت، لەکاتی بەکارهێنانی وێنەی قەبارە بچوك لەرێگەی ئەم فلتەرەوە چارەسەردەکرێت، بەجۆرێك قەبارەی وێنەکە بۆ قەبارەی ستانداردی شاشەکە دەگۆرێت.

-Mosaic : بۆ شاردنەوەی ئەو بەشەی کە پێویستە بینەر نەیبینێت بە کاردەهێنرێت، یاخود لە وێنەی تۆمارکراو نەیناسێتەوە.

دەستەی دەیەم: دەنگی سروشتی: بریتییە لەخستنەڕووی ئەو دەنگە سروشتییانەی لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا لەپاڵ وێنەو دەنگی پەیامنێر بەکاردەهێنرێت، بۆبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی سەرەتا، دەنگی سروشتی ناوەند، دەنگی سروشتی کۆتایی) پۆلێن کراوە.

دەستەی یانزەیەم: دەرکەوتنی پەیامنێر، مەبەست لەم دەستەیە ئەوەیە، کە چەند جار پەیامنێر دەرکەوتوە، لەڕاپۆرتەکاندا دەیخەینەڕوو ئەویش پۆلێن کراوە بۆ دەرکەوتنی پەیامنێر لە(سەرەتا، ناوەند، کۆتای).

6: راستی فۆڕمی شیکاری

مەبەست لەڕاستی شیکاری بەئاگابوونی توێژەرە لەڕادەی دروستی ئەو فۆڕمەی بۆ پێوانەکردنی بابەتەکان بەکاریدەهێنێ، [1] ئەگەرچی هەنگاوی دەرهێنانی ڕاستیو دروستی فۆڕمی شیکاریی یەکێکە لەهەنگاوە سەرەکییەکانی میتۆدی شیکاری ناوەرۆك، بەلاَم یەك جۆر لەبەردەستدانییەو توێژینەوەکان زیاد لەجۆرێك دەگرنەبەر، ئەم توێژینەوەیە جۆری ڕاستی ڕواڵەتی بەکارهێناوە، هەروەك لە زۆربەی توێژینەکانی پەیوەست

1..محمد منیر حجاب، سەرچاوەی پێشوو، لا 156

بەشیکاری ناوەرۆکدا بەکاردێت، کە پیشاندانی فۆڕمی شیکارییە بەچەند پسپۆڕو هەڵسەنگێنەرێك بەمەبەستی بەئاگابوون لەڕاستیو دروستی ئەو فۆڕمەی بۆ شیکاری، دروستکراوە، ناوی پسپۆڕو هەڵسەنگێرەکان بە گوێرەی پلەی زانستییان(*). دوای هەڵسەنگاندنی فۆڕمەکە لەلایەن پسپۆڕانەوە، ڕادەی ڕاستیو دروستی بەڕێژەی (0.967) دیاریکرا، کە لەڕووی زانستییەوە ڕێژەیەکی گونجاوە.

ڕاگەیاندن، پاشان ڕێژەی ڕێککەوتنیان بە پێی ئەم لێکدانەوە ئامارییە بەدیهات:

$$\text{ڕێژەی هاویەکی} = \frac{\text{ن × ناوەندی ڕێککەوتنی هەڵسەنگێنەران}}{1+((\text{ن} - 1) \times \text{ناوەندی ڕێککەوتنی هەڵسەنگێنەران})}$$

$$\text{ڕێژەی هاویەکی} = \frac{7 \times 0.81}{1+(6 \times 0.81)} = 0.967$$

7: جێگیری

مەبەست لە جێگیری، گەیشتنە بە هەمان ئەنجامی شیکاری یەکەم، بە دوبارەکردنەوەی شیکاریی دەستەکان بەسەر هەمان سامپڵ بە ڕێژەیەکی دیاریکراو و لە کاتێکی دیاریکراودا، توێژەر بۆ گەیشتن بە جێگیری دوو ڕێگای ئەنجامدا وەك لە خوارەوە خراونەتەڕوو:

یەکەم/ جێگیری لەگەڵ خود: توێژەر هەستا بە دوبارە شیکردنەوەی دەستەکان بە تێپەرینی ماوەی (سێ مانگ) بەسەر مێژووی یەکەم شیکاریدا، لەگەڵ خودی خۆی، بەسەر ڕێژەی (10٪) سامپڵی توێژینەوەکە کە (338) ڕاپۆرتە- هەواڵە، بە پشت بەستن بە یاسای "هۆڵستی" بۆ جێگیری، ناوەندی هاویەکی توێژەر لەگەڵ خودی

Coefficient Reliability CR: $\frac{2\,M}{N1 + N2}$

(*) هەڵسەنگێنەران:

1. د. حەبیب مال الله ابراهیم، پرۆفیسۆری یاریدەدەر، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سەلاحەدین
2. د. فواد احمد علی، پرۆفیسۆری یاریدەدەر، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
3. د. هێمن مجید، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
4. د. حکیم عوسمان، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی تەکنیکی میدیا، زانکۆی پۆلۆتەکنیکی سلێمانی
5. د. سلام نصرالدین محمد، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
6. د. ابتسام اسماعیل قادر، پرۆفیسۆری یاریدەدەر ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی
7. د. ڕێبەر گۆران، مامۆستا ، بەشی ڕاگەیاندن، زانکۆی سلێمانی

خۆی کردییە (0.957)، ئەمەش بۆ دڵنیا بوون لە روونی و راستگۆیی دەستەی شیکارییەکان بە ڕێژەیەکی بەرز دادەنرێت.

$$\frac{2 \times 423}{442 + 442} = 0.957$$

دووەم/ جێگیریی لەگەڵ کەسانی تر: توێژەر هەستا بە دوبارەکردنەوەی شیکارییەکە لەگەڵ (سێ)(*) کەسی تر، هەروەها شیکاری (5٪) قەبارەی سامپڵەکەیان ئەنجامدا، کە پێکهاتووە لە شیکار کردنی (13) دەستە بۆ (17) راپۆرتە هەواڵی هەردوو کەناڵی (KNN,GK) بە یەکسانی، بە بەکارهێنانی یاسای "هۆلستی" بۆ جێگیری، ئەنجامی کۆتایی بەم شێوەیەی لای خوارەوە بوو:

Coefficient Reliability CR: $\frac{2M}{N1 + N2}$:یاسای جێگیری

M ژمارەی هاویەکی نێوان کەسەکان. N1 ژمارەی داتاکان کە کەسی یەکەم شیکردووەتەوە.
N2 ژمارەی داتاکان کە کەسی دووەم شیکردووەتەوە.

دەرەنجامی کەسەکان بە کۆدی (A,B,C,D):

$$6 = \frac{3 \times 4}{2} = \frac{N(N-1)}{2}$$

0.93 =A,D 0.91 = B,C 0.87 = A,B
0.86 = D,C 0.90 = D,B 0.96 =A,C

ریزبەندی داتاکان لە نزمەوە بۆ بەرز بۆ دۆزینەوەی ناوەراستە:

0.96 0.93 0.91 0.90 0.87 0.86

کەواتە جێگیری بەپێی یاسای "هۆڵستی" دەکاتە:

$$\% \ 90.5 = \frac{0.91 + 0.90}{2}$$

ئەم ئەنجامە ڕێژەیەکی باشە و ئاماژەیە بۆ جێگیری

(*)

1. کاوە عزالدین عبدالرحمن ، مامۆستا، زانکۆی سلێمانی
2. یوهان عوسمان حمە، مامۆستا، زانکۆی سلێمانی
3. کاروان عبداللە محمد، مامۆستای یاریدەدەر، زانکۆی سلێمانی

8: شێوازەئامارییەکان

شێوازە ئامارییەکانی بەکارهاتوو لەم توێژینەوەیەدا بۆ دیاریکردنی ئەنجامەکانی پەیوەست بەلایەنی شیکاری، توێژەر بەرنامەی کۆمپیوتەری (spss) بەکارهێناوە، بۆ شیکردنەوەی داتاکان پەنای بۆ کۆمەڵێك شێوازی ئاماری بردووە:

- بەکارهێنانی رێژەی سەدی (percent).
- دۆزینەوەی (ناوەندە ژمێرە means، جیاوازی variance، لادانی پێوەریstd, deviation).
- دۆزینەوەی جیاوازیی نێوان گۆڕاوەکان لە رێگەی بەکارهێنانی (T-test, Z-test).

دووەم: خستەڕووی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ.
لە بەرهەمهێنانی راپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا لەهەردوو کەناڵی(Knn) و(Gk)دا

لەچوارچێوەی خستەڕووەی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لەهەردوو کەناڵی(Gk)و(Knn)، توێژەر میتۆدی شیکاری ڕوواڵەتی بۆ بەئەگابوون لە شێوازی بەکارهێنانی مۆنتاژ لە ڕاپۆرتەکاندا بەکار هێناوە، بۆ هەریەکە لەو ڕاپۆرتانەش توێژەر ئەم هەنگاوانەی گرتووەتەبەر:

بەمەبەستی خستەڕووی شێوازەکانی بەکارهێنانی مۆنتاژ لەهەردوو کەناڵی (GK)و(KNN)دا، بەپێی ئەو ئامانجانەی ئەو توێژینەوە هەیەتی توێژەر لە ڕێگەی بەکارهێنانی بەرنامەی (spss)، گەشتووەتە ئەم ئەنجامانەی خوارەوە:

1: شێوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە (شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی ڕاپۆرتی گەرم) لە هەردوو کەناڵەکەدا بە پلەی یەکەم دێت ، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆئەوەی هەردوو کەناڵەکە توانیویانە زۆرتر گرنگی بەو ڕووداوانەی ڕۆژ بدەن، کە زیاتر دەبنە جێگەی بایەخی بینەران و زۆرترین ڕاپۆرت لەو بارەیەوە ئەنجامبدەن، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (جۆرەکانی ڕاپۆرتە هەواڵ) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z- Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری نییە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە(0.05)، ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە هەردوو کەناڵەکە توانیویانە هاوسەنگییەك لەبەکارهێنانی شێوازو جۆری ڕاپۆرتەکاندا ڕاگرن. بڕوانەخشتەی (1).

خشتە (1)

شێوازی بەکارهێنانی جۆرەکانی ڕاپۆرتەهەواڵ هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN).

تەلەڤزیۆن / جۆری ڕاپۆرت	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە
	د	٪	د	٪	د	٪		
سارد	47	31.3	56	29.8	103	30.47	.306 –	0.759
گەرم	103	68.7	132	70.2	235	69.52		
کۆی گشتی	150	100	188	100	338	100		

2. شێوازی بەکارهێنانی ڕاپۆرتەهەواڵ لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN)

لە دوای هەڵاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە (شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لە هەردوو کەناڵی (Gk) و (KNN)دا، دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی شێوازی ڕاپۆرتی مەیدانی) دێت لە هەردوو کەناڵەکەدا بە پلەی یەکەم، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە(0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی (KNN)دایە. بڕوانە خشتەی (2).

خشتەی (2)

شێوازی بەکارهێنانی ڕاپۆرتە هەواڵ، لەهەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / جۆری ڕاپۆرت	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە
	د	٪	د	٪	د	٪		
ئامادەکراو	45	30	84	44.68	129	38.16	2.756-	0.006
مەیدانی	105	70	104	55.31	209	61.83		
کۆی گشتی	150	100	188	100	338			

3: شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی کەناڵی ئاسمانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی هەردوو کەناڵی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی (cut) لە هەردوو کەناڵی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی کارتێکەری (Mix)، لەپلەی دووەم دایە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆی) لەنێوان هەردوو کەناڵ، دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە تەنها لەبەکارهێنانی کارتێکەری (Mix)، (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە ڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە(0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN)، بەڵام سەبارەت بە بەکارهێنانی کارتێکەری (wipe-fade-cut)، هیچ جیاوازییەك نییە. بڕوانە خشتەی (3).

خشتەی (3)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

تەلەڤزیۆن / کارتێکەر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدی الدلالە)
	د	٪	د	٪	د	٪		
برین – Cut	3500	97.71	4394	96.97	7894	97.30	1.169–	0.243
تێکەڵکردن–Mix	78	2.17	136	3.00	214	2.63	2.239–	0.025
Faid in-faid out	2	0.05	1	0.02	3	0.03	0.779–	0.436
سڕینەوە – Wipe	2	0.05	0	0	2	0.02	1.586–	0.113
کۆی گشتی	3582	100	4531	100	8113	100		

4: شێوازی بەکارهێنانی وێنە لە ڕاپۆرتە هەواڵەکانی (GK) و (KNN):

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی وێنەی بەکارهاتوو لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی وێنەی جولاّوو) لە هەردوو کەنالی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی وێنەی (وەستاو)، لەکەناڵی ئاسمانی (GK) لەپلەی دووەم دایە، لەدوای وێنەی جولاّو، زۆرترین وێنەی وەستاوی بەکارهێناوە، بەلاّم کەناڵی ئاسمانی (KNN) وێنەی گرافیکی، ڕیزبەندی دووەمی گرتووە، کەناڵی گەلی کوردستانیش هیچ وێنەیەکی گرافیکی بەکارنەهیناوە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە) بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لە بەکار هێنانی (وێنەی جولاّو، وێنەی گرافیگ) لە بەکارهێنانی (وێنەی وەستا)، جیاوازییەکە لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)دایە. بڕوانە خشتەی (4).

خشتەی (4)

جۆری بەکارهێنانی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / وێنە	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە
	د	٪	د	٪	د	٪		
وەستاو	150	4.10	15	0.32	165	1.97	11.257-	.000
جولاو	3500	95.89	4567	97.43	8067	96.76	4.380-	.000
گرافیك	0	0	105	2.24	105	1.25	8.773-	.000
کۆی گشتی	3650	100	4687	100	8337	100		

5: شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

لە دوای هەڵاوێردکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی بەکارهاتوو لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (بەکارهێنانی ماوەی وێنەی مام ناوەند) لە هەردوو کەنالی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی ماوەی وێنەی (کورتخایەن)، لە هەردووکەناڵ لە پلەی دووەمدایە، ماوەی وێنەی درێژخایەن پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بە ئاگابوون لە رادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لە بەکارهێنانی ماوەی زەمەنی وێنەی (مامناوەندو کورتخایەنو درێژخایەن).

بڕوانە خشتەی (5).

خشتەی (5)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (KNN)

تەلەڤزیۆن / ماوەی وێنە	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدی الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
کورت خایەن	545	14.93	968	21.14	1513	18.39	–10.952	0.000
مام ناوەند	2658	72.82	3141	68.62	5799	70.48	–3.397	0.001
درێژخایەن	447	12.24	468	10.22	915	11.12	–3.833	0.000
کۆی گشتی	3650	100	4577	100	8227	100		

6: شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK) و (Knn)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە (دەنگی سروشتی لە سەرەتادا) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN) بە پلەی یەکەم دێت، هەروەهابەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە(کۆتایدا)، لەهەردوو کەناڵ لەپلەی دووەمدایە، دەنگی سروشتی لە(باکگراوند) پلەی سێیەمی گرتووە، بەکارهێنانی لە (ناوەندا)، یشدا پلەی چوارەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە رووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، لەبەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە (سەرەتاو ناوەندا) بەڵام بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەگەڵ (باکگراوند) لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)، دایە. بروانە خشتەی (6).

خشتەی (6)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (Knn)

تەلەڤزیۆن / دەنگی سروشتی	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
سەرەتا	101	71.63	160	72.07	261	71.90	3.865	0.000
ناوەند	4	2.83	22	9.90	26	7.16	-3.093-	0.002
کۆتای	21	14.89	32	14.41	53	14.60	.758-	0.449
باگراوند	15	10.63	8	3.60	23	6.33	2.081-	0.037
کۆی گشتی	141	100	222	100	363	100		

7: شوێنی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە ڕاپۆرتە هەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، کە دەرکەوتنی پەیامنێر لە (کۆتایدا) لە هەردوو کەناڵ بە پلەی یەکەم دێت، هەروەها بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە (ناوەندا)، لە هەردوو کەناڵ لەپلەی دوومدایە، لە(سەرەتا)شدا، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە ڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە(سەرەتاو ناوەند)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە (کۆتایدا) جیاوازی ئاماری نییە، بەهای دەستکەوتوو گوزارشتئامێزنییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05)، هەردوو کەناڵ وەک یەک بەکارییانهێناوە. بڕوانە خشتەی (7).

خشتەی (7)

شوێنی بەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / دەرکەوتنی پەیامنێر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
سەرەتا	5	4.46	1	1.04	6	2.88	1.935-	0.053
ناوەند	27	24.10	10	10.41	37	17.78	3.704-	0.000
کۆتای	80	71.42	85	88.54	165	79.32	1.482-	0.138
کۆی گشتی	112	100	96	100	208	100		

8: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی گرتەی (گشتی) بە پلەی یەکەم دێت لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و(KNN)، هەروەها بەکارهێنانی گرتەی (ناوەندی نزیك)، لە هەردووکەناڵ لەپلەی دوومدایە، گرتەی (ناوەند)، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لە ڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(KNN) دایە، لەبەکارهێنانی گرتەکانی (گشتیو ناوەندو ناوەندی نزیك)دا، بەڵام لە بەکارهێنانی گرتەی(تەواونزیك) جیاوازییەکە لە بەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK)،دایە. بڕوانە خشتەی (8)

خشتەی (8)

شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەفزیۆن / گرتەکان	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- test	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
گشتی	2133	58.39	2331	50.91	4464	54.23	9.259 –	0.000
تەواوا	242	6.62	134	2.92	376	4.56	8.772-	0.000
ناوەند	499	13.66	926	20.22	1425	17.26	6.975-	0.000
ناوەندی نزیك	554	15.16	968	21.14	1522	18.49	8.075-	0.000
نزیك	225	6.15	219	4.78	444	5.39	2.879-	0.004
کۆی گشتی	3653	100	4578	100	8231	100		

9: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی گۆشەی (بینین) لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) بە پلەی یەکەم، دێت هەروەها بەکارهێنانی گۆشەی (بەرز)، لە هەردوو کەناڵ لەپلەی دووەمدایە، گۆشەی (نزم)، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی گۆشەی(بینین)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (KNN) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی گۆشەی (بەرزونزم)دا، جیاوازییەکە لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی (GK) دایە. بڕوانە خشتەی (9)

خشتەی (9)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / گۆشەکان	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
بەرز	908	24.87	502	10.96	1410	17.13	15.695-	0.000
بینین	2469	67.64	3929	85.80	6398	77.74	14.363-	0.000
نزم	273	7.47	148	3.23	421	9.95	10.454-	0.000
کۆی گشتی	3650	100	4579	100	8229	100		

10 : شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی جوڵەی (zoom) لە کەناڵی ئاسمانی (GK) بە پلەی یەکەم دێت، بەڵام بەکارهێنانی جوڵەی(Pan)، لەکەناڵی ئاسمانی (KNN)دا، پلەی یەکەمی گرتووە، بەکارهێنانی جوڵەی (Tilt) لەهەردوو کەناڵدا، پلەی سێیەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووە، کە (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی جوڵەی(Zoom) و جوڵەی(Tilt)دا، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی جوڵەی (Pan)دا جیاوازی ئاماری نییەو بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە. بڕوانە خشتەی (10)

خشتەی (10)

شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەڤزیۆن / جوڵەکانی کامێرا	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدى الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
Zoom	179	51.28	105	36.33	284	44.51	7.740-	0.000
Pan	112	32.09	138	47.75	250	39.18	549-	0.583
Tilt	58	16.61	46	15.91	104	16.30	2.016-	0.044
کۆی گشتی	349	100	289	100	638	100		

11: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

لە دوای هەڵاوێرکردنی داتاو زانیارییەکانی پەیوەست بە شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە هەردوو کەناڵی ئاسمانی (GK) و (KNN) دەرکەوتووە، بەکارهێنانی فلتەری (Color correction) لەهەردوو کەنالی ئاسمانی (GK)و (KNN)دا بە پلەی یەکەم دێت، بەکارهێنانی فلتەری (Blur)، لەهەردوو کەناڵدا پلەی دووەمی گرتووە، بۆ بەئاگابوون لە رادەی جیاوازی لە بەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆی) لەنێوان هەردوو کەناڵ دوای بەکارهێنانی تاقیکردنەوەی (Z-Test) دەرکەوتووەکە، (جیاوازی ئاماری هەیە)، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەکارهێنانی فلتەر (Color Correction)، لەبەرژەوەندی کەناڵی ئاسمانی(GK) دایە، بەڵام لە بەکارهێنانی فلتەری (Blur)و (Mosaic) جیاوازی ئاماری نییەو بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە. بڕوانە خشتەی (11).

خشتەی (11)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (GK)و (KNN)

تەلەفزیۆن / بەکارهێنانی فلتەر	GK		Knn		کۆی گشتی		Z- tesr	ئاماژە (مدی الدلاله)
	د	٪	د	٪	د	٪		
Color correction	186	81.93	120	71.85	306	77.66	5.488-	0.000
Blur	39	17.18	47	27.14	86	21.82	209-	0.834
Mosaic	2	0.88	0	0	2	0.50	1.586-	0.113
کۆی گشتی	227	100	167	100	394	100		

12 :شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆی) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.227)، ئاماژەی (0.821)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدۆی) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ جیاوازی ئاماری نییە، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لە رووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05)ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە راپۆرتی (ساردوگەرم)دا، وەك یەك (کارتێکەری ڤیدۆییان) بەکارهێناوە. بڕوانە خشتەی (12)

خشتەی (12)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.04	2.61	0.227	0.821
گەرم(hard news)	23.98	2.36		

13: شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.262)، ئاماژەی (0.794)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، (وێنەی بەکار هاتوو) لەمۆنتاژی ڕاپۆتەهەواڵەکاندا، نزیکن لەیەکەوەو هیچ جیاوازییەکی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی وێنەی بەکارهاتوودا. بڕوانە خشتەی (13)

خشتەی (13)

شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.71	2.61	0.262	0.794
گەرم(hard news)	24.64	2.38		

14: شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانی لە (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (0.884)، ئاماژەی (0.377)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی (وێنەی بەکارهاتوو) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەسکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێز نییە، ئەمەش پەیوەستە بەوەی کە لە ڕاپۆرتی (ساردو گەرم)دا، (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو) لەمۆنتاژی ڕاپۆتە هەواڵەکاندا، نزیکن لەیەکەوەو هیچ جیاوازییەکی ئاماری نییە لە بەکارهێنانی ماوەی وێنە. بڕوانە خشتەی (14)

خشتەی (14)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی بەکار هاتوو لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری ڕاپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T-test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.17	2.079	0.884	0.377
گەرم(hard news)	24.41	2.360		

15: شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لە ڕاپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.881)، ئاماژەی (0.061)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە لەبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵی کەناڵەکان، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزنییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هەردوو کەناڵ بەکارهێنانی دەنگی سروشتییان لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکان لەڕووی جۆرەوە نزیك لەیەك بەکارهێناوە. بڕوانە خشتەی ژمارە (15)

خشتەی (15)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

جۆری ڕاپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.97	0.51	1.881	0.061
گەرم(hard news)	1.11	0.72		

16: شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (10.88)، ئاماژەی (0.000)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری هەیە لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لەبەکارهێنانی دەرکەوتنی پەیامنێر، کەئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ (سەرتا، ناوەند، کۆتای) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (16)

خشتەی (16)

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکای (Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.12	0.33	10.88	0.000
گەرم(hard news)	0.82	0.61		

17: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی(Gk)و (Knn)

بۆبەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.761)، ئاماژەی (0.079)، دەرکەوت جیاوازیی ئاماری نییە لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) لەڕووی جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هەردوو کەناڵ بەهەمان شێواز کاریان لەسەر گرتەکانی کامێراکردووە، کە ئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ گرتەی (گشتی، تەواو، ناوەند، ناوەندی نزیک، نزیک) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (17).

خشتەی (17)

شێوازو جیاوازیی بەکار هێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕپۆرتەهەواڵەکانی(Gk)و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	23.93	2.73	1.761	0.079
گەرم(hard news)	24.53	2.97		

18: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لە رادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (T- test) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.066)، ئاماژەی (0.287)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا) لە جۆری ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری نییە، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) پەیوەستە بەوەی لە ڕاپۆرتی (ساردوگەرم)دا، وەك یەك گۆشەکانی کامێرا بەکارهاتووە، کە لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا پۆلێن کراوە بۆ گۆشەی (بەرز، بینین، نزم). بڕوانە خشتەی (18).

خشتەی (18)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	24.16	2.08	1.066	0.287
گەرم(hard news)	24.42	2.06		

19: شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی(Knnو Gk)

بۆ بەئاگابوون لەرادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژرە تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (5.118)، ئاماژەی (0.000)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەرئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری هەیە بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لەبەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا، کە ئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆ جوڵەی (zoom-pan-tilt) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (19).

خشتەی (19)

شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	2.32	0.93	5.118	0.000
گەرم(hard news)	1.69	1.06		

20: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆبەئاگابوون لە ڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆیی)، لە راپۆرتی (ساردو گەرم)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (T-test) بەکارهێناوە، بە بەهای (6.421)، ئامـاژەی (0.000)، دەرکەوت جیاوازیی ئاماری لەبەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆی) لە جۆری ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەرئاستی کەناڵ هەیە، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئامـاژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی ڕاپۆرتی (گەرم)دایە، لە بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆیی، کە ئەویش لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا بۆفلتەری (Colorcorrection-bluer-mosaic) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (20).

خشتەی (20)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

جۆری راپۆرت	نێوەندە ژمێرەیی	لادانی پێوەری	T- test	ئاماژە
سارد(Soft news)	0.51	1.07	6.421	0.000
گەرم(hard news)	1.45	1.29		

21: شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەرادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدۆیی)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای(1.304−)، ئاماژەی (0.191)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆیی)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) واتا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا هیچ جیاوازییەك لە بەکارهێنانی (کارتێکەری ڤیدیۆی) نییە ، کە ئەویش بۆ کارتێکەری (Cut-Mix-fade-wipe) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (21).

خشتەی (21)

شێوازی بەکارهێنانی کارتێکەری ڤیدیۆیی لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	178.22	12355.000	−1.304	0.191
مەیدانی	209	164.11			

22: شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn) .

بۆبەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی جۆری (وێنـەی بـەکارهاتوو)، لـە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنـەوەی (مـان و تنـی) بـەکارهێناو، بـە بـەهای (1.945−)، ئامـاژەی (052)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی جۆری (وێنەی بەکارهاتوو) جیاوازیی ئاماری هەیە، لە شـێوازی ئەنجامـدانی ڕاپۆرتـە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەسـتکەوتوو لـەڕووی ئامارییـەوە گوزارشـتئامێزە، (ئامـاژە کـەمترە لـە (0.05) جیاوازییەکـەش لەبـەکارهێنانی جـۆری وێنــەی بـەکارهاتوو لـە بەرژەوەنـدی ڕاپـۆرتی مەیدانیدایە، کە بۆ (وێنەی جوڵاو، وەستاو، گرافیك) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی ژمارە (22)

خشتەی ژمارە (22)

شێوازی بەکار هێنانی جۆری وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	161.46	11800.500	−1.945	0.052
مەیدانی	209	182.52			

23 : شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو)، لە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنـی) بـەکارهێناو، بـە بـەهای (0.601−)، ئامـاژەی (0.548)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لە بەکارهێنانی (ماوەی وێنەی بەکارهاتوو)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتـە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئامـاژە) زیاترە لە (0.05) هیچ جیاوازییەك نییـە لەبـەکارهێنانی (مـاوەی وێنـەی بـەکارهاتوو)، لـە مۆنتـاژی ڕاپۆرتـە هەواڵەکاندان کە پۆلێن کراوە بۆ (ماوەی وێنەی کورت، ماوەی وێنەی مامناوەند، ماوەی وێنەی درێژخایـەن). بڕوانە خشتەی (23)

خشتەی (23)

شێوازی بەکارهێنانی ماوەی وێنە لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	167.01	12961.000	−0.601	0.548
مەیدانی	209	173.53			

24: شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بـۆ بـەئاگابوون لـەرادەی شـێوازو جیـاوازیی بـەکارهێنانی (دەنگـی سروشـتی)، لـە راپـۆرتی (ئامـادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژرە تاقیکردنـەوەی (مـان وتنـی) بـەکارهێناو، بـە بـەهای (3.749−)، ئامـاژەی (.000)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (دەنگی سروشتی) جیاوازی ئاماری هەیـە، لـە شـێوازی ئەنجامـدانی ڕاپۆرتـە هـەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی راپۆرتی (مەیدانی)دایە، کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە کاندا زۆرترین دەنگی سروشتی بەکارهێناو، بۆ دەنگی سروشـتی لـە (سـەرەتا، ناوەنـد، کۆتـای، باکگراونـد) پـۆلێن کـراوە. بڕوانـە خشتەی (24)

خشتەی (24)

شوێنی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	147.64	10660.500	−3.749	0.000
مەیدانی	209	182.99			

25: شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناو، بە بەهای (13.035−)، ئاماژەی (0.000)، دەرکەوت جیاوازیی ئاماری هەیە، لە بەکارهێنانی (دەرکەوتنی پەیامنێر)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی ڕاپۆرتی (مەیدانی)دایە، کە لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا زۆرترین دەرکەوتنی پەیامنێری بەکارهێناوە، کە بۆ دەرکەوتنی پەیامنێر لە (سەرەتا، ناوەند، کۆتایی) پۆلێن کراوە. بڕوانە خشتەی (25)

خشتەی (25)

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	90.31	3265.500	−13.035	0.000
مەیدانی	209	218.38			

26: شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازیی بەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (479−)، ئاماژەی (632.)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازیی ئاماری نییە، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) هیچ جیاوازییەك لەبەکارهێنانی (گرتەکانی کامێرا) نییە، لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکاندا کە پۆلێنکراوە بۆگرتەی (گشتی، تەواو، ناوەند، ناوەندی نزیك، نزیك). بڕوانە خشتەی (26)

خشتەی (26)

شێوازی بەکارهێنانی گرتەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	166.28	13065.500	−479	0.632
مەیدانی	209	171.49			

27: شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازیی بەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.233−)، ئاماژەی (218.)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشت ئامێز نییە، لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکاندا هیچ جیاوازییەك نییە لەبەکارهێنانی (گۆشەکانی کامێرا)، کە پۆلێنکراوە بۆگۆشەی (بەرز، بینین، نزم). بڕوانە خشتەی (27)

خشتەی(27)

شێوازی بەکارهێنانی گۆشەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knn) و (Gk)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	161.27	13065.500	−1.233	0.218
مەیدانی	209	174.58			

28: شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Knnو Gk)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە ڕاپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا)دا، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (1.423−)، ئاماژەی (.155)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری نییە، لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتە هەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، بەوپێیەی بەهای دەستکەوتوو لەرووی ئامارییەوە گوزارشتئامێز نییە، (ئاماژە) زیاترە لە (0.05) لە مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەواڵەکاندا هیچ جیاوازییەك نییە لەبەکارهێنانی (جوڵەکانی کامێرا)، کە پۆلێنکراوە بۆگۆشەی (zoom-pan-tilt). بڕوانە خشتەی (28)

خشتەی (28)

شێوازی بەکارهێنانی جوڵەکانی کامێرا لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	178.62	12303.500	−1.423	0.155
مەیدانی	209	163.87			

29: شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk)و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازو جیاوازی بەکارهێنانی (فلتەری ڤیدۆی)، لە راپۆرتی (ئامادەکراوو مەیدانیدا) ، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (3.942−)، ئاماژەی (.000)، دەرکەوت لەبەکارهێنانی (فلتەری ڤیدیۆیی)، لە شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتەهەواڵ لەسەر ئاستی کەناڵ، جیاوازی ئاماری هەیە، بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی شێوازی ئەنجامدانی راپۆرتی (مەیدانیدا)یە، لە بەکارهێنانی فلتەری ڤیدیۆی لە مۆنتاژی راپۆرتەهەواڵەکاندا کە پۆلێنکراوە بۆ فلتەری (Color correction-blur-mosaic). بڕوانە خشتەی (29)

خشتەی (29)

شێوازی بەکارهێنانی فلتەری بەکارهاتوو لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و(Knn)

شێوازی ئەنجامدانی راپۆرت	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
ئامادەکراو	129	144.23	10221.000	−3.942	0.000
مەیدانی	209	185.10			

30: شێوازو جیاوازی گونجانی وێنەو تێکست لە ڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

بۆ بەئاگابوون لەڕادەی شێوازی بەکارهێنانی گونجانی (وێنە) لەگەڵ (تێکست)، لە سەر ئاستی کەناڵ، توێژەر تاقیکردنەوەی (مان وتنی) بەکارهێناوە، بە بەهای (2.149−)، ئاماژەی (0.032)، دەرکەوت جیاوازی ئاماری هەیە، سەبارەت بەگونجانی (وێنە) لەگەڵ (تێکست)، لە شێوازی بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتەهەواڵدا بەو پێیەی بەهای دەستکەوتوو لەڕووی ئامارییەوە گوزارشتئامێزە، (ئاماژە) کەمترە لە (0.05) جیاوازییەکەش لە بەرژەوەندی وێنەی گونجاوە،کە ئەمەش بەبنەمایەکی سەرکەتوو لەگەیاندنی پەیامی ڕووداودروستکردنی کاریگەری لەسەر سایکۆلۆژیای وەرگرو بەستنەوەی وەرگر بەڕووداوەوە دادەنرێت. بڕوانە خشتەی (30).

خشتەی (30)

سییەم: گونجانی وێنەو تێکست لەڕاپۆرتەهەواڵەکانی (Gk) و (Knn)

گونجانی وێنە و تێکست	ژمارە	ناوەندی ریزبەندی	تاقیکردنەوەی مان وتنی	بەهای (Z)	ئاماژە
گونجاو	260	186.89	8705.500	−2.149	0.032
نەگونجاو	78	163.61			

دەرئەنجام و راسپاردە و پێشنیاز

دەرئەنجام

ئەم توێژینەوەیە بە چەند دەرئەنجامێك گەیشتووە كە بریتین لە:

1. لەڕووی جۆرەوە هەردوو كەناڵەكە زیاتر گرنگیان بەڕاپۆرتە گەرمەكان داوە، ئەو ڕاپۆرتانەی ڕوومالّی ڕووداوە هەنووكەییو تازەكان دەكەن، ئەمەش بەپلەی یەكەم بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە كە هەردوو كەناڵ زیاتر كەناڵی هەواڵی سیاسین، ڕووداوە سیاسییەكانیش بەردەوام لەگۆڕانو تازەبونەوەدان، بەتایبەت لەچوارچێوەی ئەم توێژینەوەیەدا كە وەك سامپلێك وەرگیراوەو گۆڕەپانی سیاسی عێراقو هەرێمی كوردستان چەندین گۆڕانكاری لەئارادابووە.

2. هەردوو كەناڵ بەپلەی یەكەم گرنگییان بەڕاپۆرتی مەیدانی داوە، ئەو ڕاپۆرتانەی كە ڕیپۆرتەر خۆی لەسەر زەمینی ڕووداوەكان بەدواداچونی كردووە، ئەمەش نیشانەی گرنگیدانی هەردوو كەناڵە بەپێویستی ئامادەگی خۆیان لەنێو ڕووداوەكاندا، دەربارەی ڕاپۆرتی ئامادەكراویش لەڕووی ئامارییەوە كەناڵی (Knn)، بەبەراورد لەگەڵ كەناڵی (Gk)، زیاتر گرنگی پێداوە، ئەمە نیشانەی ئەوەیە ئەو كەناڵە هەوڵی داوە بەدواداچوون بۆ ڕووداوە هەرێمیو نێودەوڵەتییەكان بكات، كە ناتوانێت بەشێوەیەكی مەیدانی سازیانبكات، هەروەها نەبوونی تۆڕی پەیامنێریش لەو ناوچانەدا هەروەها زیاتر شیكاری ڕاوبۆچوون بخاتەڕوو كە نزیكە لەسیاسەتی كەناڵەكەیەوە، بەو پێیەی ئەوجۆرە ڕاپۆرتانە زیاتر سیمایەكی ڕاڤەكاری لەخۆدەگرێت.

3. هەردوو كەناڵ بەپلەی یەكەم بەبەكارهێنانی كارتێكەری (Cut) پابەندبوون، ئەمەش شێوازێكی گونجاوەو بەبنەمای سەرەكی شێوازی بەكارهێنانی كارتێكەر لەمۆنتاژی ڕاپۆرتدا دادەنرێت، بەڵام ئەوەی جێگەی تێبینیە لەهەردوو كەناڵدا بەكارهێنانی گرتەی (insert)، وەك گرتەی چارەسەر لەپاڵ كارتێكەری (Mix)دا، فەرامۆشكراوە، ئەمەش وەك كەلێنێك لەشێوازی مۆنتاژدا ڕەچاودەكرێت.

4. پرۆسەی مۆنتاژ مامەڵە لەگەڵ وێنەی جوڵاو وەك ڕگەزێكی سەرەكی نێو ڕاپۆرت دەكات، ئەمەش لەنێو هەردووكەناڵدا (Knn)و(GK)، بەشێوازێكی ڕوونو بەبێ جیاوازی، كاری لەسەر كراوە، بەڵام ئەوەی جێگەی تێبینییە لە ڕەگەزی تردا بەتایبەت وێنەی گرافیكی، گرنگی ئەوتۆی پێنەدراوە، بەتایبەت كەناڵی گەلی كوردستان بەتەواوی ئەم ڕەگەزە گرنگەی فەرامۆشكردووە، وێنەی گرافیكی بە ڕەگەزێكی گرنگی وێنەی ناو ڕاپۆرت دادەنرێت، بەڵام كەناڵی (Gk)، هیچ وێنەیەكی گرافیكی لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەكاندا بەكارنەهێناوە كە بەكۆڵەكەی سەرەكی بەرهەمهێنانی تەلەڤزیۆنی دادەنرێت.

5. هەردووكەناڵ لەڕووی ماوەی زەمەنی وێنەوە توانیویانە ماوەی زەمەنی وێنەی مامناوەند زۆرتر بەكاربهێنن، كە ئەمە بە پرنسیپی سەرەكی ماوەی زەمەنی وێنە دادەنرێت، بەڵام ئەوەی ڕەچاودەكرێت كەناڵی (Knn)، بەبەراورد بە كەناڵی (GK)، زیاتر ماوەی زەمەنی وینەی درێژخایەنی بەكارهێناوەو بێزاری لای وەرگر دروستدەكات.

6. بەکارهێنانی دەنگی سروشتی وەك بنەمایەك بۆ مۆنتاژی ڕاپۆرت لەلایەن هەردوو کەناڵ پەنای بۆ براوە بەلاّم ئەوەی تێبینی دەکرێت کەناڵی (KNN)، زیاتر هەوڵی داوە بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەنێو ڕاپۆرتەکاندا لەسەرەتاوناوەندوکۆتایدا بەرجەستەبکات، لەبەرامبەردا کەناڵی (Gk)، شێوازی بەکارهێنانی دەنگی سروشتی لەگەڵ باکگراوندا زیاتر بەکارهێناوە، بەکارهێنانی دەنگی سروشتی ڕۆڵێکی گرنگی لەخستنەڕووی ڕاستیی ڕووداو هەیە، تا بینەر بەڕووداوەکەوە ببەستێتەوەو بیباتە ناو کەشی ڕووداوەکە.

7. هەردوو کەناڵ لە مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا ڕەچاوی دەرکەوتنی پەیامنێریان کردووە (pic too camera)، بەلاّم ئەوەی تێبینی دەکرێت کەناڵی (Gk)، بەوەوە نەوەستاوە تەنها پەیامنێر لەکۆتایی ڕاپۆرتدا دەربخات، بەڵکو بە بەراورد بە کەناڵی (Knn)، دەرکەوتنی پەیامنێری لەناوەندی ڕاپۆرتەکاندا بەکارهێناوە ئەمەش وەك پردێك بۆ بەستنەوەی ڕووداوەکانی ناو ڕاپۆرتەکە دادەنرێت.

8. هەردوو کەناڵ هەوڵیانداوە، لەکاتی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا پەنابەرنەبەر تەواوی گرتەکانی کامێرا، بەلاّم تێبینی دەکرێت کە کەناڵی (KNN) توانیویەتی لەڕووی بەکارهێنانی گرتەکانەوە جۆراوجۆری بکات، وەك ئاڵوگۆڕکردن لە گرتەیەکی گشتییەوە بۆ گرتەیەکی ناوەند و پاشان گرێدانی بە گرتەیەکی نزیکەوە، بەمەش توانیویەتی زیاتر خۆی لە هەڵەی بازدان بپارێزێت و هەر لەڕێگەی جۆراوجۆری گرتەکانەوە پەیامەکان زۆرتر بگەیەنێت.

9. ئەگەرچی پێویستە لەپرۆسەی مۆنتاژدا پەنابرێتەبەر بەکارهێنانی گۆشەی بینین لەکامێرادا سەبارەت بەپرۆسەی بەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی، بەلاّم هەردوو کەناڵ وەکیەك مامەڵەیان نەکردووە، لەبەرامبەردا کەناڵی (KNN)، زیاتر پابەندی ئەو پرانسیپە بووە، هەرچەندە کەناڵی(GK) گرنگیشی بەبەکارهێنانی گۆشەی بەرزوگۆشەی نزم داوە کە ئەمە هەندێکجار لە پیشاندانی وێنەی ڕووداوەکان وەك خۆی لادەدات، ئەمەش تەنها کێشەیەکە ڕووبەڕووی مۆنتێرەکان دەبێتەوە، بەڵکو پێویستە ڕەچاوی ئەو حاڵەتەبکرێت تا لەکاتی مۆنتاژکردندا هیچ گرفتێك بۆ مۆنتێر دروست نەبێت، کە ناتوانرێت چارەسەربکرێت.

10. هەردوو کەناڵ سەبارەت بەجوڵەی کامێرەکان لەمۆنتاژکردنی ڕاپۆرتی هەواڵدا شێوازی تایبەت بە خۆیان گرتووەتەبەر، ئەوەی تێبینی دەکرێت جوڵەی (Zoom)و (Tilt)، زیاتر لەکەناڵی (GK) بەکارهاتوە، لەجوڵەی (Pan)، یشدا وەکیەکن، ئەوەی جێگەی قسە لەسەرکردنە بەکارهێنانی جوڵەی(Zoom)ە، لە ئێستادا بەکارهێنانی بە دروست نازانرێت لەبەرامبەر ئەمەدا پەنا دەبرێتەبەر گرتەی زۆر نزیك.

11. ئەگەرچی بەکارهێنانی فلتەر بەشێوازێکی گرنگی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی لەقەڵەمدەدرێت ئەوەی ڕەچاودەکرێت کەناڵی(GK) زیاتر پەنایان بردووەتەبەر بەکارهێنانی فلتەری (color correction)، ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆئەوەی زیاتر گرنگییان بە ڕاپۆرتی مەیدانی داوە، زۆرجار وێنەی ڕاپۆرتە مەیدانییەکان

که له لایەن وێنەگرەکانیانەوە وێنە دەگیرێت دووچاری کێشـەی هاوسـەنگکردنی ڕەنـگ دەبن کـە پێویسـتە لەڕێگەی ئەم فلتەرەوە چارەسەربکرێت.

12. هـەردوو کـەناڵ لـەڕووی جـۆرەوە لـەمۆنتاژی ڕاپۆرتەهەواڵەکانـدا تـەنیا لـە بـەکارهێنانی دەرکـەوتنی پەیامنێرو جوڵەی کامێراو فلتەری بەکارهاتوو، لەشێوازی مۆنتاژکردندا جیاوازییان هەیە، ئەمـەش پەیوەسـتە بەوەی کە ئەم دووجۆرەی ڕاپۆرت پێویستە نزیك لەیەك مامەڵەیان لەگەڵ بکرێت لەپرۆسەی مۆنتاژدا.

13. لەسەر ئاستی کەناڵ لـەڕووی شـێوازی ئەنجامـدانی ڕاپۆرتەهـەواڵ دەرکـەتووە جیـاوازی ئامـاری هەیـە، تەنیالەبـەکارهێنانی دەنگـی سروشـتیو دەرکـەوتنی پـەیامنێرو فلتـەری بـەکارهاتوو، ئەمـەش دەگەڕێتـەوە بۆئەوەی لەڕاپۆرتی مەیدانیدا زۆرترین دەرکەوتنی پەیامنێرو دەنگی سروشـتی پێویسـتە هـەبێت، کەڕاسـتیو دروستی کەناڵ دەردەخاتو وەرگر زیاتر دەباتـە نـاو کەشـی ڕووداوەوە، هـەروەها سـەبارەت بەبـەکارهێنانی فلتەریش بۆ چارەسەرکردنی هاوسەنگکردنی ڕەنگ زیاتر ڕاپۆرتە مەیدانییەکان دووچاری بەکارهێنانی دەبن.

14. هەردوو کەناڵ سەبارەت بە بەکارهێنانی گونجاندنی وێنە لەگەڵ تێکستدا توانیویانە لـەزۆرترین ڕاپۆرتـدا ڕەچاوی ئەوەبکەن وێنەی بەکارهاتوو لەگەڵ ئەو تێکستەی کـە پـەیامنێر ئامـادەی دەکـات بـۆ دروسـتکردنی ڕاپۆرت بیگونجێنن، ئەمەش یەکێکە لە گرنگترین پرنسیپەکانی کە پێویستە لەپرۆسـەی مۆنتـاژدا ڕچـاوبکرێت هەروەك چۆن بەپێی تاقیکردنەوەی مانوتنی دەرکەوتووە جیاوازی ئاماری هەیەجیاوازییەکەش لەبەرژەوەندی بەکارهێنانی وێنەی گونجاودایە.

پێشنیاز

توێژەر لە ئاکامی کارکردن بۆ ئامادەکردنی ئەم توێژینەوەیە و لەسە رۆشنایی دەرەنجامەکان ئەم چەند پێشنیازە دەخاتە بەردەم ئەوو دوکەناڵەی کە کاری لەسەر کردووە.

1. پێویستە هەردوو کەناڵ، هاوسەنگی ڕاگرن لەبەرهەمهێنانی ڕاپۆرتی مەیدانیو ئامادەکراودا بەتایبەت کەناڵی (KNN)، زیاتر گرنگی بەڕاپۆرتی مەیدانی بدات کە گوزارشت لەڕاستیو دروستیو وەرگر دەخاتە نێو کەشی ڕووداوەکانەوە.

2. پێویستە هەردووکەناڵ لەکاتی بڕینی لێدوانی نێو ڕاپۆرتەکاندا تەنها وابەستە نەبن بەکارتێکەری (Mix)، وا باشترە کەلەپاڵ ئەم جۆرە کارتێکەرە گرتەی (insert)، بۆچارەسەرکردنی بڕینی لێدوانی ناوڕاپۆرتەکە بەکاربهێنرێت.

3. پێویستە هەردوو کەناڵ گرنگی زیاتر بە بەکارهێنانی وێنەی گرافیك بدەن لەمۆنتاژی ڕاپۆرتەکاندا، چونکە بەبنەمایەکی سەرەکی دادەنرێتو کارئاسانی زیاتردەکات بۆشێوازی مۆنتاژکردنو تێگەیشتنی وەرگر لەناوەرۆکی پەیامی ڕاپۆرتدا.

4. پێویستە هەردووکەناڵ لەکاتی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنی لەخواستی وەرگر بەئاگابنو زیاتر دووچاری بێزارییان نەکەن لەڕێگەی بەکارهێنانی ماوەی وێنەی زەمەنی درێژخایەنوکورتخایەنەوە.

5. پێویستە هەردووکەناڵ زیاتر گرنگی بەدەنگی سروشتی بدەن لەکاتی مۆنتاژکردنی ڕاپۆرتەکاندا، بەوپێیەی دەنگی سروشتی وەرگر دەباتە ناو کەشی ڕووداو زیاتر ئاوێتەی ناوەرۆکی ڕاپۆرت دەبێت.

6. پێویستە هەردووکەناڵ ڕەچاوی فرەیی گرتەکانی کامێرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتە هەواڵدا بکەن بەوپێیەی بەکارهێنانی گرتە جۆراوجۆرەکانی کامێرا لەڕووی هونەرییەوە ڕاپۆرت دووچاری بازدان ناکاتو وەرگر سەرنجی بۆنێو ڕاپۆرتەکە لاناچێت.

7. پێویستە هەماهەنگی هەبێت لەنێوان کامێرەمانو بەشی مۆنتاژدا لەڕووی پێویستی بەکارهێنانی جوڵەو گۆشەکانی کامێراوە سەبارەت بەبابەتی وێنەی گیراو، بۆئەوەی لەکاتی مۆنتاژدا دووچاری خراپبەکارهێنانی جوڵەوگۆشەکانی کامێرا نەبێتەوە، چونکە هەریەك لەجوڵەوگۆشەکانی کامێرا بۆمەبەستی تایبەت بەکاردەهێنرێت، بۆئەوەی مۆنتێر بتوانێت لەشوێنی خۆیاندا بەکاربهێنرێت چونکە خراپ بەکارهێنانی گۆشەکان مۆنتێر ناتوانێت لەکاتی مۆنتاژدا چارەسەری بکات.

ڕاسپاردە

1. توێژەران، توێژینەوەیەك لە بارەی ڕۆڵی هاویەکی وینەودەنگ لە مۆنتاژی ڕاپۆرتەکانداو کاریگەری لەسەر هەستی وەرگرئەنجامبدەن.

2.توێژەران، توێژینەوەیەك سەبارەت بە بەکارهێنانی کارتێکەری دەنگو کاریگەری لەگەیاندنی پەیامی ڕاپۆرتدا ئەنجامبدەن.

3.توێژەران، توێژینەوەیەك لەبارەی بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لەبەرهەمهێنانی بەرنامەی تەلەڤزیۆنیدا ئەنجامبدەن.

4.توێژەران، توێژینەوەیەك سەبارەت بە فشارەکانی بەردەم مۆنتێرو ڕۆڵی لە پرۆسەی مۆنتاژی تەلەڤزیۆنیدا ئەنجامبدەن

سەرچاوەکان

سەرچاوەکان

یەکەم: کتێبەکان

اـ کتێبی کوردی

1. عاصف حمیدی کارکردن لەتەلەڤزیۆندا، و. حکیم عثمان،سلێمانی، دەزگای چاپو پەخشی سەردەم، 2010
2. هاوژین عومەر، تەکنیکی نوسینی میدیایی، هەولێر، چاپخانە موکریانی، 2013

ب ـ کتێبی عەرەبی

1. احمد الزويتي، التقريرا لخبري التلفزيونى، دمشق، دار الزمان، 2016
2. ادريان برونل، مصطفى محرم، سيناريو الفيلم السينمائي تقنية الكتابة للسينما، دمشق، المؤسسة العامة للسينما، مكتبة الاسد، 2007
3. اسماعيل الامين، الكتابة للصورة، لبنان، شركة المطبوعات للتوزيع والنشر، 2010
4. اياد عمر ابو عرقوب، الاعلام الاذاعي و التلفزيوني، نظرة اعلامية هندسية مهنية، عمان، دار البداية، 2012
5. الادارة العامة لتصميم وتطوير المناهج، البرامج، تصوير التلفزيوني، الحقيبة، المونتاج التلفزيوني، المملكة العربية السعودية، المؤسسة العامة للتعليم والتدريب المنهجي، 2005
6. بوريتسكي، اديب حضور، الصحا فة التلفزيونية، دمشق، المكتبة الإعلامية، الطبعة الثانية، 2009
7. بيتر سبرزسني، و، فيصل الياسري، جماليات التصوير و الإضاءة في السينما والتلفزيون، القاهرة، مركزالحضارة العربية للنشروالاعلام، 2003
8. جلال الخوالدة، المذيع التلفريوني،عمان، دار المعتز، 2005
9. جوناثان بجنيل، جيرمي اورليبار، و. عبد الحكم احمد الخزامي، المرجع الشامل في التلفزيون، القاهرة، دار فجر النشر وتوزيع، 2007
10. حيدر حسون الفزع و استقلال دليل العازمي، فن الإخراج، بغداد، مؤسسة الاعلام العربي للانتاج الاعلامي والتلفزيوني، ب.ت
11. خالد عزام محمد، فن التقرير الصحفي، عمان، داراسامة للنشر والتوزيع، 2015
12. خليل محمد الراتب، التصوير الصحفي، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2012
13. دوايت سوين، احمد الحضري، كتابة السيناريوللسينما، دارالطناني للنشر والتوزيع، قاهرة، الطبعة الثانية، 2010
14. رانيا ممدوح صادق، الاعلان التلفزيوني، التصميم والانتاج، دار اسامة للنشر و التوزيع،عمان ، 2012
15. رستم ابورستم، الاجهزة والعدات في التلفزيون، عمان ، دارالمعتز للنشر والتوزيع، 2012
16. رياض معسعس، تقنيات الصحافة المسموعة والمرئية، دمشق، دارنينوى ، 2009

17. سامي الشريف، محمد مهني، الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، مركز جامعة القاهرة للتعليم المفتوح، 2001
18. سعدون جنابي، خالد الصفار، المرجع في الانتاج التلفزيوني، دار الكتاب الجامعي العين ، 2004
19. سعيد الغريب النجار، تكنلوجيا الصحافة في عصر التقنيةى الرقمية، القاهرة، الدار المصرية البنائية، 2003
20. سليم عبد النبي، الاعلام التلفزيوني، عمان ، دار اسامة للنشر والتوزيع ، 2010
21. سمير محمد حسين، بحوث جامعية في الاعلام، القاهرة، دار الفجر ونشرالتوزيع، 2002
22. سوزان يوسف، هبة الله بهجت، انتاج البرامج للراديو والتلفزيون،القاهرة، مكتبة الشباب، 1993
23. شريف عطية بدران، الانتاج التلفزيوني في الاستوديو الافتراضي، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2016
24. صبحي شفيق، مجموعة باحث، السينما المصرية وتحولاتها فى السنوات العشر الاخيرة،المجلس الاعلى للثقافة، القاهرة،2008
25. صلاح عزالدين، السينما، تطور فن السينما عهد الافلام الصامتة الى عصر التلفزيون،بيروت، المركز العربي للثقافة والعلوم، 1981
26. طالب يعقوب، تقنيات الاعلام، للداراسات والنشر، دمشق، دارالصفحات، الطبعة الثانية، 2014
27. عبد الباسط محمد الحطامي، مقدمة في الاذاعة والتلفزيون، عمان ، دار اسامة للنشروالتوزيع ، 2015
28. عبد الدائم عمر الحسن، إنتاج البرامج التلفزيونية، القاهرة ، دار القومية العربية للثقافة والنشر، 2003
29. عبد الرزاق محمد الدليمي، فن التحرير الاعلامي المعاصر، عمان، دار جرير للنشر والتوزيع ، 2010
30. عبد النبي خزعل، فن تحرير الاخبار والبرامج في الفضائيات التلفزيونية و القنوات الاذاعية، لبنان، دار النهضة العربية، 2010
31. عبدالخالق محمدعلي، الصحافة التلفزيونية، لبنان ، دار المحجة البيضاء، 2010
32. عظيم كامل الجميلي، ثناء اسماعيل العاني، صناعة الاخبار الصحفية والتلفزيونية، عمان، دار صفاء للنشر والتوزيع ، 2012
33. علي جبارى، تقنيات الخبر في الفضائيات العربية قناة أبو ظبي نموذجاً ، عمان ، 2006
34. غسان عبد الوهاب الحسن، الصحافة التلفزيونية، عمان، دار اسامة للنشروالتوزيع ، 2013
35. كاظم مؤنس، قواعد اساسية في فن الاخراج التلفزيوني والسينمائي، عمان ، عالم الكتب الحديث للنشر والتوزيع، 2006
36. كرم شلبي، الانتاج التلفزيوني وفنون الاخراج، بيروت ، دارمكتبة الهلال، 2008
37. كين دالي، و. عصام الدين المصري، الاساليب الفني في الانتاج السينمائي، بيروت، الدار العربية للموسوعات، 1987
38. كين دانسايجر، و، احمد يوسف، تقنيات مونتاج السينما والفيديو، التأريخ، والنظرية، والممارسة، القاهرة، 2011

39. ماجي الحلواني، محمد مهنى، مقدمة في الفنون الاذاعية والسمعبصرية، القاهرة، مركز جامعة القاهرة للتعليم المفتوح ، 1999
40. محمد الفاتح حمدي، عبد القادر عراضة، انتاج النشرات الاخبارية التلفزيونية، عمان، دار اسامة للنشر والتوزيع، 2013
41. محمد صابر عرب، على عبد الرحمن ، فنون و مهارات العمل فى الاذعة والتلفزيون، القاهرة، 2010
42. محمد عبد البديع السيد، مبادئ الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، الزقازيق، مكتبة رشيد للنشر والتوزيع، 2002
43. محمد منير حجاب، اساسيات البحوث الاعلامية والاجتماعية،الطبعة الثالثة، القاهرة،دار الفجر للنشر والتوزيع،2006
44. محمدعبدالحميد، السيدبهنسي، تأثيرات الصورة الصحفية، النظرية والتطبيق، القاهرة، المكتبة 38 شارع عبدالخالق ثروت، 2004
45. مصطفى حميد الطائي، خير ميلاد ابوبكر، مناهج البحث العلمي، وتطبيقها في الاعلام والعلوم السياسية، الاسكندرية،دار الوفاء لدينا الطباعة والنشر، 2007
46. منى الحديدي، سلوى امام، السينما التسجيلية، القاهرة، دارالفكر العربي، 2010
47. منى الصبان، فن المونتاج في الدراما التلفزيونية وعالم الفيلم الالكتروني، الهيئة المصرية العامة للكتاب، 2001
48. منى الصبان، المونتاج الخلاق مابين القديم والحديث، القاهرة، دار غريب للطباعة والنشر والتوزيع، 1997
49. مؤيد حسن فوزي، للتلفزيون والاذاعة وسائل الاعلام الحديثة، الامارات ، دار الكتاب الجامعي، 2003
50. مي عبدالله، التلفزيون وقضايا الاتصال في عالم متغير، بيروت، دار النهضة العربية، 2006
51. ميتشيل ستيفنس، و.هشام عبالله، البث الاذاعي، عمان، الاهلية للنشر والتوزيع، 2008
52. نجلاء الجمال، فن المونتاج التلفزيوني، القاهرة، الدار المصرية البنانية ، 2013
53. نجم شهيب، كتابة السيناريو، عمان، دار المعتز للنشر والتوزيع، 2004
54. نشوة سليمان عقل، الإخراج الإذاعي والتلفزيوني، القاهرة، الدار العربية للنشر والتوزيع، 2009
55. نهى عاطف العيد، صناعة الاخبار التلفزيونية في عصر البث الفضائي، توزيع دار فكر العربى، 2007
56. هاردينغ، اديب خضور، تمثيلية تلفزيؤنية، دمشق، 2006، ص4
57. هاني ابراهيم البطل، الإنتاج الإذاعي والتلفزيوني،ا لقاهرة: عالم الكتب، 2011
58. واين ا.دانيلون،تحليل المضمون وبحوث الاتصال، جامعة لويزانا في الولايات المتحدة الامريكية، ترجمة المركز العربي للبحوث، المركز العربي لبحوث المستملين والمشاهدين، بغداد، 1988
59. يوري لوتمان، و. نبيل الدبس ، مدخل الى سينمائية الفيلم، قضايا علم الجمال السينمائي، دمشق، مكتبة الاسد، 2001

دووەم: نامەی ماستەرو توێژینەوە زانستییەکان

1. اركان رەئوف عزيز، استخدام تكنلوجيا الاتصال الحديثة في انتاج النشرات الاخبارية التلفزيونية، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة السليمانية، كلية علوم الانسانية ، 2015
2. أماني قنديل، المونتاج اللاخطي، في مجلة مجلة الفن الإذاعي، تصدر عن إتحاد الإذاعة والتلفزيون، معهد الإذاعة والتلفزيون، العدد 172
3. *ايمان عبدالرحمن حميد، استخدامات الصورة في الأخبار التلفزيونية، دراسة مسحية لأنماط توظيف الصورة الأخبارية في تلفزيون العراق للمدة من1–10–2002 / إلى1–4–2003، رسالة ماجستَير غير منشورة، جامعة بغداد، كلية الاعلام، 2005*
4. تماضر نجيب، دورالمونتاج في الدراما التلفزيونية، مجلة الفن الاذاعي على الانترنيت، العدد194، 2009
5. جمال الجاسم المحمود، التقرير التلفزيوني، كلية العلوم السياسية، جامعة دمشق، مجلة جامعة دمشق للعلوم الاقتصادية والقانونية، العدد الثاني، 2007
6. خالد بن فالح الحارثي، إمكانات الإنتاج التلفزيوني في المؤسسات الحكومية بالمملكة العربية السعودية بين الولقع والطموح، الرياض، ورقة بحثية مقدمة للمنتدى الإعلامي الأول،2003
7. سلمى عبد السلام عبدالسيد عباس، توظيف الموسيقى والمؤثرات الصوتية في برامج تلفزيون، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة السودان للعلوم والتكنولوجيا، كلية الدراسات العليا والبحث العلمي، 2012
8. كاروان محمد، علاقة الجمهور المتلقي بالدراما التلفزيونية الكردية، رسالة ماجستير غير منشور، جامعة الجنان، كلية الاعلام، 2012
9. كاوه عزالدين عبدالرحمن، استخدام مؤثر القطع في فيلم "كويَستاني سبي،مجلة گرميان، العدد 12، 2017
10. كاوه عزالدين عبدالرحمن، استخدام المؤثرات الصورية في التغطية الاخبارية للفضائيات الكوردية وتأثيرها في بناء القائم بالاتصال للمضمون، رسالة ماجستير غير منشورة، جامعة جنان، كلية الاعلام، 2012
11. كاوه عزالدين عبدالرحمن، إستخدام تكنولوجيا الإتصال في انتاج برامج قناة كوردسات الفضائية، مجلة اداب الفراهيدي،جامعة تكريت،العدد21، 2015
12. محمد عبدالفتاح طة، طبيعة الدور التعبيرى الاتصالي للمونتاج في الافلام السينمائية،رسالة ماجستير غيرمنشورة، كلية الاعلام، جامعة شرق الاوسط، 2016
13. محمد كحط عبيد الربيعي، الدور الثقافي للقنوات الفضائية العربية دراسة تحليلية وميدانية لنماذج مختارة من القنوات الفضائية، رسالة الماجستير في الأكاديمية العربية المفتوحة في الدنمارك 2007.
14. المنصف العيارى، الاعمال الميدانية في الاخبار التلفزيونية العربية و اشكال التفاعلية الجديدة، سلسلة بحوث ودراسات اذاعية، (71) تونس، 2010

15. يوهان عثمان حمه، زوايات كاميرا التلفزيونية في برامج الاطفال، دراسة تحليلية لمسلسلات (چرۆكان) في قناة كوردسات، مجلة گرميان ، العدد7، 2015

سێیەم: سەرچاوە ئینگلیزییەکان

1. Gottesman, Ronald and Harry, Geduld. **Guide book to Film**, (New York: Rinehart and Winston, 1972).
2. Tim j.Simith,An Attentional Theory of Continuity Editing, This research is Unpublished ,Edinburgh, 2005

چوارەم: سەرچاوەی ئینتەر نێت

1. احمد خليل حامد، كتابة التقارير الاخبارية، جامعة السودان، قدمت في دورة الاخباري للصحافيين بوكالة السودان للانباء، www.sustech.edu/2011 -8-17-16
2. اكاديمية بي بي سي ، معهد الصحافة
http://www.bbc.co.uk/academy/arabic/article
3. شرف الدين محمد الحسن، المونتاج الرقمي التلفزيوني فن توليف الصورة والصوت.
http://www.zakatinst.net/pdf/ALMONTAG
4. جورج خليفي، دورة تدريبية حول المونتاج وتطورة في السينما، برنامج السينما في المدارس، 2005- http://docslide.net/ 2006
5. محمود حامد ابو قوطة، محاضرات في مادة مونتاج، جامعة فلسطين، كلية اعلام، 2009، http://media.up.edu.ps/page
6. مايكا ديكلاهاي، ارشادات اساسية الاعداد التقارير التلفزيونية، مركز الجزيرة الاعلامي للتدريب والتطوير.
/http://institute.aljazeera.net/ar
HTTP//WWW.ARABFILMTVSCHOOL.EDU.EG – 10/12/2016.7
7. صفاء زهير، تطور اسلوب العمل بمرحلة المونتاج تبعا لتطور استخدامات المرحلة الرقمية الوسيطة بالتطبيق على الافلام المصرية والعالمية، بحث ترقية، اكاديمية فنون، المعهد العالي للسينما، قسم المونتاج، 2010، http://egyptartsacademy.kenanaonline.com

پێنجەم: چاوپێکەوتن

1. ئاریان عبدالله، بەریوبەری هونەری میدیای گۆران،چاوپێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی
2. بورهان حاجی علی، بەرێوەبەری گشتی کەناڵی گەلی کوردستان، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/8، سلێمانی
3. چۆلی ئەسعەد، بەرێوەبەری بەرهەمهێنانی میدیای گۆڕان، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/9، سلێمانی
4. فاروق غەفور مەجید، بەرێوەبەری کارگێڕی میدیای گۆڕان، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/9، سلێمانی
5. کاروان شێخ عوسمان، بەرێوەبەری کەناڵی گەلی کوردستان/ سلێمانی، چاوێکەوتنی توێژەر، 2017/4/6، سلێمانی
6. محمد رەئوف،بەرێوبەری بەرنامەکانی میدیای گۆران، چاوپێکەوتنی توێژەر،8 /2017/4، سلێمانی

.7

پاشكۆكان

پاشکۆکان

پاشکۆی یەکەم: فۆرمی شیکاری

زانکۆی سلیمانی

کۆلێجی زانستەمرۆڤایەتییەکان

بەشی ڕاگەیاندن

بەپشت بەستن بە ئەزموونی زانستیتان فۆڕمێکی شیکاری دەخەینە بەردەستان وەك بەشێك لەپێداویستییەکانی ئەنجامدانی توێژینەوەی زانستی بە ناونیشانی (بەکارهێنانی شێوازەکانی مۆنتاژ لەبەرهەم هێنانی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا–کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستانوکەناڵی ئاسمانی KNN،وەك نومونە)، داواکارم کەبەتێبینیە زانستیە وردو دیاریکراوەکانتان فۆڕمەکە دەوڵەمەند بکەن.

لەگەڵ ڕێزوسوپاسدا....

توێژەر

نەبەز احمد

شێوازی ئەنجامدانی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنی

شێوازی ئەنجامدان			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
مەیدانی			
ئامادەکراو Inhous			

جۆری ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی

جۆری ڕاپۆرت			
	گونجاوە	نەگونجاوە	گۆڕانکاری
سارد			
گەرم			

بابەتی ڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنی

بابەت			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
سیاسی			
کۆمەڵایەتی			
پەروەردەیی			
ئاینی			

بەکارهێنانی کارتێکەری وێنەیی لە مۆنتاژی راپۆرتەکاندا

کارتێکەر	گونجاوە	نەگونجاوە	
برین– Cut			
تێکەڵکردن–Mix			
Faid in-faid out			
سڕینەوە– Wip			

سیستەمی مۆنتاژی بەکار هاتوو لەڕاپۆرتەکاندا

سیستەمی مۆنتاژ	گونجاوە	نەگونجاوە	
هێڵی.خطي(Linear)			
ناهێڵی.لاخطي(Nonlinear)			

جۆری وێنەی بەکار هاتوو لەڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا

وێنەی بەکار هاتوو	گونجاوە	نەگونجاوە	
جولاو			
وەستاو			
گرافیك			

ماوەی وێنەی بەکارهاتوو لەڕاپۆرتی تەلەڤزیۆنیدا

ماوەی وێنەی بەکار هاتوو			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
کورت خایەن			
مام ناوەند			
درێژخایەن			

شوێنی دەنگی سروشتی لەڕپۆرتە هەواڵدا

شوێنی دەنگی سروشتی			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
سەرەتا			
ناوەند			
کۆتایی			
باکگراوند			

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر لەڕاپۆرتە هەواڵدا

شوێنی دەرکەوتنی پەیامنێر			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
سەرەتا			
ناوەند			
کۆتایی			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ گرتەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

جۆری گرتەکان			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
گشتی			
تەواو			
ناوەند			
ناوەندی نزیك			
نزیك			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ گۆشەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

گۆشەکانی کامێرا			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
بەرز			
ئاستی بینین			
نزم			

چۆن مامەڵە کراوە لەگەڵ جوڵەکانی کامیرا لەکاتی مۆنتاژی ڕاپۆرتی تەلە ڤزیۆنیدا

جوڵەکانی کامێرا			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
Zoom in-zoom out			
Pan right-pan left			
Tilt up-tilt down			

جۆری فلتەری بەکار هاتوو لەسەر وێنەی مۆنتاژ کراو

جۆری فلتەری بەکار هاتوو			
	گونجاوە	نەگونجاوە	
Color correction			
Blur			
Mozaic			

\

پاشکۆی دووەم: پەیکەری کارگێڕی کەناڵی گەلی کوردستان (GK)

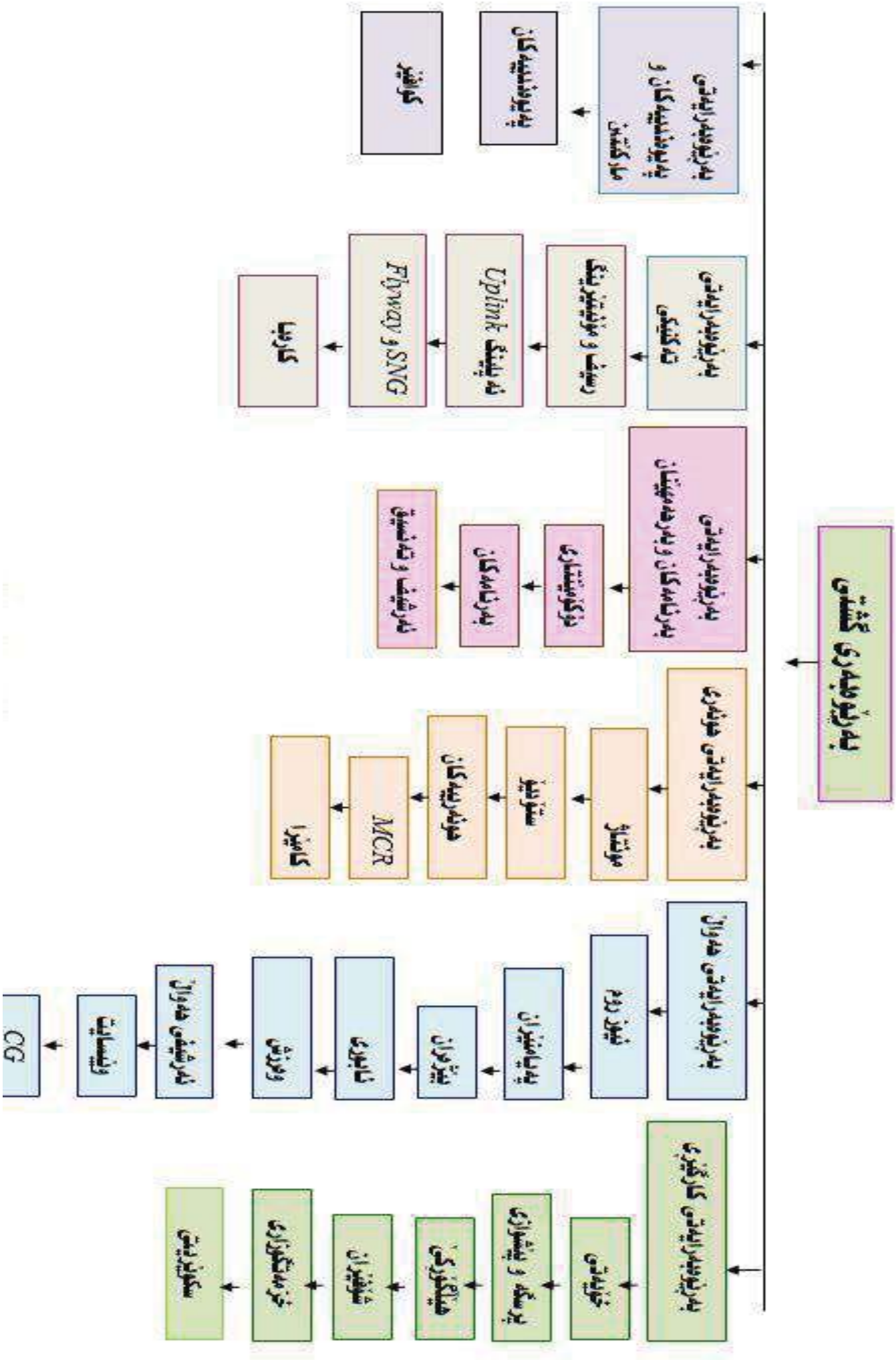

پاشکۆی سێهەم: پەیکەری کارگێڕی کەناڵی (KNN)

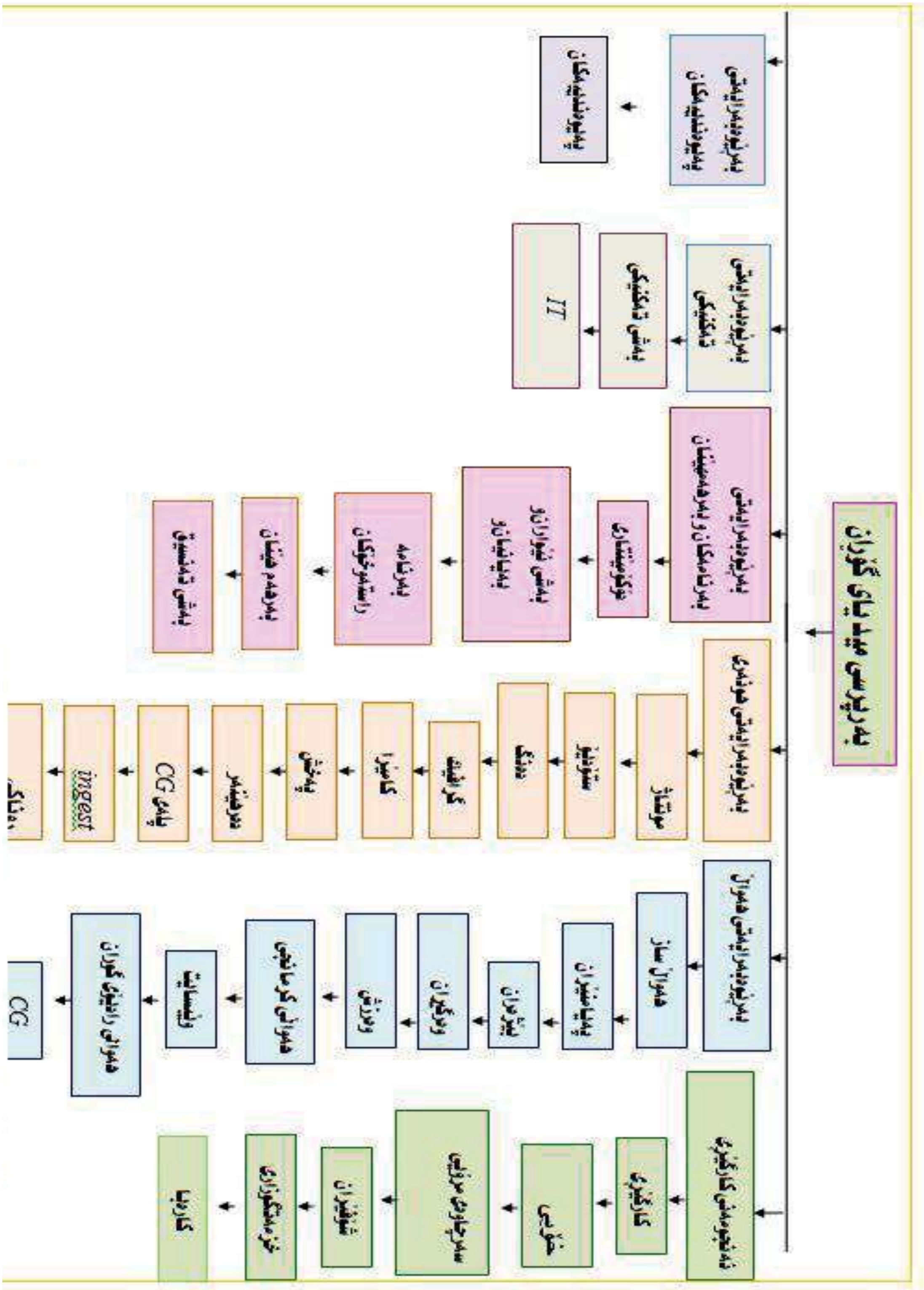

پاشکۆی چوارەم: مۆنتاژی هێڵی(Liner)

پاشکۆی پێنجەم:مۆنتاژی ناهێڵی (Non Liner)

پاشکۆی شەشەم: گرتەکانی کامێرا

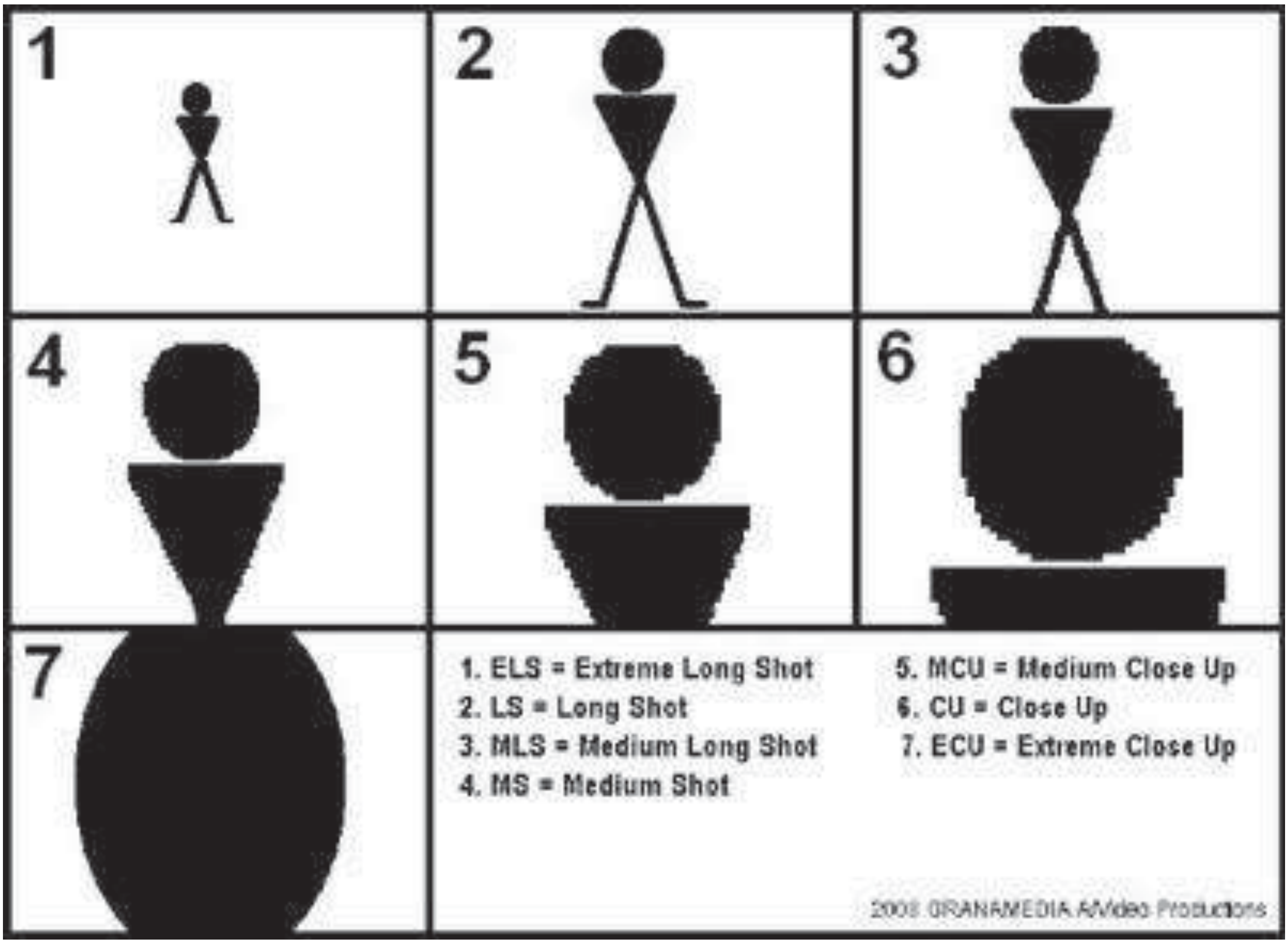

پاشکۆی حەوتەم: گۆشەکانی کامێرا

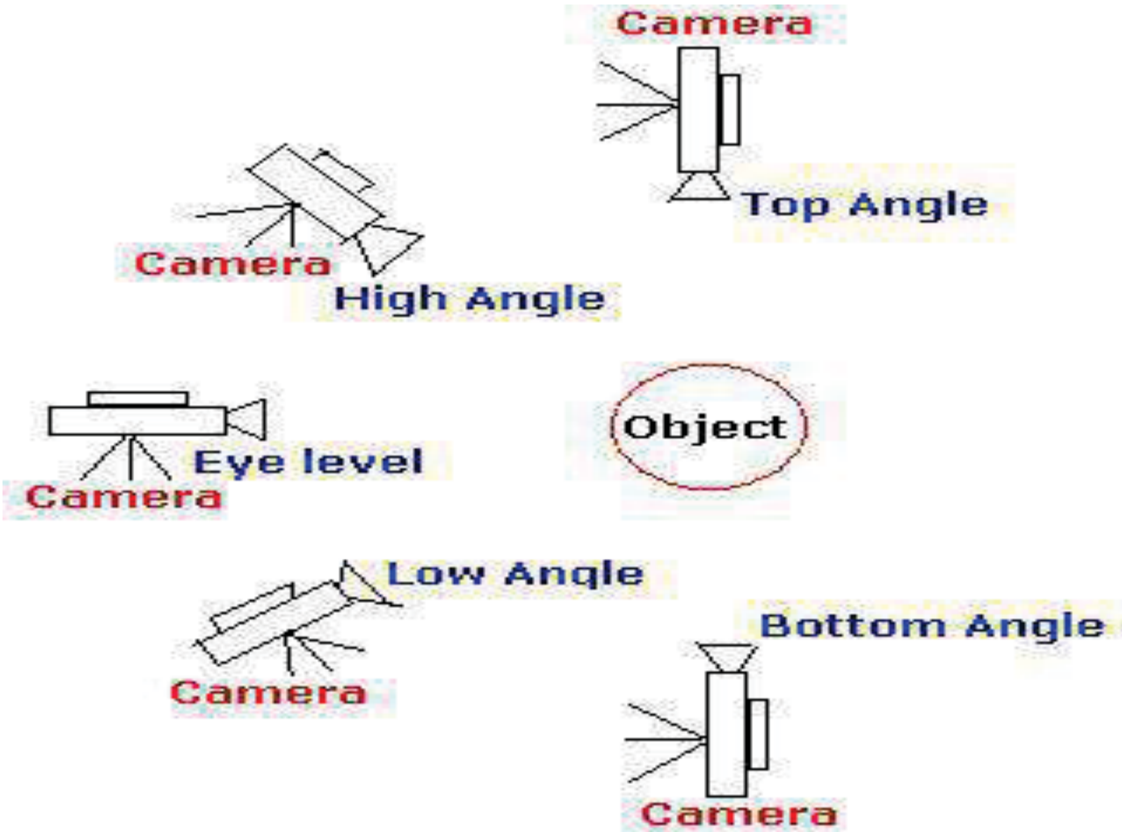

پاشکۆی هەشتەم: جوڵەکانی کامێرا

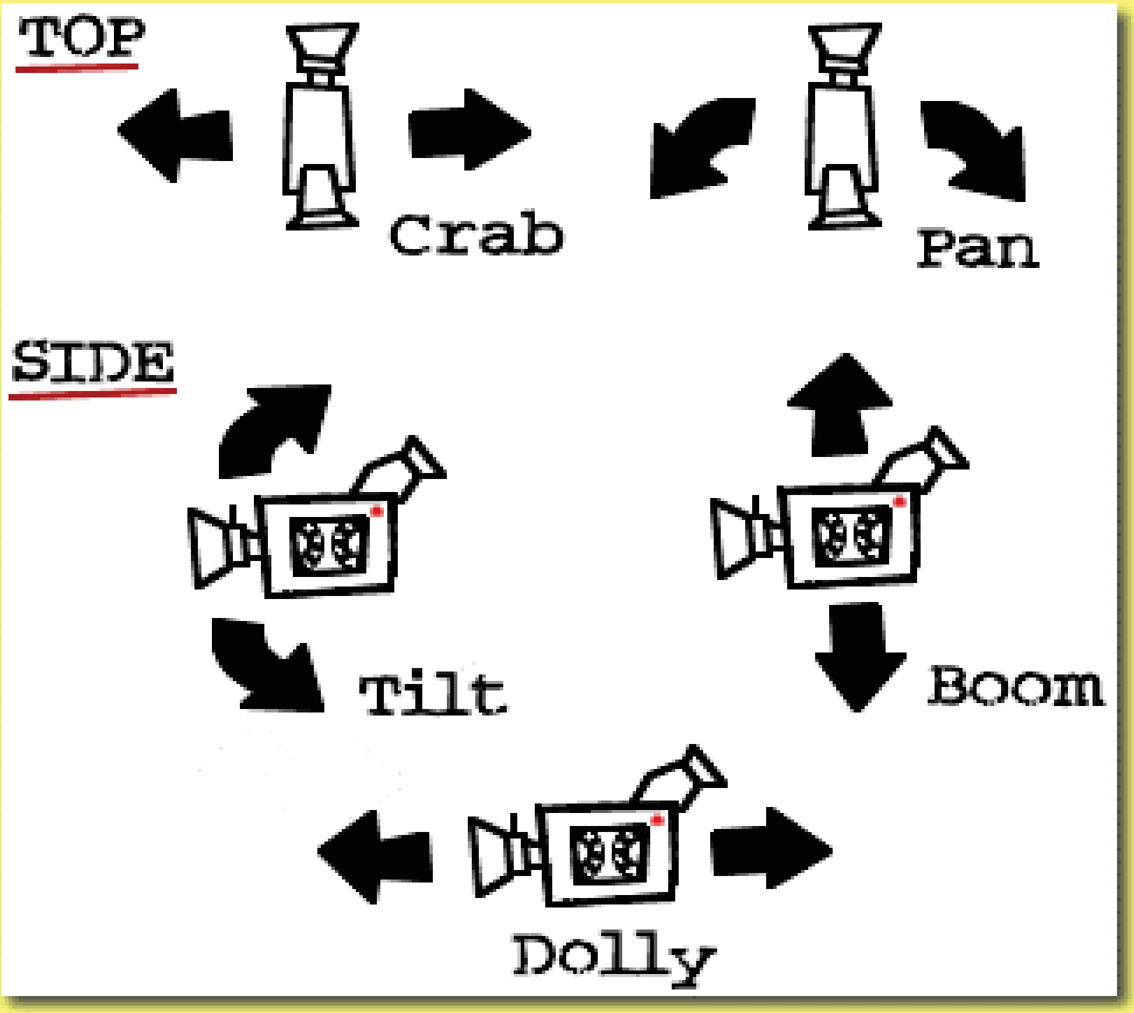

Camera Movements

حكومة اقليم كوردستان العراق

وزارة تعليم العالي والبحث العلمي

جامعة السليمانية

كلية علوم الانسانية

قسم الاعلام / تلفزيون

استخدام أساليب المونتاج في إنتاج التقرير التلفزيوني للقنوات الفضائية في اقليم كوردستان

(دراسة تحليلية في قناتي "GK" و "KN")

رسالة تقدم بها الطالب

نەبەز احمد حسن

الى مجلس كلية العلوم الانسانية بجامعة السليمانية، وهي جزء من متطلبات نيل شهادة الماجستير في الاعلام – التلفزيون

بأشراف

ا.م.د. ابراهيم سعيد فتح الله

2717 كوردية | 1437هجري | 2017 ميلادية

خلاصة الدراسة

استخدام أساليب المونتاج في إنتاج التقرير التلفزيوني للقنوات الفضائية في اقليم كوردستان (دراسة تحليلية في قناتي "GK" و "KN")

يعد المونتاج التلفزيوني (التوليف) أحد عناصر إنتاج المواد التلفزيونية، فمن خلاله يتم اختيار وترتيب المقاطع التلفزيونية وطولها الزمني على الشاشة، حيث يتحول الصورة الى رسالة محددة المعنى. مهدت التطورات التكنلوجية التي حصلت في مجال الإنتاج التلفزيوني الطريق أمام استخدام أساليب أكثر فنية من أجل تطوير المونتاج التلفزيوني، ومن هذا المنطلق أصبحت معرفة كيفية استخدام أساليب المونتاج في التلفزة الكوردية و بالأخص في القنوات الفضائية من الضروريات البحثية بغية مقاربتها وتمحيصها.

ومن هنا اختار الباحث فضائيتين كورديتين وهما (GK) و (KNN)، وعن طريق منهج تحليل المضمون حلّل (338) تقريرا إخباريا، وذلك لمعرفة الأساليب المستخدمة في مونتاج تلك التقارير، وتوصل الباحث إلى مجموعة من الاستنتاجات منها:

1. اهتمت كلتا القناتين من حيث النوعيةُ بالتقارير الساخنة، التي تغطي الأحداث الآنية والحديثة، وهذه تعود إلى أن كلتيهما اهتمتا بالأخبار السياسية أكثر من غيرها، ومن المعلوم أن الأخبار السياسية دوماً تواكب التغيير والتحديث.
2. أن كلتا القناتين اهتمتا بالمرتبة الأولى بالتقارير الميدانية، التي يتابع لها المراسلون على أرض الواقع، وهذا يلمح إلى اهتمامهما بمدى حضورهما بين الأحداث، وتهتم قناة (KNN) –اعتمادا على المصادر المتنوعة من حيث الإحصاءُ–بالتقارير، التي أعدّت في غرفة الأخبار مقارنة بقناة (GK)، وهذه تدل على أنها حاولت أن تتابع لتلك الأحداث الإقليمية والدولية، والتي لم يمكن متابعتها بشكل ميداني، بسبب عدم وجودها لشبكة المراسلين في تلك المناطق، بيد أن نوعية التقارير التي أجريت حسب سياسة القناة، تحتضن مظهراً تفسيرياً، وتتسم بها.
3. ان كلتا القناتين التزمتا باستخدام مؤثر قص (cut)، وهذا أسلوب مناسب، ويُعدّ أيضًا ركيزة أساسية لأسلوب استخدام المؤثر في عملية مونتاج التقرير، لكن ما يلفت للنظر، أنه أُهملَ في كلتا القناتين استخدام مؤثر لقطة إدراج (insert) كلقطة معالجة بجانب مؤثر خلط (mix)، وهذه تعد ثغرة في عملية المونتاج.
4. ان كلتا القناتين لجئتا إلى استخدام الصوت الطبيعي كأساس مهم لمونتاج التقرير، أما ما يلاحظ فهو أن قناة (KNN) حاولت أن تستخدم وتجسد في جميع تقاريرها، الصوت الطبيعي في البداية والوسط والنهاية. وفي

المقابـل أن قنـاة (Gk) فضّـلت أن تسـتخدم الصـوت الطبيعـي مـع الخلفيـة (background)، ولاشـك أن استخدام الصوت الطبيعي له أهمية بالغة، بُغية عرض حقيقة الحدث، كـي يـربط المشـاهد والمتفـرج مـع الحـدث ويجره إلى ظروفه.

5. لقد مارست كلتا القناتين أسلوباً خاصاً بهما، في كيفية حركة الكاميرا في عملية مونتاج التقرير الخبري، والـذي يلاحظ أنه اُسـتخدمت كـثيراً حركـةُ (ZOOM، Tilt) في قنـاة (GK)، كـثيراً مـا اُسـتخدمتْ في قنـاة (KNN)، ولكنهما في استخدام حركة (PAN) سويّان. ويمكننا القول بأنه لم يكن من الصـحيح والمصـيبة الآن، اسـتخدامَ حركة (ZOOM)في التقرير التلفزيوني.

6. من حيث أسلوبُ إجراء التقرير الخبري على مستوى القناتين السالفتين الذكر، ظهر أن هناك تباينـاً إحصـائياً في استخدام الصوت الطبيعي وبروز المراسلين فضلاً عن مرشح المستخدم، وذلك يعود إلى أنه ينبغـي أن نجـد في التقرير الميداني مرّات عدة بروز وظهور المراسـلين بجانـب الصـوت الطبيعـي، والـذي يُـبرز حقيقـة و ومصـداقية القناة، ويدخل في الوقت نفسه المتلقي إلى ظـروف الأحـداث أكثـر فـأكثر، ومـا يتعلـق باسـتخدام المرشـح، فإنـه يُستخدَم في التقارير الميدانية بغية معالجة توازن اللون.

كما توصل الباحث الى مجموعة من التوصيات منها:

1. ينبغي أن تتسم القناتان التوازنَ في إنتاج التقرير الميداني والتقارير المنتجة داخل غرفـة الأخبـار، خصوصـاً على قناة (knn) أن تهـتم بـالتقرير الميـداني، الـذي يتضـمن الحقيقـة والمصـداقية، و يجـرّ المتلقـي إلى ظـرف الحدث.

2. لابد أن لا ترتبط القناتان وقت قص التعليق في التقـارير بمـؤثر الخلـط (mix)، ولكـن مـن الأفضـل مـع هـذا النوع من المؤثر أن تستخدما لقطة الإدراج (insert) لمعالجة قص التعليق الموجود داخل التقرير.

3. ينبغي على القناتين حين استخدام مدى صورة زمنية، أن تنتبها إلى طلب المتلقي، وذلك عن طريق اسـتخدام مدى صورة زمنية قصيرة المدى أو بعيدة المدى، ولا تزعجهما أيضاً أكثر فأكثر.

4.Both channels resort to using natural sounds to montage news reports; KNN however uses this technique in the beginning, middle and end of the report while GK uses this technique more with a background. Using natural sounds is an important factor to relate the audience to the events.

5.Both channels have their own ways for angling cameras. It is noted that GK relies more on (zooming) whereas KNN uses (tilt) more. Both channels use (Pan) alike. It is worth mentioning that (zoom) is not a recommended move in montaging as it occupies a large time span.

6.As to news report production, there are minor differences in the use of natural sounds, showing the correspondents and the filters used. This can be attributed to the fact that a field report largely relies on using natural sounds and the presence of the correspondent to further draw the audience into the heart of the events. Moreover, filters are excessively used in field reports to balance colors.

Recommendations

The researcher presents the following recommendations for both channels:

1. Both channels should make a balance between field reports and newsroom reports. It is recommended that KNN channel should pay more attention to field reports as it represents the truth of the events and puts the audience into the heart of the events.
2. It is recommended that both channels should avoid the over use of (mixing) when editing talks and try to use (insert) along with mixing.
3. In order not to get audiences board, both channels are recommended to take audience preference into consideration when using time span frames.

Abstract

Using different Montaging Conventions in Preparing TV Reports: An Analytical study of (KNN) and (GK) News Reports

Montaging is an important element of TV production through which a series of short shots are edited into a sequence to condense space and time, in an informative way. Technological development in TV production led to integrating new creative ways especially in the Kurdish Satellite Channels, hence, this research seeks to study the different conventions used in montaging. The research tackles two of the well-known Kurdish Satellite channels, (GK) and (KNN) and conducts a content analysis of 338 news reports to underpin their montaging techniques. The researcher concluded the followings:

1.Both channels focused on hot reports that cover instant happenings, this can be attributed to the fact that both channels are news channels and the fact that the political situation is always changing.

2.Both channels are interested in on-the-scene reports in which a correspondent reports during 'a live-shot' which reflects the eagerness of the channels to be live in the events. As for reports that are prepared in the news rooms, KNN pays more attention to this type in contrast to GK. This shows the fact that KNN is going to the depth of the events through conducting more analysis of the regional and international events, besides not having enough correspondents on site is another contributing factor. Moreover, the channel tries to present events and their analysis in ways that corresponds to the channels outlook and political vision.

3.Both channels rely on an excessive use of the (cut) command; this is considered a proper use of the command. However, both of (insert) and (mix) commands are largely neglected which is considered as a gap in the ...age process.

Kurdistan Regional Goevrnment
Ministry of Higher Education
And Scientific Research
University of sulaimani
Coleg Humanities
Media Department

Using different Montaging Conventions in Preparing TV Reports: An Analytical study of (KNN) and (GK) News Reports

Athesis Submitted By:
Nabaz Ahmmad Hasan

Dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree of masters of Humanities Coleg in the media

Supervised by:
Dr. Ebrahim Saied Fathulla

2017 AD 1437 HIJRE 2717 KURDISH